

ปัญหาและความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวอริยา เรืองจันทร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก
การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ
ตุลาคม 2544
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

378.1794

๐3๙๘/

จ.3

ปัญหาและความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวอริยา เรียงจันทร์

27 พ.ย. 2544

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก

การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

ตุลาคม 2544

157602 T.3

อริยา เรียงจันทร์. (2544). ปัญหาและความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ที่ใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ต่ำกว่า 15 ครั้ง โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับและคำถามแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัญหา และความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในทุกด้านคือ ด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาและความต้องการส่วนมากมีความสอดคล้องกัน
2. นักศึกษามีปัญหาและความต้องการมากที่สุดในด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเฉพาะสื่อคอมพิวเตอร์และสื่อวีดิทัศน์ รองลงมาคือ ด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา และด้านการให้บริการ ตามลำดับ
3. นักศึกษามีความต้องการเพิ่มเติมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองคือ ระบบอินเทอร์เน็ต และการจัดบริเวณเพื่อบริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในชีวิตรจริงทางวิชาชีพเช่น การเขียนจดหมายสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน รวมทั้งหนังสือ และตำราทางวิชาการเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน โดยเฉพาะทางด้านบริการธุรกิจและช่างเทคนิคสาขาต่างๆ

PROBLEMS AND NEEDS OF VOCATIONAL STUDENTS
UTILIZING SELF-ACCESS LEARNING CENTER AT
RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY,
BANGKOK TECHNICAL CAMPUS

AN ABSTRACT

BY

MISS ARIYA RIENGCHANTR

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Arts degree in Teaching English as a Foreign Language
at Srinakharinwirot University

October 2001

Ariya Riengchantr. (2001). *Problems and Needs of Vocational Students Utilizing Self-access*

Learning Center at Rajamangala Institute of Technology, Bangkok Technical Campus.

Master Project, M.A. (Teaching English as a Foreign Language). Bangkok : Graduate

School, Srinakharinwirot University. Advisor : Asst. Prof. Chaleosri Pibulchol.

The objective of this survey research was to investigate problems and needs of vocational students utilizing Self-access Learning Center at Rajamangala Institute of Technology, Bangkok Technical Campus. Simple random sampling was correlated to formulate a sample of 200 vocational students who utilized Self-access Learning Center at least 15 times. The questionnaires in the form of a set of four-level rating scales and an open-ended question were accepted for data collection. Data was statistically analyzed through use of means and standard deviation.

The results of this research were as follows:

1. The majority of problems and needs of vocational students utilizing Self-access Learning Center, namely learner preliminary, facilitation, also materials and equipment, correspondingly revealed a moderate level of criteria-based judgment.
2. Materials and equipment, particularly computer and video, were raised to the highest range of entire problems and needs, whereby learner preliminary and facilitation were respectively lower.
3. Access to the Internet and practical activities such as writing a job application and sitting for an interview, also a number of specialized textbooks principally related to business and technical fields were vital to promoting greater usage in Self-access Learning Center.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
/Asst. Prof. Dr. Jaro

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ศรีเสริมโชค)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล)

..... กรรมการ

(อาจารย์นงเยาว์ กอสนาน)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ศรีเสริมโชค)

วันที่ 3 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2544

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์เจลิยวศรี พิบูลชลซึ่งกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแนวคิด ตลอดจนสละเวลาช่วยตรวจสอบแก้ไขความบกพร่องต่างๆให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์นงเยาว์ กอสนาน และรองศาสตราจารย์ ดร.สมสร วงศ์อยู่น้อย ที่กรุณาเป็นกรรมการในการสอบเพิ่มเติม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อำนาจ เรืองจันทร์ คุณแม่บุคคลแรกผู้ให้ความรู้ตั้งแต่วัยเยาว์ และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์แผนกภาษาต่างประเทศสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯทุกท่านที่สนับสนุน ให้โอกาสและคำปรึกษา รวมทั้งเป็นกำลังใจที่ดีในการศึกษาต่อ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.อรรณพ ดุลยสุข ดร.ลิซัย ปัญญาวงศ์งาม อาจารย์มัณฑนา บำรุงผล และ Mr.Gordon Sharpless ผู้สละเวลาให้ความช่วยเหลือด้านคำปรึกษา คำแนะนำแก่ผู้วิจัยด้วยความเต็มใจ และเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา และขอกราบขอบพระคุณสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ที่ให้โอกาสและสนับสนุนเงินทุนในการศึกษาต่อในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านแห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางวิชาการให้แก่ผู้วิจัย รวมถึงผู้เขียนบทความ หนังสือ และตำราทุกเล่มที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยอันเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้

อริยา เรืองจันทร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ที่มาของงานวิจัย	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	7
แนวการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....	7
ความแตกต่างระหว่างบุคคล	8
การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	10
คำจำกัดความของการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	10
ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง	12
เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง	13
ความแตกต่างของการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนในห้องเรียนปกติ	16
บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	18
การฝึกอบรมผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	22
ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	23
การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	23
การจัดรูปแบบการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	27
การผลิตและออกแบบสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	30
การจัดแบ่งประเภทของสื่อ	32
การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
งานวิจัยในประเทศ	40
งานวิจัยต่างประเทศ	41
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	43
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
ความมุ่งหมาย และวิธีการดำเนินการวิจัย.....	58
การเก็บรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูล	59
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ.....	72
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	74
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	82
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	117

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนในห้องเรียนปกติ.....	16
2	องค์ประกอบของการจัดรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	27
3	การวัดประสิทธิภาพในการจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	35
4	การวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	36
5	แหล่งข้อมูลในการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	37
6	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
7	ผลการวิเคราะห์เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	48
8	ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	49
9	ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	51
10	ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	52
11	ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	54
12	ผลการวิเคราะห์ความต้องการเพิ่มเติมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	56
13	ผลการวิเคราะห์การสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	57

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 บทบาทของครูและผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	20
2 ตัวอย่างการจัดแบ่งพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองตามจุดประสงค์หลัก	26
3 ตัวอย่างแผนผังศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับพื้นที่จำกัด.....	26
4 องค์ประกอบที่มีผลต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	30
5 เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ	49
6 ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ	50
7 ปัญหาการใช้สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ	52
8 ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ	53
9 ความต้องการด้านสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ	56

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาของงานวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาฉบับปัจจุบัน พ.ศ.2542 ในส่วนที่กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษา กำหนดว่า "การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพรวมถึงในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยกำหนดให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ในส่วนของรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ" (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. 2544 : 22-23) ข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered approach) ซึ่งคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจ และตัวของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทิวเดอร์ (Tudor, 1996 : ix-xi) กล่าวว่า การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในทางปฏิบัติของผู้เรียนในการที่จะพัฒนาการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง อันจะมีผลต่อการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยจะต้องคำนึงถึงความรู้ ความเข้าใจที่ทั้งผู้เรียนและครูจะนำมาใช้ร่วมกันเพื่อการตัดสินใจ ทั้งนี้วินีย์ และลาร์สัน (Whitney & Larson, 2000 : 1) ได้ให้ความเห็นว่า ในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นสามารถตีความได้หลายประการด้วยกันขึ้นอยู่กับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งตรงกับความเห็นของเชียร์ริน (Sheerin, 1996 : 4) ที่ว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างเฉพาะรายบุคคลในด้านความต้องการ วิธีการเรียน และความสนใจ ซึ่งควรจะนำมาพิจารณาในการจัดการเรียนการสอนด้วยเช่นกัน

ในทางปฏิบัติ การเรียนการสอนในห้องเรียนปกติเพียงอย่างเดียวนั้นไม่สามารถสนองตอบในเรื่องความแตกต่างของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนต่างมีความต้องการ ความสนใจและความสามารถที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นแนวคิดหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนแต่ละคนได้เรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลดังกล่าวข้างต้น เชียร์ริน (Sheerin, 1996 : 6-7) เห็นว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีการเรียนที่เหมาะสมในทางปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นชั้นเรียนที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถหลากหลาย มีพื้นฐาน และความต้องการที่แตกต่างกัน หรือมีความแตกต่างในทางจิตวิทยาและบุคลิกภาพ การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแนวทางของตนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนต้องการตามความสามารถและความสนใจ โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยหรือผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งควาน (Kwan, 1999) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนที่มีความยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีทางเลือกในการเรียน ผู้เรียนสามารถตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของตนและมีสิทธิ์อย่างเต็มที่ในการเลือกที่จะรับความช่วยเหลือในเรื่องการเรียนจากบุคคลอื่นเช่น ครู หรือเพื่อน เป็นต้น นอกจากนี้แนกโฮล (Nakhoul, 2000 : Abstract) ได้ศึกษาพบว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองแสดงออกให้เห็นได้จากความเข้าใจในกระบวนการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแสดงออกมาตามความสามารถของตนในการที่จะใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นในชั้นเรียน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่มี การขอคำปรึกษาจากครู รวมทั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Access Learning Center) เพื่อที่จะบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนตามที่

ผู้เรียนต้องการ ในการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียนสามารถพิจารณาถึงความต้องการในการเรียนของตน เลือกวิธีการที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียน รวมถึงเลือกวิธีที่จะประเมินตนเองได้อย่างเหมาะสม

เบนสัน (Benson. 2000) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ที่นำมาใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนตามที่แนกโฮลได้ยกตัวอย่างไว้ข้างต้น และปัจจัยหนึ่งที่ถูกนำมาพิจารณามากที่สุด คือ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่เป็นแหล่งข้อมูลให้ผู้เรียนสามารถใช้ได้อย่างอิสระ อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมข้อมูลทางภาษาที่ถูกออกแบบมาโดยมีจุดประสงค์ที่จะสนับสนุนให้นักศึกษาเพิ่มความสามารถทางภาษาโดยผ่านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และเพื่อที่จะกระตุ้นความสนใจของนักศึกษาที่จะรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสถานที่ที่นักศึกษาสามารถค้นหาสื่อที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาได้อย่างมากมายประกอบไปด้วยอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครื่องเสียง วิทยุทัศน์ อุปกรณ์ในการเรียนภาษา และวัสดุสิ่งพิมพ์ต่างๆ สำหรับการศึกษาด้วยตนเอง โดยเน้นทักษะที่สำคัญทั้ง 4 ทักษะคือ การอ่าน การเขียน การฟัง การพูด รวมทั้งการออกเสียงและการเน้นเสียง การพัฒนาคำศัพท์และไวยากรณ์ ดังนั้นศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนอีกทางหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ สถาบันการศึกษาหลายแห่งจึงได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Access Learning Center) โดยเชื่อว่าศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจะสามารถรองรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยส่งเสริม และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน (Dickinson. 1987 : 32) อันจะช่วยยกระดับความสามารถทางภาษาของนักเรียนนักศึกษาในสถาบันของตน

ดังก์การ์ดเนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller. 1999 : 225-240) กล่าวว่า ทุกแนวคิดที่ถูกคิดขึ้นมาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จำเป็นต้องได้รับการประเมินอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะแนวคิดใหม่ที่จะนำมาใช้ การเรียนรู้ด้วยตนเองจัดเป็นนวัตกรรมใหม่ทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องแสดงให้เห็นว่านวัตกรรมนี้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่ไว้วางไว้หรือไม่เพียงใด ซึ่งสตาร์ (Star. 1994 : 158) เห็นว่า จุดประสงค์ในการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นค่อนข้างต่างไปจากแนวคิดในการเรียนรูปแบบอื่น เนื่องจากเป้าหมายหลักในการประเมินอยู่ที่การเรียนมากกว่าการสอน และในขณะที่จุดประสงค์สำคัญในการประเมินคือการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน แต่เรื่องของการดำเนินการจัดการแหล่งข้อมูลรวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนนั้นจะต้องถูกนำมาพิจารณาในการประเมินผลด้วยเช่นกัน ดังนั้นการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน (Effectiveness) และการประเมินผลประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Efficiency)

การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน (Effectiveness) เป็นการประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองมีส่วนในการพัฒนาผู้เรียนมากน้อยเพียงใด ในกรณีที่การเรียนรู้ด้วยตนเองแสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพในการเรียนมากกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ ก็ควรจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเป็นการเปิดโอกาสทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนมากขึ้น และในขณะเดียวกันถ้าผู้เรียนเห็นว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนก็จะมีความต้องการที่จะนำมาใช้ในการเรียนของตนมากขึ้น ส่วนการประเมินผลประสิทธิภาพในการจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Efficiency) เป็นการประเมินผลที่แสดงให้เห็นว่าแหล่งข้อมูลส่วนใดบ้างที่ได้รับการใช้อย่างเป็นที่น่าสนใจ ส่วนใดบ้างที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งจะเป็นผลทำให้มีจำนวนผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น มหาวิทยาลัยยุทธา ประเทศมาเลเซีย ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

พบว่า โดยทั่วไปนักศึกษาพอใจกับการให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเฉพาะในด้านทักษะการฟัง แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยกับรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าควรจะมีการส่งเสริมโดยให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนในรูปแบบนี้ให้มากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Uthara University, 1994) และจากงานวิจัยเรื่องการสืบค้นข้อมูลในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของเคนนิง (Kenning, 1996) พบว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองจะต้องควบคู่ไปกับการปรับปรุงวิธีการค้นหาข้อมูล และการปรับปรุงการใช้ฐานข้อมูลไปสู่การจัดแบ่งข้อมูลออกเป็นประเภทต่างๆ รวมทั้งได้เสนอให้เห็นถึงการใช้คอมพิวเตอร์ในการปรับปรุงและจัดแบ่งประเภทของแหล่งข้อมูลในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างได้ผลและชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท (ฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท, 2544) ได้จัดให้มีการประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการเรียนรู้ทางภาษาด้วยตนเอง (SALC) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่พอใจในสถานที่ บรรยากาศและอุปกรณ์ต่างๆ โดยเฉพาะในส่วนของวีดิทัศน์จัดเป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจของนักศึกษาให้เข้ามาใช้บริการ และนักศึกษาได้ให้ความเห็นว่าควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมเช่น จำนวนเก้าอี้ หนังสืออ่านประกอบ และวีดิทัศน์ เป็นต้น จากรายงานการศึกษาวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าการประเมินผลจะช่วยให้ทราบถึงข้อมูลและปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นซึ่งจะเป็นแนวทางไปสู่การปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Access Learning Center) วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ได้เปิดให้บริการ เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2541 โดยได้รับอนุมัติงบประมาณในการจัดตั้งครั้งแรกจำนวน 713,000 บาท จากหลักการและเหตุผลที่ว่า ศูนย์การเรียนรู้เป็นหน่วยงานที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะทางภาษาเพิ่มเติมด้วยตนเองจากการใช้สื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมภายใต้การให้คำปรึกษาจากอาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ เพื่อช่วยให้นักศึกษามีแรงจูงใจและเจตนาที่ดีต่อการเรียนภาษา การใช้ภาษาในการศึกษาค้นคว้าและวิชาชีพ (แผนกภาษาต่างประเทศ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ, 2540) ซึ่งตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาต่อ ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2539 วิชาศึกษาทั่วไป, 2539) ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Access Learning Center) วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ เปิดให้บริการนับรวมถึงปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ 3 ปี มีนักศึกษาและอาจารย์ที่มีความสนใจต้องการพัฒนาทักษะทางภาษาเพิ่มเติมเข้ามาใช้บริการอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยประมาณเดือนละ 1,500 คน (แผนกภาษาต่างประเทศ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ, 2541) แต่อย่างไรก็ตามตลอดระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เริ่มเปิดให้บริการ จนถึงปัจจุบัน ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ยังไม่ได้มีการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการประเมินผลเพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและความสัมฤทธิ์ผลของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองแต่อย่างใด

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำแผนกภาษาต่างประเทศ คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงมีความสนใจที่จะสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง การให้บริการและสื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการวัดประสิทธิภาพในด้านการบริหารและการจัดการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถสนองตอบต่อความต้องการของนักศึกษาได้อย่างแท้จริง โดยมุ่งหวังให้นักศึกษาได้รับประโยชน์

อย่างเต็มที่จากการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง อันจะส่งผลไปถึงความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

ความสำคัญของงานวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ประชากร
นักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ที่ใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ต่ำกว่า 15 ครั้ง
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ที่ใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษไม่ต่ำกว่า 15 ครั้ง จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 200 คน
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
เดือนกรกฎาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544
4. ตัวแปรที่ศึกษา
ปัญหา และความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง การให้บริการ และสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในมุมต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-access Language Center) หมายถึง ศูนย์รวมแหล่งข้อมูลทางภาษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ที่ได้รับการออกแบบโดยมีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พัฒนาความสามารถทางภาษาเพิ่มเติมโดยผ่านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลในรูปของสื่อ และอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ได้จัดเตรียมไว้อย่างเหมาะสมได้แก่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นและบันทึกเสียง วิทยุทัศน์ ทั้งภาษาอังกฤษ, ฝรั่งเศส, จีน และญี่ปุ่น รวมถึง

วัสดุสิ่งพิมพ์ต่างๆที่จัดตั้งขึ้นภายในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯภายใต้คำแนะนำและการให้คำปรึกษาของอาจารย์ประจำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจากแผนกวิชาภาษาต่างประเทศ

2. ปัญหา หมายถึง ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา การให้บริการ และการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. ความต้องการ หมายถึง ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา การให้บริการ และการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learners-centered Approach)
 - 1.1 แนวการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - 1.2 ความแตกต่างของผู้เรียน
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-access Learning)
 - 2.1 คำจำกัดความของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.2 ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.3 เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.4 ความแตกต่างของการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนในห้องเรียนปกติ
 - 2.5 บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 2.6 การฝึกอบรมผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ศูนย์เรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-access Learning Center)
 - 3.1 การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 3.2 การจัดรูปแบบการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 3.3 การผลิตและออกแบบสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 3.4 การจัดแบ่งประเภทของสื่อ
 - 3.5 การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered approach)

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นแนวคิดที่แตกต่างไปจากแนวคิดในการสอนแบบเดิมคือ จะยึดถือผู้เรียนเป็นตัวหลักสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนเรียนโดยคำนึงถึงความต้องการ แรงจูงใจ ประสบการณ์ที่ผ่านมา พื้นความรู้เดิม ความสนใจและทักษะในทางริเริ่มสร้างสรรค์ รวมถึงให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และตัดสินใจในการเรียนในรูปแบบของการกำหนดจุดประสงค์ และการเลือกวิธีการในการเรียน โดยมีครูเป็นผู้ให้ความสะดวก ช่วยเหลือ และเป็นแหล่งข้อมูล (Coombe & Kinney. : 1999 : 21; Tudor. 1996 : 5)

เนื่องจากผู้เรียนไม่ค่อยได้รับโอกาสที่จะมีส่วนร่วม และรับผิดชอบในการเรียนของตนตั้งแต่แรกจึงไม่ยอมรับแนวทางการเรียนการสอนในลักษณะนี้ จึงจำเป็นต้องอาศัยเวลาที่จะทำให้แนวคิดดังกล่าวเป็นที่ยอมรับของผู้เรียน (Holec. 1979 : 27) ด้วยเหตุนี้ แนวคิดในการจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจึงจำเป็นต้องประกอบด้วยการพัฒนาความรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการเรียนภาษาได้อย่างลึกซึ้งขึ้น และพัฒนาความสามารถเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีแนวทางในการเรียนของตนเอง โดยแบ่งกระบวนการในการพัฒนาออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การปรับเปลี่ยนสภาวะในการเรียนที่ละน้อย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนอคติและความคิดเดิมที่มีต่อการเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดขวางการเรียนภาษาของผู้เรียนรวมถึงการแสดงออกถึงความสามารถของผู้เรียน
2. การเรียนรู้อย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยให้ผู้เรียนได้รับรู้ถึงความจำเป็นในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบในการเรียนของตน

การพัฒนาตามขั้นตอนข้างต้น จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการสร้างแนวทางในการเรียนของตนเอง และเปลี่ยนไปสู่การเริ่มมีบทบาทในการสร้างแนวทางในการเรียนจากการประเมินตนเองอย่างวิจิตรละเอียด โดยคำนึงถึงทัศนคติและความเชื่อร่วมกับความรู้ทั้งหมดที่ได้รับ อันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความต้องการและความสนใจที่แท้จริงของตน

1.1 แนวการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ในการจัดการศึกษา หรือการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันผู้เรียนมีโอกาสนในการเลือกเรียนวิชาความรู้ต่างๆตามที่สนใจหรือตามที่ตนถนัดซึ่งไม่ได้อยู่แต่เพียงในห้องเรียน หรือในโรงเรียนเท่านั้น การศึกษาจึงเป็นการเรียนรู้ชีวิตไปสู่ความเป็นจริงในอนาคต การเรียนรู้คือ กระบวนการที่บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวรอันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือการฝึกปฏิบัติ ดังนั้นครูจึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ทั้งนี้ครูจะต้องมีความเชื่อดังนี้ (รพีพรรณ เอกสุภาพันธุ์. 2540 : 31-32)

1.1.1 การสร้างความรักและความศรัทธาต่อการเรียนนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจตอบทเรียน ครู รวมทั้งเพื่อนร่วมชั้นเรียน และสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข การสร้างศรัทธานี้จะเกิดขึ้นได้จากการสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน โดยครูต้องเข้าใจผู้เรียนรวมทั้งตัวของครูเอง นอกจากนี้ครูยังต้องรับบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ รวมถึงธรรมชาติของมนุษย์อีกด้วย

1.1.2 การเห็นคุณค่าในตนเองของผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องรู้จักตนเอง รู้จุดเด่น และจุดด้อยของตน และที่สำคัญคือ จะต้องไม่ดูถูกตัวเองซึ่งจะเป็นแนวทางในการนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้

โดยผู้เรียนจะเกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความอดทน เกิดความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าของตน โดยครูสามารถทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตัวเองได้หลายวิธีดังนี้คือ

ก. การให้ข้อมูลย้อนกลับในทางบวกแก่ผู้เรียน ถึงแม้ว่าจะเป็นการทำงานที่มีข้อบกพร่อง หรือข้อผิดพลาดบ้างก็ตาม

ข. การกระตุ้นให้ผู้เรียนกล่าวถึงตัวเองในทางบวกมากขึ้น

ค. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน

ง. การสร้างประสบการณ์ที่จะสามารถนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จ

จ. การกำหนดข้อตกลงในชั้นเรียนที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และมีความหมายต่อตัวผู้เรียนเอง

ฉ. การให้คำปรึกษาแนะนำโดยตรงแก่ผู้เรียน การเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างเสมอภาคกัน

ช. การจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยา และเป็นกระบวนการของการสร้างสรรค์ความรู้ที่ต้องอาศัยความรู้เดิมของผู้เรียน รวมถึงความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียน ถ้าหากการเรียนการสอนนั้นไม่ได้คำนึงถึงจิตวิทยาของผู้เรียน และไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ก็จะไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ ดังนั้นในกระบวนการการเรียนรู้จึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ซึ่งครูจะต้องปรับบทบาทจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดรูปแบบทางความคิดขึ้นมาเพื่อใช้ในการเรียนรู้ของตนเอง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540)

1.1.3 ความสามารถที่แตกต่างของบุคคลเนื่องจากแต่ละคนมีความสามารถที่หลากหลาย และแตกต่างกันออกไป ดังนั้นการส่งเสริมและสนับสนุนความสามารถนั้นๆให้ถูกทาง จะทำให้ความสามารถในด้านต่างๆของแต่ละบุคคลปรากฏออกมาได้อย่างเต็มที่

การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นแนวการสอนที่มุ่งถึงการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติอย่างแท้จริงจนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งไวท์ (White, 1997) เห็นว่า ผู้เรียนแต่ละคนต่างมีกลยุทธ์ในการเรียน แนวคิด ความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกันไป โดยมีพื้นฐานมาจากประสบการณ์เดิมและพันธุกรรม ซึ่งความแตกต่างนี้จะมีส่วนในการพัฒนาความสามารถและพรสวรรค์ของผู้เรียนแต่ละคนที่มีอยู่เดิม ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างความแตกต่างของผู้เรียนกับเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและสภาพแวดล้อมจึงนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ นักการศึกษาจึงเห็นว่าจำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ความสนใจในเรื่องระดับความแตกต่างในการรับรู้ของผู้เรียนโดยพยายามปรับสื่อและวิธีการสอนให้มีความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในรูปแบบนี้

1.2 ความแตกต่างของผู้เรียน (Individual differences)

การพัฒนาความคิดในการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในด้านการสอนภาษาจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาระดับการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน ดังนั้นการจัดกระบวนการทางการศึกษาจึงต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้และ

ความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน (Tudor. 1996 : 11) ซึ่งตรงกับความเห็นของ เชียร์ริน (Sheerin. 1996 : 5-6) ที่ว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านความต้องการ รูปแบบ และความสนใจ ดังนั้นจึงควรนำเรื่องความแตกต่างนี้มาใช้ในการจัดเตรียมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย

1.2.1 ความแตกต่างทางด้านจิตวิทยา (Psychological differences) ได้แก่

ก. ความสามารถในการรับรู้และความถนัดในการเรียนภาษา ผู้เรียนบางคนเรียนภาษาได้ง่ายและรวดเร็วกว่าผู้เรียนคนอื่น

ข. รูปแบบในการเรียนรู้ ผู้เรียนบางคนเป็นผู้เรียนที่ชอบการฟังบรรยายเป็นหลัก ในขณะที่ผู้เรียนบางคนชอบที่จะได้เห็นภาพประกอบ ผู้เรียนบางคนชอบที่จะคิดและวิเคราะห์รวมถึงหาความเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้เรียนที่มีรูปแบบในทางความคิดแบบริเริ่มสร้างสรรค์

1.2.2 นิสัยในการเรียน (Study Habits) ผู้เรียนแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันในเรื่องนิสัยในการเรียน ความชอบและไม่ชอบในงานและกิจกรรมที่ตนได้รับมอบหมาย ทักษะที่ชอบ รวมถึงวิธีการในการแก้ปัญหาต่างๆไป ซึ่งความแตกต่างเฉพาะบุคคลในการเรียนการสอนภาษามีความแตกต่างกันดังนี้

ก. การเรียนรู้โดยผ่านสื่อที่แตกต่างกัน เช่น ตำรา ภาพยนตร์ เกมส์ กิจกรรม ฯลฯ

ข. การเรียนรู้โดยผ่านรูปแบบของการจัดกระบวนการและเนื้อหาที่แตกต่างกัน เช่น การอนุมาน (Deductive) การอุปนัย (Inductive) การค้นคว้า การเรียนโดยการลงมือปฏิบัติจริง การใช้ความจำ เป็นต้น

ค. การแสดงออกในลักษณะที่แตกต่างกัน เนื่องมาจากการจัดกลุ่มในรูปแบบที่แตกต่าง เช่น การให้ผู้เรียนทำงานตามลำพัง เพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมกลุ่มย่อย การสอนทั้งชั้นเรียน ฯลฯ

ง. ประสิทธิภาพในการเรียนที่แตกต่าง และหลากหลายกันไป อันเนื่องมาจากระยะเวลาในการเรียน เช่น ระยะเวลาในการเรียนที่มากหรือน้อยกว่ากัน การเรียนในช่วงเช้าและช่วงบ่าย เวลาเริ่มเรียนและเวลาหมดชั่วโมงเรียน ภาคเรียนแรกและภาคเรียนสุดท้าย เป็นต้น

จ. ประสิทธิภาพในการเรียนที่แตกต่าง และหลากหลายกันไป อันเนื่องมาจากสถานที่เรียน เช่น การเรียนในห้องเรียน การค้นคว้าในห้องสมุด การเรียนในห้องปฏิบัติการ (Laboratory) เป็นต้น

1.2.3 ความแตกต่างทางด้านบุคลิกภาพ (Personality differences) ผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันอย่างมากและเห็นได้ชัดจากบุคลิกภาพ ความเชื่อ และทัศนคติ โดยเฉพาะทางด้านที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลา ได้แก่

ก. ระดับของความสนใจต่อสิ่งเร้าภายใน (Introversion) และสิ่งเร้าภายนอก (Extroversion) ผู้เรียนที่มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกหรือมีลักษณะเป็นคนเปิดเผยนั้น จะมีแนวโน้มในการชอบพบปะผู้คนและชอบเข้าสังคม ซึ่งนักวิจัยเชื่อว่าลักษณะเช่นนี้เป็นคุณสมบัติที่ดีในการเรียนภาษา

ข. ระดับของการยอมรับกับสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของผู้เรียนภาษาที่ดี

ค. ระดับของการแบ่งเชื้อชาติ ซึ่งผู้เรียนภาษาที่ติ่มักจะไม่คำนึงถึงเรื่องของการแบ่งเชื้อชาติมากนัก

1.2.4 แรงจูงใจ (Motivation) ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนที่มักจะนำมาพิจารณาถึงก็คือ ความแตกต่างในเรื่องของแรงจูงใจที่มีต่อการเรียนภาษาซึ่งเกี่ยวข้องกับทัศนคติที่มีต่อภาษา และวัฒนธรรมที่ผู้เรียนสนใจอันเกี่ยวโยงไปถึงเป้าหมายส่วนตัวและความสำเร็จในการปรับตัว โดยเฉพาะผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ จะเห็นได้ชัดว่ามีเหตุผลที่แตกต่างกันในเรื่องความต้องการที่จะเรียนภาษา ลักษณะของสถานศึกษาบางแห่ง อาจจะสอดคล้องกับแรงจูงใจประเภทหนึ่ง แต่อาจจะไม่เป็นผลและไม่เป็นที่จูงใจกับกลุ่มของผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในลักษณะอื่นที่แตกต่างออกไป

1.2.5 วัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน (Different purposes) ผู้เรียนแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์ในการเรียนภาษาที่แตกต่างกัน บางคนต้องการนำไปใช้ในการงานอาชีพของตน บางคนต้องการนำไปใช้ในการเรียนที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ หรือเตรียมตัวเพื่อการสอบ บางคนเรียนภาษาอังกฤษเพราะว่าเป็นผู้ที่อพยพมาอยู่ในวัฒนธรรมของการใช้ภาษาอังกฤษ หรือบางคนต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษเพื่อเดินทางไปเที่ยวในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นวัตถุประสงค์ในการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งมีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจงลงไป ดังนั้นความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายเหล่านี้จึงเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องของความแตกต่างของแต่ละบุคคล

จากข้อมูลที่กำลังมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างทางจิตวิทยา บุคลิกภาพ และแรงจูงใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้นมีผลเป็นอย่างมาก ซึ่งจะเป็นเหตุผลที่มีน้ำหนักที่สุดสำหรับการนำมาเป็นเกณฑ์ในการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อที่จะได้จัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และสอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน

ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะยึดตัวผู้เรียนเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเรียนของตน และจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาระดับการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตนเอง โดยมีการพัฒนาความรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการเรียนภาษาได้อย่างลึกซึ้งขึ้น และพัฒนาความสามารถในการรับผิดชอบเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีแนวทางในการเรียนของตนเอง

2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-access Learning)

การเรียนรู้ด้วยตนเองจัดเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการเรียนที่นับว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแนวทางของตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนต้องการตามความสามารถและความสนใจโดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยหรือผู้ให้คำปรึกษา การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นแนวคิดที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนในการที่จะรับผิดชอบในการเรียนของตน โดยเน้นถึงความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนในการเรียนรู้อย่างอิสระและมีส่วนร่วมในทางปฏิบัติในการเรียนของตนทั้งในสถานศึกษาและสังคม

2.1 คำจำกัดความของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำว่า " การเรียนรู้ด้วยตนเอง " เป็นคำที่ใช้แทนคำในภาษาอังกฤษซึ่งปรากฏให้เห็นอยู่ด้วยกันหลายคำ ซึ่งคำที่มักจะพบเห็นอย่างแพร่หลายในบทความ วารสาร รวมทั้งหนังสือและตำราทางวิชาการ ได้แก่ Self-access learning, Independent learning, Autonomous learning, Self-directed learning, Self-study, Self-instructed learning ซึ่งคำเหล่านี้ล้วนสื่อความถึงคำว่า "การเรียนรู้ด้วยตนเอง" และได้มีผู้ให้คำจำกัดความของ "การเรียนรู้ด้วยตนเอง" ไว้ดังนี้

การเรียนรู้ด้วยตนเองคือ การเรียนซึ่งผู้เรียนสามารถตัดสินใจในสิ่งที่จำเป็นเพื่อที่จะบรรลุความต้องการในการเรียนของตน และใช้ความสามารถในการรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตัวเอง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนทั้งหมด รวมถึงผลที่เกิดขึ้นตามมาจากการตัดสินใจนั้นด้วย (Holec. 1981 : 3; Dickinson. 1987 : 11; Kesten. 1987 : 3)

เบนสัน และโวลเลอร์ (Benson & Voller. 1997 : 2) ได้ให้ข้อสังเกตถึงคำว่า "การเรียนรู้ด้วยตนเอง" ว่า ได้นำมาใช้ในรูปแบบดังต่อไปนี้คือ สถานการณ์ที่ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองทั้งหมด ทักษะที่ใช้ในการเรียนและนำไปใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การที่ผู้เรียนไม่สามารถแสดงออกให้เห็นถึงความสามารถที่ตนมีอยู่ในการเรียนในห้องเรียนปกติ การฝึกและการพัฒนาในเรื่องความรับผิดชอบของผู้เรียนที่มีต่อการเรียน การใช้สิทธิของผู้เรียนที่จะพิจารณาตัดสินใจแนวทางในการเรียนของตน

การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นเรื่องของความตั้งใจและความสามารถของผู้เรียนที่จะควบคุมดูแลการเรียนของตนเอง โดยยึดหลักที่สำคัญว่า ผู้เรียนจะมีคุณสมบัติในการเรียนรู้ด้วยตนเองก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถคิดพิจารณาและตัดสินใจที่จะเลือกสร้างจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ในการเรียนได้ด้วยตนเอง อันประกอบไปด้วย การเลือกวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการเรียน และงานที่จะทำ เช่น การเลือกแบบฝึกหัด จุดประสงค์ในการเลือก ขั้นตอนในการดำเนินการให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงรวมไปถึงการเลือกเกณฑ์ที่จะใช้สำหรับการประเมินผลการเรียนนั้น (Dam. 1990 : 16; Little. 1991 : 4)

เจฟฟรีส์ (Jeffries. 1990 : 17) ให้คำจำกัดความว่า "การเรียนรู้ด้วยตนเอง"คือ การเรียนซึ่งผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไม่ว่าจะเป็นกลุ่มหรือเพียงคนเดียวซึ่งการศึกษาค้นคว้านี้อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของวิชาที่เรียน โดยปราศจากการเข้ามาควบคุมโดยตรงจากครู การเรียนแบบนี้ทำให้ผู้เรียนต้องใช้ความรับผิดชอบอย่างมากต่อสิ่งที่เรียน วิธีการเรียน และเวลาในการเรียน ซึ่งจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองได้อีกด้วย ดังนั้นการเรียนรู้ด้วยตนเองจะมีประโยชน์อย่างมากถ้าได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนที่เพียงพอ

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นแนวคิดหนึ่งในการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญและใช้ความเป็นตัวของตัวเองในการตัดสินใจในสิ่งที่ตนอยากเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเองอย่างมีเหตุผล เลือกวิธีการ และแนวทางที่จะทำให้การเรียนของตนบรรลุผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้รวมถึงสามารถที่จะประเมินตนเองได้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบที่จะควบคุมดูแลการเรียนของตนเองเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้ และเน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาหาวิธีการเรียนรู้ การให้คุณค่า ทศนคติต่อความรู้ และทักษะที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการเรียน

2.2 ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนที่ผู้เรียนมีโอกาสเลือกวิธีการในการได้รับความรู้ซึ่งผู้เรียนได้แสดงให้เห็นว่า มีความต้องการที่จะปรับระดับความรู้ความสามารถของตนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีการกำหนดระยะเวลา สถานที่ วิธีการ และเทคนิคที่จะนำมาใช้ในการเรียน ทั้งนี้การเรียนรู้ด้วยตนเองจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน นึกถึงความรับผิดชอบในการเรียนของตน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในสิ่งที่จะส่งผลต่อการเรียน เพราะการที่ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อย่างมีจุดหมาย และมีแรงกระตุ้นมากขึ้น อีกทั้งมีแนวโน้มที่จะฝึกฝนและใช้ประโยชน์จากสิ่งที่เรียนได้ดีกว่าผู้เรียนที่มีเพียงแคความรับผิดชอบเพียงอย่างเดียว (Sheerin. 1997 : 16; Nunan. 1997 : 174; Pemberton et al. 1996 : 76; Littlewood. 1981 : 117; Ur. 1988 : 61; Holec 1980 : 32-41)

การ์ตเนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller. 1996 : 88) ให้ความเห็นว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการที่จะนำผู้เรียนไปสู่ความเป็นอิสระในการเรียนรู้ ซึ่งได้นำมาใช้อย่างแพร่หลาย และได้รับการยอมรับในฐานะรูปแบบของแนวคิดที่ส่งเสริมความเป็นอิสระ เช่นเดียวกับกับ เชียร์ลีน (Sheerin. 1991 : 144) ที่ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าเป็นวิธีการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความเป็นอิสระ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีการในการส่งเสริมผู้เรียนให้เปลี่ยนแปลงการเรียนที่ต้องพึ่งครูไปสู่การเรียนโดยการพึ่งพาตนเอง แนวคิดที่จะช่วยให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนจากการยึดครูผู้สอนเป็นหลักไปสู่วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองก็คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างจุดหมายในการเรียนรู้ของตนเองและดำเนินการเพื่อไปยังจุดหมายนั้น และโฮเลค (Holec. 1998 : 29) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงเรื่องความรับผิดชอบของผู้เรียนว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งความรับผิดชอบที่กล่าวถึงนี้มีอยู่ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

ก. ความรับผิดชอบแบบคงที่ (Static) คือ การที่ผู้เรียนกำหนดรูปแบบวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือโดยการช่วยเหลือจากบุคคลอื่น และดำเนินการให้บรรลุผลตามรูปแบบที่ได้กำหนดไว้โดยไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการที่ได้กำหนดไว้

ข. ความรับผิดชอบแบบไม่คงที่ (Dynamic) จะมีความยืดหยุ่นมากกว่า เนื่องจากผู้เรียนสามารถนำเอาความรับผิดชอบที่มีต่อการเรียนมาใช้เพื่อพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้ของตน ไม่จำเป็นที่จะต้องยึดแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในครั้งแรก ซึ่งดิกกินสัน (Dickinson. 1987 : II) เห็นว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นเกิดจากทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภายใต้ความรับผิดชอบที่เป็นที่ยอมรับในการตัดสินใจของตัวผู้เรียนเอง แต่ไม่จำเป็นที่จะต้องบรรลุผลตามที่ได้อัดสินใจไว้เสมอไป

จะเห็นได้ว่า ในการเรียนรู้ด้วยตนเองที่แสดงออกมาในลักษณะดังกล่าวข้างต้น ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาคุณค่า ทัศนคติ ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อสิ่งที่ตนตัดสินใจ รวมถึงดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของตน การสร้างโอกาสและประสบการณ์ที่เสริมสร้างให้เกิดแรงจูงใจ ความใฝ่รู้ ความเชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งความคิดที่มีต่อตนเองในแง่บวกให้กับผู้เรียนนั้น จะเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้เรียนในเรื่องของความสนใจและการเห็นคุณค่าของการเรียนของตนเองด้วย นอกจากนี้การเรียนรู้ด้วยตนเองยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างจุดหมายให้กับตัวเองโดยอาศัยความเข้าใจที่ว่าทำไมความรู้ที่จำเป็นจึงเข้ามาเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความสนใจและความจำเป็นของตน และเกี่ยวข้องได้อย่างไร การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นแนวทางของกระบวนการ

ทางการศึกษาที่ยังไม่ใช้มาตรฐานที่สมบูรณ์แบบ การเรียนในลักษณะนี้มีรูปแบบที่แตกต่างและมีความหลากหลายสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชา และความสนใจรวมถึงความสามารถของผู้เรียนที่มีต่อวิชานั้นๆ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีการยอมรับในการเปลี่ยนแปลง มีการผ่อนปรน มีความเสมอภาคและเปิดกว้างสำหรับความต้องการของผู้เรียนนั้น ก็จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอีกทางหนึ่ง (Gardner & Miller. 1996 : 92-93)

2.3 เจื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองจะบรรลุผลได้นั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนดังต่อไปนี้

2.3.1 กลวิธีการเรียนรู้ (Learning Strategies)

โอมาลเลย์ และชาร์โมท์ (Cook. 1993 : 113 ; citing O' Malley & Chamot. 1990 : 1 *Learning Strategies in Second Language Acquisition*) กล่าวถึงกลวิธีการเรียนรู้ว่าเป็นความคิด หรือ พฤติกรรมเฉพาะที่ผู้เรียนแต่ละคนนำมาใช้เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ เรียนรู้ หรือได้รับความรู้ใหม่ กลวิธีการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาที่ผู้เรียนนำมาใช้ในการเรียนภาษา รวมไปถึงการใช้ความพยายามที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยเช่นกัน สกีสาน (Skehan. 1998 : 237) ให้ความเห็นว่า กลวิธีและรูปแบบการเรียนรู้ที่นำมาใช้อาจจะสะท้อนให้เห็นถึงความชอบส่วนตัวที่มีอยู่มากกว่าความสามารถที่มีอยู่ ซึ่งกลวิธีการเรียนรู้ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเองได้แก่

ก. กลวิธีการเรียนรู้เพื่อความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Strategies)

โอมาลเลย์ และชาร์โมท์ (O' Malley & Chamot. 1990 : 44) กล่าวว่า การใช้กลวิธีการเรียนรู้เพื่อความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Strategies) ในการรับความรู้โดยตรงจะทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น ซึ่งคุก (Cook. 1993 : 114-115) ให้ความเห็นว่า ผู้เรียนอาจนำกลวิธีการเรียนรู้เพื่อความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Strategies) ที่จะกล่าวถึงนี้มาใช้เพียงบางส่วนหรือทั้งหมด เช่น การท่องจำ (Repetition) เมื่อต้องการเลียนแบบคำพูดหรือสื่อต่างๆ การใช้แหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น พจนานุกรม (Dictionaries) ฯลฯ การแปล ซึ่งใช้ภาษาแม่เป็นพื้นฐานสำหรับการทำความเข้าใจ และหรือสร้างภาษาที่ต้องการ การจดบันทึก (Note-taking) การสรุปความ การใช้บริบท (Contextualisation) การถ่ายโอนความรู้ทางภาษา การอ้างอิง การซักถามเพื่อทำความเข้าใจ

ข. กลวิธีการเรียนรู้แบบอภิปัญญา (Metacognitive Strategies)

เวนเดน (Wenden. 1998 : 28-34) กล่าวถึง กลวิธีการเรียนรู้แบบอภิปัญญา (Metacognitive Strategies) ว่า ประกอบไปด้วยข้อมูลทั้งหมดที่ผู้เรียนได้มาจากกลวิธีการเรียนรู้ในรูปแบบความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Strategies) โดยจะนำไปใช้เพื่อให้ได้ความรู้ ความชำนาญ ดังนั้น กลวิธีการเรียนรู้แบบอภิปัญญา (Metacognitive strategies) จึงออกมาในรูปของทักษะที่จะนำมาใช้ในการวางแผน ควบคุม และประเมินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ได้แก่ การตัดสินใจ การควบคุมตนเอง การประเมินตนเอง เช่น การประเมินมาตรฐานของตนเองในความความสำเร็จ การเสริมแรงตนเอง เช่น การให้รางวัลตนเองเมื่อประสบผลสำเร็จ โดยผู้เรียนจะระบุจุดประสงค์ของตน และตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรให้บรรลุจุดประสงค์นั้น ซึ่งผู้เรียนอาจจะเปลี่ยนแปลงจุดประสงค์ และพิจารณาหาวิธีการใหม่ที่จะทำให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ในส่วนของขั้นตอนการควบคุมตนเอง ผู้เรียนจะทำหน้าที่ในลักษณะของผู้สังเกตการณ์ตัวเอง และในขั้นการประเมินผล ผู้เรียนจะสามารถประเมินตนเองออกมาในรูปของผลที่ได้จากความพยายามในการใช้วิธีการนั้นๆ โดยการตรวจสอบผลที่ได้จากความพยายามในการเรียน หาเกณฑ์ที่จะมาตัดสินผลที่เกิดขึ้น

2.3.2 ทศนคติ และแรงจูงใจของผู้เรียน (Learner Attitudes and Motivation)

การเรียนภาษาที่ประสบผลสำเร็จไม่ใช่เพียงแค่การรับรู้ข้อมูลทางภาษาเท่านั้น ผู้เรียนไม่สามารถสะท้อนความสำเร็จในการเรียนของตนออกมาเฉพาะในรูปของข้อมูลทางภาษาที่ได้รับ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางภาษาที่เกิดจากการเรียน หรือวิธีที่เหมาะสมที่สุดที่จะนำไปใช้เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เท่านั้น แต่ความสำเร็จในการเรียนนั้นอาจเกิดขึ้นมาจากทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อม และกิจกรรมที่เรียนเป็นพิเศษรวมถึงความต้องการในการเรียน (Benson & Voller. 1997 : 134-136). แคนดี้ (Candy. 1991 : 295-296) เชื่อว่า วิธีการและสิ่งที่เรียนนั้นมีความเกี่ยวพันกันอย่างมากระหว่างทุกแนวคิดที่ผู้เรียนนำมาใช้จะส่งผลอย่างมากต่อสิ่งที่ผู้เรียนได้จากการเรียน หรืออาจจะกล่าวได้ว่าอารมณ์และความรู้สึกจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน การ์ดเนอร์ และ แมคอินไทร์ (Graham. 1997 : 92 ; citing Gardner. & MacIntyre. 1993 : 1 *Linguistics and Language Teaching*) ให้ความเห็นว่า ลักษณะทางอารมณ์ของแต่ละคนจะส่งผลต่อวิธีการในการแสดงปฏิกิริยาต่อสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ในขณะที่ลาร์เซน-ฟรีแมน และ ลอง (Larsen-Freeman. & Long. 1991 : 115) ยอมรับว่า ปฏิกิริยาของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้มีผลมาจากองค์ประกอบทางด้านสังคมและจิตวิทยา ทารอน และยูล (Tarone & Yule. 1989 : 139) ให้ความเห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสภาพทางสังคมและอารมณ์ของผู้เรียนที่มีต่อการเรียน กับความเชื่อมั่นในตนเองและความปรารถนาที่จะเรียน ปัจจัยประการหลังได้รับการยอมรับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะส่งผลให้ผู้เรียนแสดงความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคในการเรียน หรือข้อผิดพลาดเล็กน้อยที่เกิดขึ้น ซึ่งความคิดเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการนำไปสู่เรื่องทัศนคติ และแรงจูงใจของผู้เรียน

เวนเดน (Wenden. 1998 : 52) ให้ความหมายของ "ทัศนคติ" ว่าเป็นแรงกระตุ้นที่ได้จากการรับรู้ เป็นความเชื่อที่ได้รับการยอมรับ การประเมินค่าสิ่งที่เชื่อว่าเป็นที่ยอมรับ หรือปฏิกิริยาที่จะนำไปสู่การดำเนินการต่อหรือ หลีกเลี่ยง ซึ่งทัศนคติที่สำคัญตามความคิดดังกล่าวนี้มีอยู่ 2 รูปแบบด้วยกันคือ ทัศนคติที่ผู้เรียนยึดถือเกี่ยวกับบทบาทในกระบวนการเรียนรู้ และความสามารถของตนในฐานะผู้เรียน ในกรณีที่ผู้เรียนคิดว่า ทัศนคติเป็นรูปแบบของความรู้ทางอภิปัญญา ความเชื่อของผู้เรียนเกี่ยวกับบทบาทและความสามารถในการเรียนของผู้เรียนจะถูกสร้างขึ้นมาและดำเนินต่อไป ส่วนในอีกความเชื่อหนึ่งนั้น ผู้เรียนจะยึดถือตัวเองตามสภาวะที่เป็นอยู่เดิม เช่น ถ้าผู้เรียนเชื่อว่ารูปแบบทางบุคลิกภาพบางอย่างไม่สามารถจะเรียนภาษาต่างประเทศได้และเชื่อว่าตัวเองจัดเป็นบุคคลประเภทดังกล่าวนั้น รวมถึงถ้าผู้เรียนเรียนด้วยความเข้าใจว่าการเรียนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อต้องอยู่ภายใต้เนื้อหาของการเรียนในห้องเรียนแบบเดิมที่เคยเป็นโดยมีครูชี้แนะ สอน และจัดกิจกรรมในการเรียนให้ ผู้เรียนมีหน้าที่ที่จะต้องทำตามที่ครูจัดเตรียมไว้ให้เท่านั้น ก็จะมีความเป็นไปได้ว่า ผู้เรียนจะไม่ยอมรับและต่อต้านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งมีเป้าหมายไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง และไม่เชื่อว่าตนจะประสบผลสำเร็จในการเรียนตามแนวคิดนี้ได้ ดังนั้น จะเห็นว่า ทัศนคติในทางบวกนั้นมีความสำคัญต่อแรงจูงใจที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ทัศนคติในทางลบกลับมีผลในทางตรงกันข้าม ถึงแม้ว่าคำว่า "แรงจูงใจ" จะถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในทางการศึกษาแต่กลับไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากผู้ที่มีประสบการณ์ว่าจะนำไปสู่เป้าหมายที่แท้จริงได้ สิ่งที่ได้รับการยอมรับก็คือ แรงจูงใจถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อความก้าวหน้า และความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศ เป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญในการเริ่มต้นเรียนภาษาและเปลี่ยนเป็นแรงผลักดันให้มีความต้องการที่จะเรียนในภายหลัง (Dornyei. 1998 : 117).

การ์ตเนอร์ และแมคอินไทร์ (Gardner & MacIntyre. 1993 : 3) กล่าวว่า แรงจูงใจประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ ความปรารถนาที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ความพยายามที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและความพอใจกับงานที่ทำ ในการเรียนภาษาผู้เรียนจะต้องได้รับการจูงใจด้วยวิธีต่างๆ ตามระดับความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนบางคนชอบไวยากรณ์และการท่องจำ บางคนต้องการพูดและแสดงบทบาทสมมติ บางคนชอบการอ่านและการเขียนมากกว่าการพูด เป็นต้น เนื่องจากการเรียนภาษามีความเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนภาพพจน์ของตัวเอง ยอมรับในพฤติกรรมรูปแบบใหม่ทางวัฒนธรรมและสังคมรวมถึงวิถีความเป็นอยู่ ด้วยเหตุนี้การเรียนภาษาจึงมีผลสำคัญต่อธรรมชาติทางสังคมของผู้เรียน (Dornyei. 1998 : 122 ; citing Williams. 1994 : 77 *Educational and Child Psychology*)

การ์ตเนอร์ และแมคอินไทร์ (Gardner & MacIntyre. 1993 : 3) กล่าวว่า แรงจูงใจในการเรียนภาษาสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ

ก. แรงจูงใจทางวัตถุ เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการแนะนำว่าภาษาต่างประเทศเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้สามารถได้งานที่ดี หรือ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับอาชีพของตนได้ เป็นการเน้นให้เห็นถึงการแสดงออกมาในรูปของการส่งเสริมที่เกี่ยวข้องกับทางด้านวัตถุ โดยคำนึงถึงเงินที่คาดว่าจะได้รับเป็นแรงจูงใจ

ข. แรงจูงใจทางจิตใจ สำหรับผู้เรียนที่ได้รับการแนะนำในรูปของแรงจูงใจทางด้านจิตใจนั้นจะสนใจในเรื่องของวัฒนธรรมของภาษาที่ตนเรียน ผู้เรียนต้องการที่จะคุ้นเคยและได้มีส่วนร่วมในกลุ่มคนที่ใช้ภาษานั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าแรงจูงใจนั้นถือเป็นสื่อกลางในการคาดหวังความสำเร็จทางภาษาได้เช่นกัน

2.3.3 ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-esteem)

ทัศนคติและแรงจูงใจมีส่วนเกี่ยวข้องมาถึงเรื่องของความเชื่อมั่นในตัวเอง จากการประเมินผลที่ผู้เรียนประเมินต่อตนเองโดยคำนึงถึงภาษาเป้าหมาย หรือการเรียนรู้โดยภาพรวม ความเชื่อมั่นในตัวเอง จัดว่าเป็นการตัดสินใจในคุณค่าเฉพาะตัวที่แสดงออกมาถึงทัศนคติที่แต่ละคนมีต่อตนเอง การขาดความเชื่อมั่นในตัวเองจะนำไปสู่การมีทัศนคติในทางลบต่อความสามารถของตนเอง ทำให้การแสดงออกในการรับรู้ลดลง และทำให้ผู้เรียนคิดว่าตนเองไม่สามารถที่จะเรียนรู้ได้ การส่งเสริมความตั้งใจของผู้เรียนในการที่จะรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง รวมถึงมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน จะนำไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองได้ในภายหลัง ยิ่งไปกว่านั้นการที่ครูและผู้เรียนดำเนินตามขั้นตอนเพื่อไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการสร้างบรรยากาศที่ดีที่จะช่วยให้ผู้เรียนลดความรู้สึกกลัวที่ผู้เรียนมีต่อครู การที่ครูให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผย การเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น มีจุดมุ่งหมายที่จะยอมรับในการปรับปรุงตนเอง และการให้ความร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นได้อีกทางหนึ่ง

นอกเหนือจากเงื่อนไขที่กล่าวมาข้างต้น สภาพแวดล้อมก็นับว่ามีส่วนเกี่ยวข้องและมีผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนด้วยเช่นกัน การ์ตเนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller. 1999 : 20) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าแบ่งเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

ก. สภาพแวดล้อมที่ถูกควบคุม ประกอบไปด้วย ห้องเรียน ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสถานที่ซึ่งสื่อและกิจกรรมต่างๆ ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้โดยการจัดรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ สภาพแวดล้อมเหล่านี้ยังรวมถึงการบริการให้คำปรึกษาและการส่งเสริมหรือผลักดันให้ผู้เรียนเก็บบันทึก เสนอเพื่อที่จะใช้ในการทดสอบวัดผลและร่วมมือในการประเมินผล

ข. สภาพแวดล้อมที่ไม่ถูกควบคุม เป็นสภาวะที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งผู้เรียนจะเห็นถึงความน่าจะเป็นไปได้ในการเรียนภาษารวมถึงการได้รับผล

ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนภาษาอีกด้วย สภาพแวดล้อมที่กล่าวถึงนี้ประกอบไปด้วย สถานที่สาธารณะต่างๆ (Public environments) เช่น สนามบิน สถานที่กึ่งส่วนตัว (Semi-private environments) เช่น สโมสรนักเรียน, หอพัก สถานที่ส่วนตัว (Private environments) เช่น บ้านที่อาศัยอยู่

สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ได้มีเพียงเฉพาะในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน นอกจากนี้การนำเอาสภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งสภาพแวดล้อมที่ถูกควบคุมและไม่ถูกควบคุมมาใช้ประกอบร่วมกันจะช่วยให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การนำรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองมาใช้ในการเรียน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องหลายประการด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นกลวิธีในการเรียนทั้งในรูปแบบของความรู้ ความเข้าใจ และอภิปรายที่ผู้เรียนเลือกนำมาใช้ในการเรียนของตน ทัศนคติและแรงจูงใจที่มีส่วนในการส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงความเชื่อมั่นในตนเองและสภาพแวดล้อมต่างๆ รอบตัว ผู้เรียนที่จะมีส่วนช่วยนำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างบรรลุผล

2.4 ความแตกต่างของการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนในห้องเรียนปกติ

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีลักษณะสำคัญที่แตกต่างไปจากการเรียนปกติในห้องเรียนหลายประการด้วยกัน โดยทั่วไปแล้วการเรียนในห้องเรียนปกติถือว่าเป็นการเรียนที่เหมาะสม เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับและดำเนินสืบต่อกันมา แต่การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นยังไม่ได้ได้รับการยอมรับเหมือนกับการเรียนในห้องเรียน โดยเฉพาะจากผู้ที่ไม่มีความรู้และไม่เห็นด้วยกับการเรียนในรูปแบบนี้ ดังจะเห็นได้ว่ามีข้อสงสัยอยู่หลายประการด้วยกันจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นนักการศึกษา ตัวผู้เรียน หรือผู้บริหาร สถานศึกษาในเรื่องของการนำรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองเข้ามาใช้ หรือแม้กระทั่งการใช้การเรียนในรูปแบบนี้อย่างต่อเนื่อง (Gardner & Miller 1999 : 24-25) จากตารางข้างล่างนี้แสดงให้เห็นถึงการตอบข้อสงสัยดังกล่าว รวมถึงรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อสงสัยในแต่ละประเด็น

ตาราง 1 ลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนในห้องเรียนปกติ

หัวข้อ	การเรียนรู้ด้วยตนเอง	การเรียนในห้องเรียนปกติ
จุดประสงค์	- อาจกำหนดไว้หรือเปิดกว้าง - เป็นจุดประสงค์เฉพาะหรือ ครอบคลุมเนื้อหาโดยทั่วไป - กำหนดขึ้นโดยครู ผู้เรียน หรือทั้งสองฝ่าย	- กำหนดไว้อย่างชัดเจน - อยู่ในขอบเขตที่จำกัด - ผู้สอนเป็นผู้กำหนดและควบคุม

ตาราง 1 (ต่อ)

หัวข้อ	การเรียนรู้ด้วยตนเอง	การเรียนรู้ในห้องเรียนปกติ
ผลที่ได้รับจากการเรียน	วัดได้ยากเนื่องจาก : - ผู้เรียนทำงานอย่างอิสระ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่จะทดสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานทั่วไป - ความอดทนและความกระตือรือร้นสามารถยืดหยุ่นได้ ดังนั้นการทดสอบเพื่อบอกถึงผลการเรียนจึงทำได้ยาก - ผลที่เกิดขึ้นให้เห็นต้องใช้ระยะเวลาดังนั้นผลที่ได้จากการเรียนจึงอาจจะปรากฏให้เห็นในปีต่อไป	วัดได้ง่ายโดยการใช้ข้อทดสอบก่อน-หลัง (pre-and-post-course test)
ระยะเวลาในการเรียน	ไม่จำกัดเวลา สามารถเริ่มตั้งแต่โดยไม่ต้องใช้เวลาเลย จนถึงการใช้เวลาตลอดชีวิต	ถูกจำกัดโดยเนื้อหาวิชา
ความกระตือรือร้นในการเรียน	อาจจะควบคุมโดยครูผู้สอน หรือ ตัวผู้เรียนเองขึ้นอยู่กับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน	ขึ้นอยู่กับลักษณะเนื้อหาวิชาซึ่งครูผู้สอนควบคุมดูแล
แรงจูงใจของผู้เรียน	ความสำคัญในการสร้างความแตกต่างของรูปแบบการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียน	- ในบางครั้งประเมินจากแบบสอบถามก่อนเรียน และ/หรือ หลังเรียน - การสังเกตจากการให้ความร่วมมือในห้องเรียน
ประสิทธิภาพในการลงทุน	ในปัจจุบันยังไม่สามารถคำนวณออกมาให้เห็นได้ทั้งในเรื่องชั่วโมงสอนของครูและผลการเรียนที่ได้ ความแตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคนทำให้เกิดความเสี่ยงในการลงทุน	สามารถคำนวณค่าใช้จ่ายต่อผู้เรียนจาก - จำนวนชั่วโมงที่แน่นอนในการสอนของครู - ระดับของผลการเรียนที่ได้
ทัศนคติของครู	ทัศนคติของครูที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีผลมาจาก - ครูมีแนวคิดแบบเดิมว่าความรู้ควรจะถูกถ่ายทอดอย่างไร - ครูเกรงว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองจะลดบทบาทของตัวครู - ครูคิดว่าผู้เรียนจะไม่เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	- โดยทั่วไปแล้วทัศนคติของครูมาจากวิธีการที่ครูได้เรียนรู้มาและจากการฝึกอบรม - การสอนในห้องเรียนปกติเป็นที่ยอมรับกันในรูปแบบของการสอนโดยทั่วไป จึงไม่มีการถามถึงเหตุผลในการนำมาใช้

ตาราง 1 (ต่อ)

หัวข้อ	การเรียนรู้ด้วยตนเอง	การเรียนรู้ในห้องเรียนปกติ
การแสดงผล	การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ใช่เพียงแค่เนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนจะได้รับเท่านั้น แต่รวมถึงรูปแบบต่างๆของการได้รับข้อมูลนั้นๆด้วย จึงเป็นการยาก หรือ เป็นไปไม่ได้ที่จะแยกเพียงแค่ส่วนหนึ่งส่วนใดออกมาเพื่อแสดงผลให้เห็นถึงผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับ	โดยทั่วไปการสอนแบบปกติในชั้นเรียน ผู้เรียนจะได้รับเพียงแค่เนื้อหาวิชาเท่านั้น ผลการเรียนรู้ที่ได้รับแสดงให้เห็นเพียงแค่ผลที่ได้จากการเรียนวิชานั้นๆ

ที่มา: Gardner. and Miller. (1999). *Establishing Self-access from Theory to Practice* : 24-25

การ์ตเนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller. 1999 : 24-25) ให้ข้อสรุปว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองจัดเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนที่มีความน่าเชื่อถือและนำมาใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริงจากการที่ผู้เรียนได้ค้นพบประโยชน์จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากกรณีพิพาทวิเคราะห์ของครูในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง ในกรณีที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเองถูกจัดให้มีขึ้นอย่างเป็นระบบและมีหลักเกณฑ์ ก็จะเป็นการเปิดโอกาสในการเรียนรู้อย่างมากมายและหลากหลายโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด และยังช่วยลดการสิ้นเปลืองเวลาสำหรับชั้นเรียนที่มีผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ในการควบคุมคุณภาพสามารถทำได้โดยการให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการสังเกตพฤติกรรมและข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผู้เรียน สิ่งที่มีผลมาจากการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นจะต้องมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เช่น ประเภทของกิจกรรม สื่อ และแหล่งข้อมูลที่ใช้ ผลที่ได้รับจากการเรียนซึ่งถึงแม้ว่าจะไม่สามารถแสดงผลให้เห็นได้โดยตรงถึงความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ก็ตาม รวมถึงการรับรู้ถึงประโยชน์และความพึงพอใจของผู้เรียนและครูที่มีต่อสื่อและกิจกรรมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ข้อมูลเหล่านี้จะถูกเก็บไว้เป็นหลักฐานในการประเมินผลเพื่อพิจารณาตัดสินการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนในภายหลัง

การเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีความเป็นอิสระในการเรียนเพิ่มขึ้นจากวิธีการที่มีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ด้วยตนเองอาจใช้ได้ผลดีกับทักษะหนึ่งมากกว่าอีกทักษะหนึ่งซึ่งเหตุการณ์ในลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน โดยมีสาเหตุสำคัญคือความแตกต่างกันในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน การเรียนรู้ด้วยตนเองเหมาะสมกับผู้เรียนในทุกระดับและทุกวัย และที่สำคัญการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ได้ลดบทบาทและหน้าที่ของครู ในทางตรงข้ามกลับช่วยสร้างบทบาทใหม่ที่สำคัญที่ครูต้องนำมาปรับเปลี่ยน และครูยังคงเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้เช่นเดิม

2.5 บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การ์ตเนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller. 1999 : 13) ชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูและผู้เรียน รวมถึงสถานศึกษา นับเป็นพื้นฐานในการจัดรูปแบบการศึกษาในรูปของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.5.1 บทบาทและทัศนคติของผู้เรียน

ผู้เรียนจำเป็นต้องตระหนักอย่างมากในเรื่องของบทบาทในกระบวนการการตัดสินใจของตนเอง การ์ดเนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller, 1996 : vii) กล่าวว่า ผู้เรียนจะต้องเริ่มต้นการวางแผนและคิดแนวทางเพื่อไปสู่ความสำเร็จในการเรียนของตนโดยจะต้องมีจุดประสงค์และเป้าหมายเฉพาะที่ตั้งไว้สำหรับตนเอง เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ด้วยการใช้โอกาสทั้งในและนอกห้องเรียน การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นรูปแบบของการเรียนที่ต้องอาศัยทั้งครูและการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยครูจะต้องพัฒนาการสอน งานที่มอบหมายและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง ผู้เรียนต้องเพิ่มความรับผิดชอบในการเรียนตนและจะต้องเรียนรู้ถึงความสำคัญของปฏิกิริยาที่มีต่อการเรียนของตนเอง รวมถึงต้องเรียนรู้ว่าการเรียนในรูปแบบนี้สามารถช่วยให้ตนกำหนดจุดประสงค์ที่แน่นอนในการเรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการได้อย่างไร ในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้เรียนนี้จำเป็นต้องให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเรื่องของความสัมพันธ์ของการใช้สื่อ กิจกรรม การให้คำแนะนำปรึกษา รวมถึงงานที่ได้รับมอบหมายจากครูในห้องเรียน มากกว่าการปล่อยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตัวเองเพียงลำพัง นอกจากนี้ทัศนคติของผู้เรียนก็นับว่ามีส่วนสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อทัศนคติของผู้เรียนประกอบไปด้วย

ก. ครู

ครูจัดเป็นบุคคลแรกที่แนะนำการเรียนในรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่ผู้เรียน เนื่องจากการที่ตัวครูเองนั้นยอมรับ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และต้องการที่จะถ่ายทอดทัศนคตินี้ไปสู่ผู้เรียน แต่สำหรับครูที่ปฏิบัติเพียงเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของสถานศึกษานั้นจะมีความทัศนคติที่แตกต่างออกไป ซึ่งในการศึกษาถึงทัศนคติของครูและผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า โดยทั่วไปแล้วผู้เรียนจะมีทัศนคติในด้านบวกเกี่ยวกับประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าครู

ข. สถานศึกษา

โดยเฉพาะสถานศึกษาในระดับสูงต่างยอมรับแนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเองมาเป็นแนวนโยบายในการจัดการศึกษาของสถาบันจึงนับได้ว่าสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการลงทุนเพื่อการจัดหาแหล่งข้อมูลด้วยแล้ว สถานศึกษาถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการจัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ค. เพื่อน

แรงผลักดันจากเพื่อนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อผู้เรียน เมื่อผู้เรียนกลุ่มหนึ่งสามารถประสบผลสำเร็จในการเรียนก็จะทำให้ผู้เรียนกลุ่มอื่นต้องการที่จะลองทำตามบ้าง ในสถานศึกษาที่เพิ่งจะนำเอารูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองมาใช้ในลักษณะที่แตกต่างไปจากการเรียนแบบเดิมโดยสิ้นเชิงนั้นค่อนข้างยากที่จะเปลี่ยนแปลงการศึกษาในรูปแบบเดิมที่ผู้เรียนเคยชิน เพราะไม่เพียงแต่ผู้เรียนจะต้องรับรู้แนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเองเท่านั้น แต่ยังต้องรับรู้และเข้าใจว่าทำไมการเรียนแบบใหม่นั้นถึงแตกต่างไปจากเดิม และแตกต่างกันอย่างไรอีกด้วย

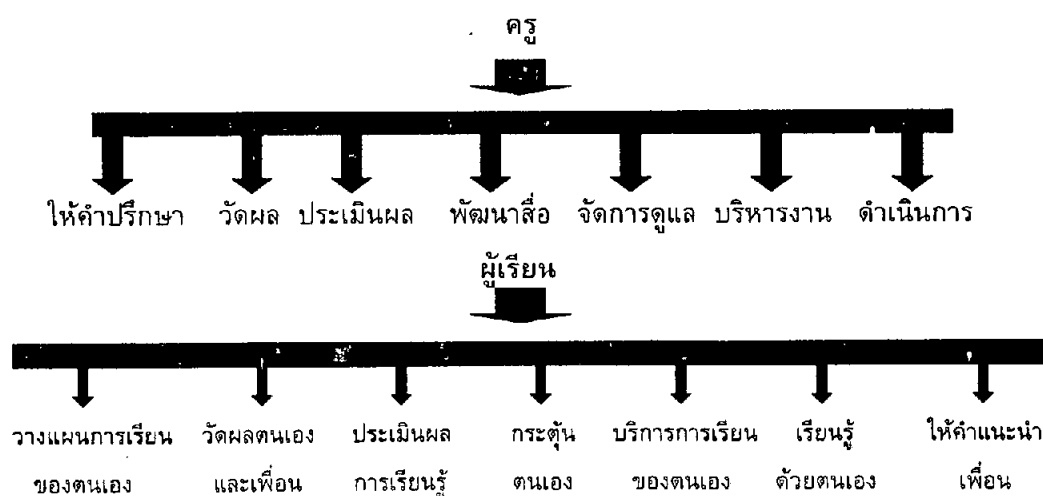
ง. สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมก็ถือว่ามีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง แรงผลักดันจากผู้ปกครอง วัฒนธรรม และ นโยบายการศึกษาของประเทศ ต่างมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งสิ้น

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของผู้เรียนตามที่กล่าวข้างต้นคือ ครู สถานศึกษา เพื่อน และสภาพแวดล้อม ซึ่งล้วนเป็นสิ่งที่ผู้เรียนได้สัมผัสเป็นประจำในชีวิตจริงของผู้เรียนอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ทั้งสิ้น จึงทำให้ปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้

2.5.2 บทบาทของครู

ลิทเทิล (Little, 1991 : 4) กล่าวถึงผู้เรียนที่เรียนตามแนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าเป็นผู้เรียนที่ได้รับการคาดหวังว่าเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูงในการดูแลเอาใจใส่การเรียนรู้ของตนเอง แต่อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ด้วยตนเอง ก็ไม่ได้หมายความว่า ครูผู้สอนไม่มีความจำเป็น ไม่มีบทบาทในการควบคุมดูแลกระบวนการเรียนการสอน เซอร์สัน (Benson & Voller, 1997: 63 ; citing Sheerin, 1997 : 18 *An exploration of the relationship between self-access and independent learning*) ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการผลักดันและช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งลิทเทิล (Little, 1990 : 11) เห็นว่าโดยปกติครูมักจะปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ให้คำปรึกษาและผู้จัดการแหล่งข้อมูลในการเรียน รวมถึงไม่ยอมปล่อยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแก้ไขปัญหาในการเรียนด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับ การ์ดเนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller, 1999 : 43) ที่เห็นว่า บทบาทของครูนั้นได้เปลี่ยนไปอย่างมากจากการสอนในรูปแบบเดิม เพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูจึงต้องยกเลิกการควบคุมผู้เรียน ปล่อยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง แม้ว่าจะเกิดข้อผิดพลาดขึ้นมาบ้างก็ตาม โดยครูจะต้องเรียนรู้ถึงทักษะใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้กับบทบาทใหม่ที่ได้รับ ซึ่งบทบาทเหล่านี้จะต้องสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับบทบาทของผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อปรับปรุงและดำเนินบทบาทของตนเองให้มีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน

ภาพประกอบ 1 บทบาทของครูและผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ที่มา : Gardner, and Miller. (1999). *Establishing Self-access from Theory to Practice* : 14

2.5.3 บทบาทของสถานศึกษา

ไม่เพียงแต่ครู และผู้เรียนที่ต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเท่านั้น แต่สถานศึกษาก็จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทเช่นกัน สถานศึกษาต้องเปลี่ยนรูปแบบจากการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนเป็นการเปิดโอกาสที่หลากหลายในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนอาจจะเลือกนำมาใช้โดยวิธีการที่แตกต่างกัน และการเลือกนี้จะต้องเป็นการเลือกเพื่อตัวผู้เรียนเองไม่ใช่เป็นการเลือกของสถานศึกษา

ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่การเรียนรู้ด้วยตนเองจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้โดยการทำงานเพียงลำพังคนเดียว เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและระหว่างครูกับผู้เรียน รวมถึงระหว่างสถานศึกษากับการจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสในการเลือกให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการเลือกแนวทางในการเรียนตามแนวคิดของการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักพิจารณาตัดสินใจหาแนวทางที่เหมาะสมกับตนเอง ในขณะเดียวกันครูควรจะเป็นผู้พิจารณาถึงความพร้อมของผู้เรียนในการรับผิดชอบนั้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินบทบาทของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง

เวนเดน (Wenden, 1986 : 18) กล่าวว่า ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันก็จะมี ความเชื่อที่ต่างกันเกี่ยวกับความสำคัญในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยยกตัวอย่างถึงผู้เรียนที่มีความเชื่อว่าภาษาเป็นวิชาที่เป็นระบบและมีกฎเกณฑ์ ดังนั้นจึงควรเรียนรู้โดยใช้วิธีที่เป็นระบบและเป็นไปตามกฎเกณฑ์ จึงดูอาจจะเป็นเรื่องยากที่จะให้ผู้เรียนกลุ่มนี้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนคาดเดา และลองผิดลองถูกในการเรียนรู้ ซึ่งจอห์นสัน (Johnson, 1995 : 66) สนับสนุนความคิดข้างต้นโดยกล่าวว่า ครูจะต้องรู้และเข้าใจถึงความเชื่อและทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และพยายามที่จะเลือกกิจกรรมที่จะนำมาใช้ในห้องเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ ดิคกินสัน และคาร์เวอร์ (Dickinson & Carver, 1980 : 1) เชื่อว่า มีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธวิธีที่เน้นให้เห็นถึงความสำคัญ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีอยู่เดิมอย่างค่อยเป็นค่อยไปทั้งในส่วนของครูและผู้เรียนในการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองดังนี้

ก. การเตรียมครู การที่ครูมีการเตรียมตัวให้พร้อมในการที่จะแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักกับการเรียนรู้ด้วยตนเองนับเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การเรียนนั้นประสบความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ครูจำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนความเชื่อและทัศนคติของตนเองเป็นลำดับแรกในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนที่จะต้องดำเนินการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียนในรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อและทัศนคติเพื่อเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้รูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเองตั้งแต่แรก

ข. การเตรียมผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นประสบความสำเร็จ ครูจะต้องเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะยอมรับกับการที่จะต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนที่จะเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม โดยครูจะต้องเริ่มด้วยการจัดให้มีกิจกรรมที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม รวมถึงการจัดอภิปรายในห้องเรียน และมีการประเมินความสามารถของผู้เรียนควบคู่กันไปด้วย ซึ่งอาจจะขัดแย้งกับความเชื่อในการเรียนแบบเดิมของผู้เรียน การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนนั้นควรจะต้องเริ่มจากในห้องเรียนเสียก่อนแล้วจึงค่อยปรับเปลี่ยนไปเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการสอนซึ่งครูสามารถนำไปปรับใช้ได้

จะเห็นว่าครูและผู้เรียนต่างจะต้องเตรียมตัวเพื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่บทบาทใหม่ในการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งแตกต่างไปจากเดิม โดยเริ่มจากตัวครูเป็นลำดับแรกที่จะต้องมีทัศนคติและความเชื่อในการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อที่จะสามารถแนะนำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการเตรียมตนเองในเรื่องความรับผิดชอบที่จะต้องเพิ่มขึ้นในการเรียน ซึ่งเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไป

2.6 การฝึกอบรมผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กระบวนการพัฒนาความรู้และการเตรียมความพร้อมนั้นเกี่ยวข้องกับ เรื่องการฝึกอบรมผู้เรียน (Learner training) ซึ่ง เอลลิส และ ซินแคล์ (Ellis & Sinclair, 1989 : 2) ได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมผู้เรียนว่า เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพิจารณาถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนของตนและค้นพบขั้นตอนในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองที่สุด เพื่อเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบในการเรียน สตรทริดจ์ (Sturtridge, 1997 : 68) เชื่อว่าผู้เรียนต้องการการฝึกอบรมเพื่อเป็นแนวทางในการเลือก เช่น การทำให้ตนเองรู้จักทางเลือกที่เป็นประโยชน์โดยการสร้างประสบการณ์กับทางเลือกที่มีอยู่ และการส่งเสริมให้ตนเองเป็นผู้เลือกอย่างอิสระ ในการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียนจะต้องได้รับความรู้พื้นฐานและมีการวางแผนที่จะพัฒนาการเรียนของตน ดังนั้นการให้การฝึกอบรมที่ไม่เพียงพอกับผู้เรียนอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ในการวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆที่ชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นมาจากรูปแบบของการฝึกอบรมที่ไม่ประสบผลคือ การให้เพียงคำคำแนะนำในครั้งแรกเพียงครั้งเดียวเท่านั้น แต่โดยแท้จริงแล้วศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจะต้องพยายามที่จะทำให้ผู้เรียนพัฒนาระบบการเรียน และการตอบสนองเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้จึงมีความเป็นไปได้ว่าหลังจากการได้รับคำแนะนำในครั้งแรก ผู้เรียนอาจจะไม่สนใจที่จะนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมแนะนำนั้นไปใช้ในการพัฒนาการเรียนของตน จึงน่าจะเป็นการเหมาะสมกว่าที่จะจัดให้มีการให้คำแนะนำ และการฝึกอบรมตามความต้องการและความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน โดยจัดให้ผู้เรียนเลือกเข้าร่วมการอบรมในช่วงเวลาที่ต่างกันตามระดับความสามารถของผู้เรียน การให้คำแนะนำเริ่มแรก (Orientation) เป็นขั้นตอนในการทำให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับสื่อและอุปกรณ์ที่มีอยู่ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการเปลี่ยนสภาวะ (Deconditioning) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงผู้เรียนจากการมีอคติต่อบทบาทของตนในการเรียนภาษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมผู้เรียน ทั้งนี้ โฮเลค (Holec, 1981 : 22) เน้นว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองจะต้องได้รับการแนะนำทั้งในเรื่องวิธีการเรียน และการเปลี่ยนความคิดเดิมที่ผู้เรียนมีต่อการเรียนดังนี้

1. ผู้เรียนเป็นอิสระจากความเชื่อที่ว่าวิธีที่สมบูรณ์แบบในการเรียนนั้นมีเพียงวิธีเดียว
2. ผู้เรียนเป็นอิสระจากความเชื่อที่ว่าครูเป็นผู้จัดการและดำเนินการเรียนการสอน
3. ผู้เรียนควรจะเปลี่ยนความคิดที่ว่าภาษาแม่ไม่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง
4. ผู้เรียนควรจะเปลี่ยนความคิดที่ว่าประสบการณ์จากการเรียนวิชาอื่นไม่สามารถถ่ายโอนกันได้
5. ผู้เรียนควรจะเปลี่ยนความคิดที่ว่าผู้เรียนไม่สามารถประเมินตนเองได้อย่างน่าเชื่อถือ

มิลเลอร์ (Miller, 1992 : 43) ชี้ให้เห็นว่า การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่สามารถผลิตผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองในทันที ผู้เรียนต้องรู้ว่าอะไรบางอย่างภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่จะนำมาใช้เป็นประโยชน์กับตัวผู้เรียนได้โดยผ่านการให้คำแนะนำในครั้งแรกและการสาธิตวิธีการใช้สื่อวัสดุและอุปกรณ์ เพื่อที่จะส่งเสริมทักษะต่างๆในการเรียนภาษาของผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการพัฒนาและการฝึกอบรม ซึ่งไรอัน (Ryan, 1997 : 217 -218) เห็นว่า ผู้เรียนจะต้องสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งข้อมูลอื่นที่ไม่ได้อยู่

ภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยเช่น รายการโทรทัศน์และภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ โดยนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนได้ด้วยเช่นกัน

แนกโฮล (Nakhoul, 2000) กล่าวว่า เพื่อที่จะทำให้การใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองสะดวกและง่ายขึ้น ครูควรใช้เวลาส่วนหนึ่งในห้องเรียนเพื่ออธิบายและให้ผู้เรียนได้ซักถามถึงหลักการและเหตุผลภายใต้การเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังจากนั้นจึงพาผู้เรียนเข้าไปชมศูนย์ฯ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นและมีโอกาสทดลองใช้สื่อ วัสดุ-อุปกรณ์ต่างๆ นอกจากนี้การมอบหมายงานที่จะต้องใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรจะถูกจัดขึ้นให้สอดคล้องกับวิชาที่เรียนในชั้นเรียน โดยที่ครูจะนำงานที่ได้มอบหมายเหล่านั้นมาตรวจพร้อมกันในชั้นเรียนหรือในกลุ่มที่รับผิดชอบ อย่างไรก็ตามงานที่ผู้เรียนจะต้องทำในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรเป็นงานที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อที่จะไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากครู โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มโดยอาจจะแบ่งออกตามกลุ่มเพื่อน วิชาเอก ความสนใจในทักษะต่างๆ หรือจากข้อบกพร่องของผู้เรียน - เพื่อให้ผู้เรียนนำงานที่ได้รับมอบหมายมาช่วยกันพิจารณาตัดสินใจในเรื่องจุดประสงค์และแผนการเรียนรู้ ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้จะต้องได้รับการบันทึกไว้เป็นหลักฐานในรูปของข้อตกลงระหว่างครูกับผู้เรียน การติดตามผลการเรียนจะระบุไว้เป็นระยะๆ ในระหว่างภาคเรียนเพื่อที่จะได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผลของสื่อที่ผู้เรียนใช้รวมถึงเพื่อแก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้น

การฝึกอบรมผู้เรียนเป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มจากการให้คำแนะนำเริ่มแรกเพื่ออธิบายให้ผู้เรียนได้รู้ถึงหลักการและเหตุผลภายใต้การเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังจากนั้นจึงมอบหมายงานที่จะต้องใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเน้นให้ผู้เรียนใช้แนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเองในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ

3. ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-access Learning Center)

การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ที่นำมาใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนหลากหลายปัจจัยด้วยกัน และปัจจัยที่ถูกนำมาพิจารณามากที่สุดก็คือ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่จัดเป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ได้โดยอิสระ อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมแหล่งข้อมูลทางภาษาที่ถูกออกแบบมาโดยมีจุดประสงค์ที่จะสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีความสามารถทางภาษาเพิ่มขึ้นโดยผ่านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และเพื่อที่จะกระตุ้นความสนใจของนักศึกษาที่จะรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง (Benson, 2000)

3.1 การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสถานที่ที่นักศึกษาสามารถค้นหาสื่อที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาได้อย่างมากมาย ประกอบไปด้วยอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครื่องเสียง และวีดิทัศน์ รวมถึงอุปกรณ์ในการเรียนภาษา และวัสดุสิ่งพิมพ์ต่างๆ สำหรับการศึกษาด้วยตนเองโดยเน้นทักษะที่สำคัญทั้ง 4 ทักษะคือ การอ่าน การเขียน การฟัง การพูด ดังนั้นศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนอีกทางหนึ่ง โดยเชื่อว่าศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถรองรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและสนับสนุนการเรียนรู้วิธีการเรียน (Dickinson, 1987 : 181) ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองประกอบด้วยองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ดังนี้

3.1.1 บริเวณที่จัดเป็นห้องสมุด (A library section)

บริเวณนี้สามารถใช้เป็นที่เก็บหนังสือ หนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆ ซึ่งจัดหาไว้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน นอกเหนือจากความต้องการของผู้เรียนที่จะเรียนภาษาเพิ่มเติมแล้ว ผู้เรียนอาจต้องการที่จะฝึกทักษะทางด้านการเรียนรวมถึงทักษะอื่นๆที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลสำหรับการทำรายงาน หรือเพื่อความสนใจส่วนตัว อ่านเรื่องราวต่างๆเพื่อความเพลิดเพลินและเพื่อพัฒนาภาษา เก็บรวบรวมข่าว เป็นต้น เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการเหล่านี้ของผู้เรียนในบริเวณที่จัดเป็นห้องสมุดนี้จึงควรมี

ก. มุมค้นคว้าอ้างอิง (A reference section) ประกอบไปด้วย พจนานุกรม ตำรา ไวยากรณ์ สารานุกรม แผนที่ (atlas) ฯลฯ

ข. มุมการอ่านหนังสือ (A reading section) ควรมีการจัดเตรียมหนังสือที่เกี่ยวกับการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เช่น หนังสืออ่านเล่น เรื่องสั้น วรรณกรรม ด้านวิชาการ เช่น หนังสือเกี่ยวกับประเทศเจ้าของภาษาได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา การท่องเที่ยว ประวัติบุคคลสำคัญ เป็นต้น หนังสือพิมพ์และวารสาร เช่น หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษซึ่งควรเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีคุณภาพและเป็นที่นิยม วารสารภาษาอังกฤษ เช่น Newsweek วารสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (EFL magazines)

ค. มุม EFL ควรมีการจัดเตรียมหนังสือที่เกี่ยวกับแบบฝึกหัดทางภาษาพร้อมเฉลยหนังสือทดสอบความเข้าใจพร้อมเฉลย หนังสือเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ (English for Foreign Language) และ ภาษาอังกฤษทางด้านวิชาการ (English for Academic Purpose) แล้วแต่ความเหมาะสม

3.1.2 บริเวณที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (A self-access section)

บริเวณนี้ควรจะประกอบไปด้วยสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนภาษาที่ผู้เรียนสามารถใช้ได้ด้วยตนเองเพื่อที่จะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง โดยผู้เรียนสามารถหาสื่อต่างๆได้ง่ายตามระดับและความพอใจกับความต้องการในการเรียนรู้ของตน ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนจะต้องสามารถประเมินงานของตนเองได้จากการตรวจสอบสิ่งที่ตนได้ทำไปกับเฉลยที่จัดเตรียมไว้ หรือคำตอบที่ให้ไว้เป็นตัวอย่าง หรืออาจจะรู้ผลได้ด้วยวิธีอื่น ซึ่งสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่มีหัวข้อหลักเหมือนกันจะถูกจัดรวบรวมไว้ในกลุ่มเดียวกัน

3.1.3 อุปกรณ์และเครื่องมือ (Equipment)

ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนได้ ถึงแม้ว่าจะไม่มีอุปกรณ์ หรือเครื่องมือทางด้านเทคนิค แต่ถ้าสถานศึกษามีอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น ก็จะสามารถเพิ่มขอบข่ายของแหล่งความรู้ที่จะเสนอให้แก่ผู้เรียนได้หลากหลายขึ้น ได้แก่

ก. เครื่องบันทึกเสียง สำหรับฝึกการฟัง ซึ่งควรจะติดหูฟังไว้กับเครื่อง เพื่อไม่ให้เป็นการรบกวนผู้เรียนคนอื่น

ข. Audio-active comparative (AAC) Labs สำหรับผู้เรียนที่ต้องการอัดและฟังเสียงของตนเอง ถ้ามีการเตรียมอุปกรณ์นี้ไว้ ก็ควรจะติดตั้งที่นั่งที่เก็บเสียงได้ หรือแยกส่วน Audio-active comparative (AAC) Labs นี้แยกต่างหากจากศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ค. คอมพิวเตอร์ (Computer) คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากในการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่ใช้งานได้อย่างอดทนไม่มีขีดจำกัด และสามารถชี้ให้เห็นถึงข้อผิดพลาดของผู้เรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับมาสู่ผู้เรียนได้ทันทีขณะใช้งาน นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังสามารถนำมาใช้ในการทดสอบและทำแบบฝึกหัดได้อีกเช่นกัน

ง. วิดีทัศน์ (Video stations) วิดีทัศน์จัดว่ามีคุณค่ามากสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดว่าเป็นวิธีการที่สามารถช่วยจูงใจในการให้ข้อมูล การฝึกการฟัง การแสดงให้เห็นถึงภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ตามสภาพเป็นจริง

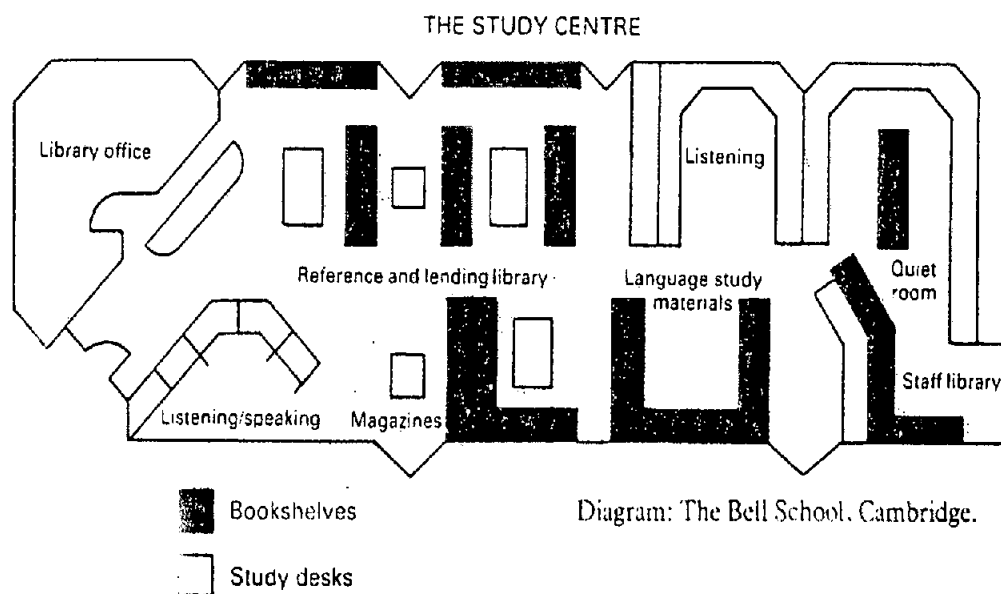
3.1.4 การให้บริการพิเศษเฉพาะทาง (More specialized self-access facilities)

ในบางครั้งผู้เรียนอาจมีความต้องการเป็นพิเศษที่นอกเหนือไปจากส่วนสำคัญหลักๆ โดยทั่วไปที่กล่าวมาข้างต้น เช่น การเตรียมตัวเพื่อการสอบ, ESP (English for Specific Purpose), EAP (English for Academic Purpose), การค้นคว้าชีวประวัติบุคคลสำคัญชาวอังกฤษ หรือ อเมริกัน ฯลฯ ดังนั้นจึงควรมีการเตรียมส่วนนี้ไว้ให้แก่ผู้เรียนด้วย

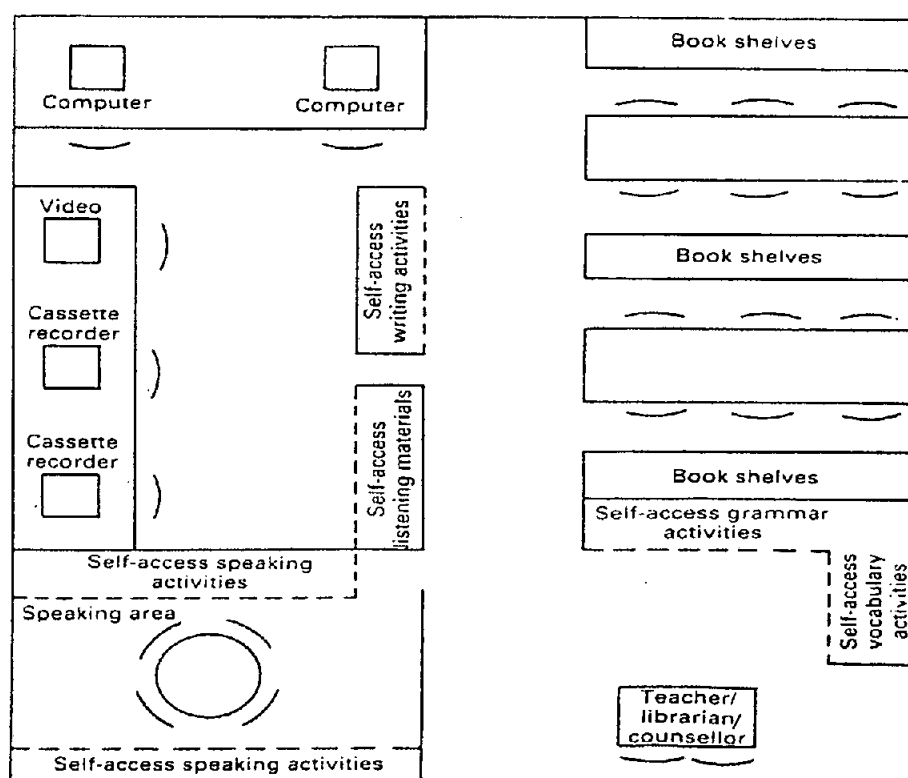
3.1.5 การจัดสถานที่ (Layout)

ในการพิจารณาถึงสถานที่ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จะเห็นได้ว่าขนาดของห้อง หรือพื้นที่จะมีบทบาทที่สำคัญอย่างเห็นได้ชัด ถ้าเป็นห้องที่มีเนื้อที่ค่อนข้างมากก็จะสามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบของกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นได้อย่างสะดวก และในการจัดพื้นที่ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับการใช้งานด้วยเช่นกันและที่สำคัญจะต้องจัดเตรียมพื้นที่สำหรับศึกษาค้นคว้าส่วนตัวไว้สำหรับผู้เรียน การจัดเตรียมพื้นที่ส่วนตัวดังกล่าวนี้สามารถทำได้โดยการแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนย่อยๆ โดยการใช้ชั้นหนังสือเป็นฉากกั้นในการแบ่งพื้นที่ นอกจากนี้ ในการจัดสถานที่ที่จะต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดวางสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถทำงาน หรือ ดำเนินกิจกรรมได้อย่างสะดวกสบายและมีประสิทธิภาพ

การเข้า-ออกภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ใช้บริการ จัดเป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน ดังนั้นจึงควรจัดทางเข้า-ออกให้ผู้ใช้บริการเข้า-ออกได้อย่างสะดวกไม่มีสิ่งกีดขวาง และอีกสิ่งหนึ่งที่จะต้องพิจารณาคือการใช้เสียงในศูนย์ฯ บริเวณที่เห็นได้ชัดว่าเป็นบริเวณที่มีเสียงดังที่สุดคือ บริเวณทางเข้า-ออก และบริเวณที่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสนทนา เช่น บริเวณที่มีการคืน-ยืมหนังสือ บริเวณที่จัดฉายวิดีโอ เป็นต้น ซึ่งบริเวณดังกล่าวนี้ควรจะถูกจัดไว้ให้อยู่ในพื้นที่เดียวกัน และใกล้กับทางเข้า-ออก เพื่อที่ว่าเมื่อเดินเข้ามาภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อยไปจนถึงด้านในสุด เสียงก็จะค่อยๆ เย็นลงไปตามลำดับ สำหรับกิจกรรมที่ต้องใช้ความเอาใจใส่และตั้งใจมากเป็นพิเศษควรจัดให้อยู่ห่างจากทางเข้า-ออกให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้

ภาพประกอบ 2 ตัวอย่างการจัดแบ่งพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองตามจุดประสงค์หลัก
ที่มา : Sheerin. (1996). *Self-access* : 17

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างแผนผังศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับพื้นที่จำกัด
ที่มา : Sheerin. (1996). *Self-access* : 17

ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นแหล่งข้อมูลที่จัดเตรียมไว้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ในการค้นคว้าข้อมูลต่างๆได้อย่างอิสระตามความต้องการและความสนใจของตน โดยมีการจัดแบ่งพื้นที่ให้มีความหลากหลายออกเป็นส่วนต่างๆ เพื่อที่จะสามารถสนองตอบต่อผู้เรียนในแง่ของความแตกต่างของแต่ละบุคคลได้อย่างทั่วถึง

3.2 การจัดรูปแบบการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นแนวทางในการเรียนไม่ใช่แนวทางในการสอน ในการจัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนี้จะปรากฏออกมาในรูปของการรวบรวมสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆและระบบในการจัดรวบรวมแหล่งข้อมูลในการค้นคว้า จะเห็นได้ว่าการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้กับผู้เรียนนั้นจะต้องนำเอาทั้งสองส่วนนี้มาจัดรวมเข้าด้วยกัน (Gardner & Miller. 1999 : 9-10) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 องค์ประกอบของการจัดรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

องค์ประกอบ (Element)	หน้าที่ (Function)
แหล่งข้อมูล (Resources)	การจัดเตรียม สื่อการเรียนรู้ สื่อจริง กิจกรรม เทคโนโลยี
ผู้เกี่ยวข้อง (People)	ครู เป็นผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ให้คำปรึกษา เป็นผู้ใช้ภาษาจากสภาพที่เป็นจริง เป็นผู้ดูแลและจัดการ เป็นผู้จัดเตรียมและผลิตสื่อ เป็นผู้วัดผลและประเมินผล เป็นผู้บริการและดำเนินการ ผู้เรียน เป็นผู้วางแผนการเรียนรู้ เป็นผู้ดำเนินการในการเรียน เป็นผู้เก็บบันทึกการเรียนรู้ เป็นผู้คิดเกี่ยวกับด้านการเรียน เป็นผู้ประเมินการเรียนรู้และประเมินผลตนเอง เป็นผู้สร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง

ตาราง 2 (ต่อ)

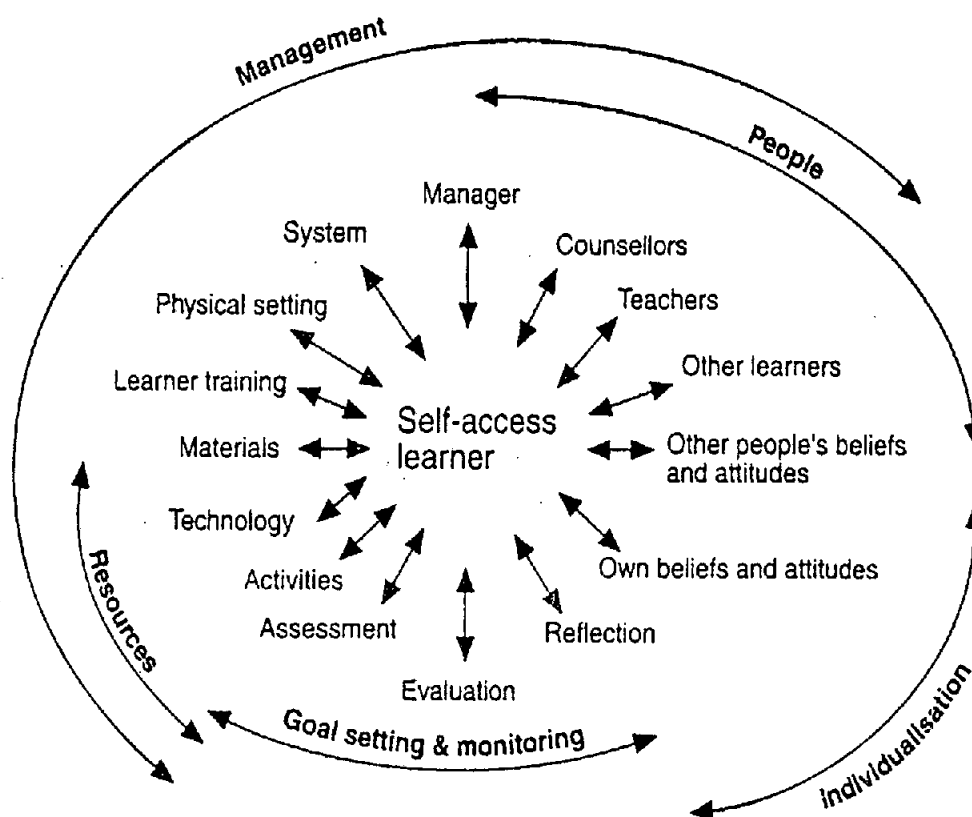
องค์ประกอบ (Element)	หน้าที่ (Function)
ผู้เกี่ยวข้อง (People)	เพื่อนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียน เป็นผู้ร่วมงาน เป็นผู้ประเมินผลเพื่อนร่วมงาน
การจัดการ (Management)	การจัดเตรียม การดำเนินการ การตรวจตรา ดูแลระบบการดำเนินการ การให้ความร่วมมือ การตัดสินใจ ประสานงานกับสถานศึกษา
ระบบ (System)	การจัดเตรียมอุปกรณ์และสิ่งให้ความสะดวกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด
ความแตกต่างของแต่ละบุคคล (Individualization)	การยอมรับในเรื่องความแตกต่างของแต่ละบุคคลในเรื่องดังต่อไปนี้ - รูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ - เวลาและสถานที่ในการเรียน - ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน - ระดับการเรียนรู้ - เนื้อหาที่เรียน - ความรับผิดชอบต่อการเรียน
การวิเคราะห์ความจำเป็นและความต้องการ (Needs/Wants analysis)	- การระบุจุดประสงค์ในการเรียน - การส่งเสริมให้เกิดความคิดในการสร้างรูปแบบในการเรียน
การให้คำปรึกษา (Counseling)	การจัดเตรียม คำแนะนำในด้านความสามารถทางภาษา คำแนะนำในเรื่องวิธีการเรียน การปรับเปลี่ยนแผนการเรียน
การให้การอบรมแก่ผู้เรียน (Learner Training)	- การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง - การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย - การเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ (Element)	หน้าที่ (Function)
การให้การอบรมแก่เจ้าหน้าที่ ผู้ดำเนินการ (Staff Training)	- การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง - การเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ
การทดสอบวัดผล (Assessment)	รูปแบบของการทดสอบวัดผล การวัดผลตนเอง การวัดผลเพื่อนร่วมงาน การวัดผลจากภายนอก
การทดสอบวัดผล (Assessment)	จุดประสงค์ของการวัดผล การตรวจสอบตนเอง การรับรองเป็นหลักฐาน การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
การประเมินผล (Evaluation)	- การพิจารณาตัดสินถึงความเหมาะสมของตนกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง - การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเองแก่ครู และ ผู้ควบคุมดูแล
การพัฒนาปรับปรุงสื่อ (Materials Development)	- การส่งเสริมสนับสนุนความแตกต่างของแต่ละบุคคล - การเพิ่มโอกาสในการเรียน

ที่มา: Gardner. and Miller. (1999). *Establishing Self-access from Theory to Practice* : 9-10

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในการจัดรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองมีหลายองค์ประกอบที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับลักษณะของสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผู้เรียนและมีผลต่อตัวผู้เรียนดังในภาพที่ 3 ทั้งนี้ ผู้เรียนแต่ละคนจะมีปฏิกิริยาต่อสภาพแวดล้อมต่างกัน องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเองรวมถึงปฏิกิริยาที่ผู้เรียนแสดงออกมานั้นจะมีส่วนเกี่ยวข้องและส่งผลต่อตัวผู้เรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนขึ้นตามภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบที่มีผลต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ที่มา: Gardner, and Miller. (1999). *Establishing Self-access from Theory to Practice* : 11

3.3 การผลิตและออกแบบสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในการผลิตและออกแบบสื่อเพื่อใช้สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่ควรพิจารณาดังนี้

3.3.1 หลักเกณฑ์ในการออกแบบ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสำหรับการออกแบบสื่อที่ดีสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองมีดังนี้

ก. จุดประสงค์ที่ชัดเจนของสื่อ เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนจะต้องเข้าใจว่าอะไรคือจุดประสงค์ของสื่อที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจว่าสื่อนั้นเหมาะสมกับความต้องการของตนหรือไม่

ข. ความชัดเจนในการใช้สื่อ การระบุถึงข้อปฏิบัติในการใช้สื่อเป็นสิ่งที่ควรใส่ใจอย่างมากในกรณีที่คุณเรียนจะต้องทำงานโดยลำพัง ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้ถึงขั้นตอนที่มีความละเอียดชัดเจนในการใช้สื่อนั้นๆ รวมถึงการยกตัวอย่างประกอบที่ชัดเจนด้วยเช่นกัน และที่สำคัญการใช้ภาษาในการบอกขั้นตอนการใช้สื่อให้เหมาะสมกับแต่ละระดับก็ถือเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาด้วยเช่นกัน

ก. รูปแบบที่น่าสนใจ สื่อควรจะมีที่น่าสนใจและเชิญชวนให้ผู้เรียนใช้

ง. กิจกรรมที่คุ้มค่าและเป็นประโยชน์ กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องการจะทำนั้นควรออกมาในรูปแบบของการทำกิจกรรมที่ได้รับความรู้และประโยชน์จากการทำกิจกรรมนั้นๆ ซึ่งสื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรมควรจะมีที่น่าสนใจและจูงใจให้ผู้เรียนใช้

จ. การเลือกใช้คำแนะนำขั้นตอนในการใช้สื่อ จุดมุ่งหมายของการให้บริการการใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นก็เพื่อที่จะเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้อย่างเป็นอิสระของผู้เรียน ในการเขียนคำแนะนำนั้นจึงไม่ควรออกมาในรูปของการออกคำสั่ง การให้คำแนะนำในรูปของการเสนอทางเลือกในการใช้คำแนะนำแก่ผู้เรียนจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนที่สุด เบนสัน และวอลเลอร์ (Benson & Voller, 1997 : 9) ให้ความเห็นว่า ผู้เรียนที่ถูกบังคับให้ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ด้วยตนเองและไม่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลืออย่างเต็มที่ จะอาศัยส่วนที่เป็นคำสั่งหรือคำแนะนำของสื่อมาช่วยในการเรียนของตน ส่วนผู้เรียนที่เข้ามาใช้บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยความสมัครใจจะขอคำปรึกษาและความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเองจากครูที่ประจำอยู่ในศูนย์การเรียนรู้

ฉ. ข้อมูลย้อนกลับ สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่มีครูเป็นผู้ควบคุมดูแลการใช้สื่อ ดังนั้นจึงต้องมีข้อมูลย้อนกลับติดไว้อยู่ที่ตัวสื่อด้วย เช่น การฝึกทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมจะต้องมีเฉลยประกอบ การฝึกการฟังจะต้องมีบทบรรยายประกอบ (Tapescript) เป็นต้น

ช. การควบคุมความเหมาะสม เมื่อดูโดยภาพรวมแล้วการจัดเตรียมสื่อควรจะมีสมดุลย์และสอดคล้องกัน จำนวนของสื่อในแต่ละระดับและแต่ละหัวข้อควรจะมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน รวมไปถึงความหลากหลายของรูปแบบและจุดประสงค์ของกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้ด้วย

3.3.2 การออกแบบสื่อเพื่อการเรียนรู้

โดยทั่วไปสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมักจะหมายถึงสื่อที่ประกอบไปด้วยกิจกรรม หรือเนื้อหา รวมทั้งคำถามหรือแบบฝึกหัดซึ่งสามารถตรวจสอบแก้ไขได้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ซึ่งมีเพียงคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น เพื่อให้การให้คะแนนตามจุดประสงค์เป็นไปได้ง่าย ดังนั้นสื่อจะต้องมีคำตอบหรือเฉลยประกอบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบแก้ไขงานของตนให้ถูกต้องได้ด้วยตนเอง สื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดได้ด้วยตนเองนั้น โดยปกติจะประกอบไปด้วยแบบทดสอบที่มีความแตกต่างกัน มีข้อมูลย้อนกลับที่สามารถช่วยนำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้เรียนค้นพบคำตอบที่ถูกต้องได้ด้วยตัวเอง อย่างไรก็ตาม ศูนย์การเรียนรู้ที่มีเพียงแค่อุปกรณ์เพียงอย่างเดียว นั้นจะให้ประสบการณ์ในเรื่องความหลากหลายแก่ผู้เรียนได้ไม่มากนัก จึงดูเหมือนเป็นเพียงแค่การเปลี่ยนแหล่งความรู้จากครูไปเป็นเฉลยเท่านั้น ซึ่งอันที่จริงแล้วควรจะมีรูปแบบและวิธีการให้เลือกใช้ได้มากกว่านี้

นอกจากนี้ สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้โดยการแนะนำแหล่งค้นคว้าอ้างอิงของงานหรือกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน เช่น หนังสือวิทยากรณ์ หรือ พจนานุกรม การให้คำอธิบายอย่างคร่าวๆ เพื่อที่จะได้รู้ว่าทำไมคำตอบนั้นจึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง หรือทำไมคำตอบนั้นจึงผิด

3.3.3 การใช้สื่อสำเร็จรูป

ในการเริ่มจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นจำเป็นจะต้องมีการผลิตสื่อจำนวนมาก และรวดเร็ว วิธีการที่เร็วที่สุดก็คือ การใช้สื่อสำเร็จที่ผลิตขายในช่วงระยะแรกของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

ด้วยตนเอง โดยการนำหนังสือและแบบฝึกหัดต่างๆเหล่านั้นมาตัดแยกเพื่อจัดแบ่งเป็นงานย่อยๆ (ไม่การถ่ายเอกสารเนื่องจากกรณีของเรื่องลิขสิทธิ์)

3.3.4 การผลิตสื่อด้วยตนเอง

หลังจากที่ใช้สื่อสำเร็จรูปในระยะเริ่มแรก ครูควรได้รับการสนับสนุนให้ผลิตสื่อด้วยตัวเอง หรือดัดแปลงมาจากแบบฝึกหัดในหนังสือเรียนที่ใช้อยู่ สื่อที่ผลิตเองจะมีประโยชน์อย่างมากเนื่องจากเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนมากกว่าสื่อสำเร็จรูปที่มีขาย ยิ่งไปกว่านั้นสื่อบางอย่างจะมีความน่าสนใจกว่า เพราะแตกต่างไปจากสื่อสำเร็จรูปที่มีพบเห็นทั่วไป การร่วมมือกันของครูในการระดมความคิดในการผลิตสื่อจะเป็นการช่วยกันสร้างสื่อที่เหมาะสมและใช้เวลาน้อยกว่าการทำงานเพียงลำพังคนเดียว ในการผลิตสื่อ นั้นต้องการความร่วมมือและการให้ความคิดเห็นในการระบุจุดประสงค์ที่ชัดเจน รวมถึงรูปแบบของกิจกรรม และระดับของสื่อก่อนที่จะเริ่มลงมือจัดทำ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสัมพันธ์กันของสื่อ การจัดแบ่งความรับผิดชอบให้ครูแต่ละคนตามความสนใจ เช่น การออกเสียง การฟัง เป็นต้น จะทำให้ทราบถึงแนวคิดของครูแต่ละคนว่าจะมีการพัฒนาแต่ละหัวข้อนั้นอย่างไร

ในกรณีนี้ ผู้เรียนก็ควรที่จะมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อด้วยเช่นกัน โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนช่วยในการหาเนื้อเรื่อง การบันทึกเสียง การจัดหาเพลงและประกาศโฆษณา ฯลฯ ซึ่งจะเป็นการดึงดูดและเพิ่มความสนใจของผู้เรียนในการเรียน สื่อเหล่านี้จะมีประโยชน์ต่อศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นอย่างยิ่ง เพราะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ในขณะเดียวกันก็จะเป็นประโยชน์ในการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผู้เรียนว่าผู้เรียนได้ใช้ศูนย์ฯในการลงมือปฏิบัติจริงอย่างไร นอกจากนี้สื่อควรจะเป็นที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และที่สำคัญที่สุดคือ ต้องแน่ใจว่าสื่อต่างๆประกอบไปด้วยการแบ่งประเภทการวางรูปแบบ และการให้หัวข้อที่เป็นมาตรฐานด้วย

อย่างไรก็ตามสื่อที่นำมาใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ว่าจะเป็นสื่อสำเร็จรูป หรือสื่อที่ผลิตเอง จะต้องเป็นสื่อที่มีความชัดเจนในการสื่อสารกับผู้เรียนได้ด้วยตัวสื่อเอง โดยเริ่มตั้งแต่การบอกถึงจุดประสงค์ของสื่อเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของผู้เรียนในการเลือกใช้ การให้คำแนะนำในการใช้สื่อที่ง่ายและชัดเจนต่อการทำความเข้าใจรวมถึงการให้ข้อมูลย้อนกลับ เช่น เฉลย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองได้

3.4 การจัดแบ่งประเภทของสื่อ

สื่อที่มีอยู่ภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีอยู่ด้วยกันหลากหลายประเภทและต่างรูปแบบ การจัดระบบในการแบ่งประเภทของสื่อ (Classification) เพื่อให้เกิดความสะดวกทั้งในการจัดเก็บและการนำมาใช้ จึงนับเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง หลักในการจัดเก็บสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองคือ การเก็บอย่างง่ายๆ ไม่สลับซับซ้อน เพราะยิ่งเก็บง่ายผู้เรียนก็จะสามารถนำออกมาใช้ได้โดยง่ายเช่นกัน สำหรับในการแบ่งประเภทและหมวดหมู่ของสื่อ จะแบ่งออกเป็นระดับและหัวข้อเรื่องที่สำคัญ เช่น การอ่าน ไวยากรณ์ เป็นต้น จากนั้นจึงแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยภายใต้หัวข้อใหญ่ เช่น ในส่วนที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับไวยากรณ์ก็จะแบ่งเป็นหัวข้อย่อยในเรื่องคำกริยา คำคุณศัพท์ คำนาม เป็นต้น ส่วนการแบ่งอีกลักษณะหนึ่งนั้นจะเป็นการเป็นแบ่งตามประเภทและรูปแบบของกิจกรรม เช่น การเขียนตามคำบอก เกม ฯลฯ นอกจากนี้การแบ่งโดยระบุประเภทของสื่อให้ชัดเจนลงไปโดยใช้ชื่อเรื่อง หรือประเภทของเนื้อหา ก็จะเป็นประโยชน์เช่นกัน เช่น การอ่านเพื่อความเข้าใจ เนื้อหาทางด้านการฟัง เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนค้นหาสื่อได้ง่ายยิ่งขึ้น วิธีการในการใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นมีอยู่ 2 วิธีคือ การเลือกสุ่ม (Browsing) และ การใช้บัญชีรายชื่อ (Catalogue) หรือบัตรสารบัญ (Card-index) โดยทั่วไปการเลือกสุ่มจะเป็นวิธีที่ทั้งครูและผู้เรียนนิยมใช้เพื่อหาสิ่งที่ต้องการ

ดังนั้น วิธีที่ดีที่สุดที่จะช่วยให้วิธีการหาสื่อเป็นไปได้โดยง่ายก็คือ การจัดแบ่งสื่อออกเป็นระดับ (Level) หัวข้อสำคัญ (Main focus) และหัวข้อย่อย (Sub-categories) ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

3.4.1 ระดับ (Level)

สื่อที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งที่ต้องการอย่างมากของผู้เรียนในการเรียนด้วยตนเอง เมื่อผู้เรียนใช้การสุ่มเลือกในการใช้สื่อ สื่อนั้นจะต้องถูกทำเครื่องหมายบอกถึงระดับของสื่อไว้ให้เห็นได้อย่างชัดเจน เช่น BEG สำหรับระดับเริ่มต้น INT สำหรับระดับกลาง เป็นต้น หรืออาจใช้เพียงอักษรตัวแรก เช่น A หมายถึง ระดับเริ่มแรก B หมายถึง ระดับพื้นฐาน หรือใช้ตัวเลข เช่น 1 คือ ระดับเริ่มแรก 2 คือ ระดับพื้นฐาน ฯลฯ แต่ในบางครั้งวิธีที่ง่ายและสะดวกที่สุดก็คือ การใช้รหัสสี เช่น สีน้ำเงิน สำหรับระดับเริ่มต้น สีเหลืองสำหรับระดับพื้นฐาน ซึ่งการแสดงสัญลักษณ์ในการบอกระดับให้เห็นอย่างชัดเจนจะเป็นประโยชน์อย่างมากแก่ผู้เรียนในการค้นหาสื่อที่ต้องการมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว

3.4.2 หัวข้อสำคัญ (Main focus)

วิธีที่สะดวกที่สุดในการจัดหมวดหมู่ของสื่อคือ การจัดกลุ่มของสื่อตามหัวข้อสำคัญ โดยให้สื่อประเภทเดียวกันอยู่ในบริเวณเดียวกัน เช่น สื่อที่เป็นเรื่องของคำศัพท์จะอยู่รวมกัน สื่อที่เกี่ยวกับการฟังก็ควรอยู่รวมกับสื่อการฟัง เป็นต้น โดยแต่ละส่วนจะมีเครื่องหมายกำกับไว้ให้เห็นอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการนำมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว รวมไปถึงการที่ผู้เรียนสามารถนำสื่อเหล่านั้นกลับไปเก็บยืมที่เดิมได้อย่างถูกต้องอีกด้วย ซึ่งสัญลักษณ์ที่นำมาใช้นั้นสามารถเป็นได้ทั้งตัวเลข หรือ ตัวอักษรตัวแรกของหัวข้อเรื่อง

3.4.3 หัวข้อย่อย (Sub-categories)

การใช้หัวข้อย่อยภายใต้หัวข้อสำคัญ หรือหัวข้อใหญ่นั้นดูจะค่อนข้างซับซ้อน แต่วิธีนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนเนื่องจากทำให้ผู้เรียนสามารถค้นหาเรื่องที่ละเอียดปลีกย่อยลงไปได้ง่ายขึ้น เช่น การหาเรื่องเกี่ยวกับเครื่องหมายวรรคตอน การสะกดคำ จะอยู่ภายใต้หัวข้อใหญ่เรื่องการเขียน ฯลฯ

ดังนั้น ในการจัดแบ่งประเภทของสื่อควรจัดแบ่งให้เป็นหมวดหมู่ตามระดับ หัวข้อสำคัญ และหัวข้อย่อยตามลำดับ และควรจัดเก็บสื่อต่างๆ ให้สะดวกแก่การค้นหาของผู้เรียนโดยใช้สัญลักษณ์ในรูปของตัวอักษร หรือสี เพื่อช่วยให้เกิดความสะดวก ง่าย และรวดเร็วในการค้นหาสื่อของผู้เรียน

3.5 การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การ์ตเนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller, 1999 : 225-240) กล่าวว่า ทุกแนวคิดที่ถูกคิดขึ้นมาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองจำเป็นที่จะต้องถูกประเมินอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะแนวคิดใหม่ที่เพิ่งจะนำมาใช้ ถึงแม้ว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองจะถูกนำมาใช้ในสถานศึกษามาระยะเวลาหนึ่งแล้วก็ตาม แต่กลับเพิ่งได้รับการส่งเสริมอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน การควบคุมแหล่งข้อมูล เวลา และระบบการศึกษาของผู้เรียนโดยใช้ระบบที่กำลังอยู่ในระหว่างการทดลองแต่ยังไม่ได้มีการพิสูจน์ให้เห็นถึงประสิทธิภาพและผลที่ได้รับนั้นจัดเป็นเรื่องที่เสี่ยงและทำลาย ดังนั้นการประเมินผลจึงเป็นวิธีที่จะช่วยแก้ปัญหาความเสี่ยงดังกล่าว การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยตนเองจัดเป็นนวัตกรรมใหม่ทางการศึกษาจึงต้องแสดงให้เห็นว่านวัตกรรมนี้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะในส่วนของสถานศึกษานั้นยังต้องการทราบถึงความคุ้มค่าในการลงทุนรวมถึงประสิทธิภาพของศูนย์ฯว่าเป็นไปตามที่ได้คาดหวังไว้หรือไม่ สถานศึกษาบางแห่งอาจจะต้องการทราบว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการใช้ศูนย์ฯนั้นมีประสิทธิภาพกว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติหรือไม่ ในขณะเดียวกันการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นก็ยังมี

ความสำคัญต่อผู้เรียนด้วยเช่นกัน เนื่องจากผู้เรียนได้เสียงที่จะนำแนวคิดใหม่มาใช้ในการเรียนของตนเอง ดังนั้นผู้เรียนจึงควรจะได้รับโอกาสที่จะได้รู้และเข้าใจถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง การนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาแสดงให้เห็นเพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยรวมนับเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งการประเมินผลที่จะนำมาใช้ประกอบการพิจารณาดังกล่าวข้างต้นมี 2 รูปแบบด้วยกันคือ

1. การประเมินผลที่ถูกจัดทำขึ้นโดยสถาบันอื่น สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานและข้อมูลในการตัดสินใจเรื่องความเหมาะสมของการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเสนอขอจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในสถานศึกษา

2. การประเมินผลที่ถูกจัดทำขึ้นภายในสถาบัน สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานและข้อมูลสำหรับการตัดสินใจว่า ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนใช้แหล่งข้อมูลของสถานศึกษาได้อย่างประสบผลสำเร็จหรือไม่ รวมถึงศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่จัดตั้งขึ้นช่วยสนับสนุนการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ในกรณีที่การประเมินผลเป็นไปในทางลบ แสดงว่าการใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของสถานศึกษานั้นจำเป็นที่จะต้องได้รับการนำมาพิจารณาทบทวนใหม่อีกครั้งหนึ่ง หรือ อาจจะต้องยกเลิกการใช้การเรียนรู้ดังกล่าว สำหรับในกรณีที่การประเมินผลเป็นไปในทางบวก แสดงให้เห็นว่าสามารถที่จะนำผลที่ได้ไปใช้สนับสนุนการใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไปในสถานศึกษานั้นหรือขยายศูนย์เพิ่มเติมต่อไป

ในทางการศึกษา จุดประสงค์ของการประเมินผลคือเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยตนเองแตกต่างไปจากแนวคิดอื่นรูปแบบอื่นจึงค่อนข้างยากในการประเมินผลด้วยเหตุผลประการแรกคือ เป้าหมายหลักอยู่ที่การเรียนมากกว่าการสอน ประการที่สอง ในขณะที่การเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนถือเป็นเรื่องสำคัญที่สุด แต่ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งข้อมูลและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั้นจะต้องนำมาพิจารณาในการประเมินผลด้วยเช่นกัน ซึ่งเหตุผลดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน (Effectiveness) กับการประเมินผลประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Efficiency) แต่อย่างไรก็ตามการประเมินผลทั้งสองแบบนี้ต่างมีความเกี่ยวข้องและส่งผลซึ่งกันและกัน (Star, 1994 : 158)

การ์ดเนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller, 1999 : 228) กล่าวว่า การประเมินผลทั้งสองรูปแบบนี้นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการวัดผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนเป็นการวัดในเรื่องของการบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนตั้งไว้ ส่วนการประเมินผลประสิทธิภาพในการจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการวัดความสัมพันธ์กันระหว่างผลตอบแทนและการลงทุน ดังนั้นการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การประเมินผลประสิทธิภาพในการจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Efficiency) มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อผลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน เนื่องจากการประเมินผลจะแสดงให้เห็นว่าแหล่งข้อมูลส่วนใดบ้างที่ถูกใช้อย่างเป็นที่น่าสนใจ ส่วนใดบ้างที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ซึ่งอาจจะถูกยกเลิกไป การประเมินผลนับเป็นประเด็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาในการจัดงบประมาณตามขีดจำกัดที่มีอยู่ และนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผลทำให้มีจำนวนผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น สื่อและกิจกรรมต่างๆได้รับการพัฒนาให้มากขึ้น ครูพยายามใช้เวลาให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด การเพิ่มสื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัย การปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารงานโดยใช้เวลาน้อยลง รวมถึง

การใช้เงินทุนในการสร้างสื่ออย่างคุ้มค่า โดยในการประเมินผลลักษณะนี้จะประเมินโดยคำนึงถึงจุดประสงค์ และการดำเนินการตรวจสอบ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 การวัดประสิทธิภาพในการจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

จุดประสงค์	สิ่งที่ตรวจสอบ
เพื่อประเมินผลคุณภาพการจัดการ	- เหตุผลในการตัดสินใจ - ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ - ความรวดเร็ว - วิธีการเก็บรักษาเงินลงทุน - วิธีการใช้จ่ายเงินทุน
เพื่อประเมินผลความคุ้มค่าของเงินลงทุนด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์	- ความถี่ของการใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุน - การเปรียบเทียบการลงทุนระหว่างสื่อที่ผลิตเองกับสื่อสำเร็จรูป
เพื่อประเมินผลความคุ้มค่าของเงินลงทุนด้านบุคลากร	- จำนวนชั่วโมงที่ผู้เรียนได้รับบริการต่อจำนวนชั่วโมงของเจ้าหน้าที่ให้บริการ - จำนวนชั่วโมงที่ผู้เรียนได้รับบริการโดยไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำการ - จำนวนของสื่อที่ผลิตโดยบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
เพื่อประเมินผลผลตอบแทนจากการลงทุนทั้งหมดในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	- จำนวนชั่วโมงที่ผู้เรียนได้รับบริการเมื่อเทียบกับการลงทุนในการให้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งหมด - การลงทุนของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเปรียบเทียบกับการสอนในชั้นเรียนปกติ - จำนวนชั่วโมงที่ผู้เรียนสามารถเข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
เพื่อประเมินการตอบสนองของการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อความต้องการของผู้เรียน	- จำนวนของวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับ - ผลกระทบของข้อมูลย้อนกลับที่มีต่อระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง - ระยะเวลาที่ผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับ

ที่มา: Gardner, and Miller. (1999). *Establishing Self-access from Theory to Practice* : 229

2. การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน (Effectiveness) เป็นการประเมินผลในส่วนของการแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองมีส่วนในการพัฒนาผู้เรียนโดยคำนึงถึงการประเมินผลประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองควบคู่ไปด้วย การวัดผลที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญเพราะชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสียของการนำไปใช้ รวมถึงส่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสื่อการเรียนและกิจกรรมใหม่ๆ ในกรณีที่การเรียนรู้ด้วยตนเองแสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพในการเรียนมากกว่าการเรียนปกติ ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อ

เป็นการเปิดโอกาสทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนมากขึ้น และในกรณี que ผู้เรียนเห็นว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนก็จะมีความต้องการในการนำมาใช้ในการเรียนของตนมากขึ้น โดยการประเมินผลลักษณะนี้จะวัดตามจุดประสงค์ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 การวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จุดประสงค์	สิ่งที่ต้องการตรวจสอบ
เพื่อประเมินผลว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองช่วยส่งเสริมการเรียนรู้หรือไม่	- ความก้าวหน้าในการเรียน
เพื่อประเมินผลว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนที่เหมาะสมในทางปฏิบัติหรือไม่	- กลวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน - พฤติกรรมของผู้เรียน
เพื่อประเมินผลว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองสนับสนุนให้ครูและผู้เรียนเปลี่ยนแนวทางในการเรียนการสอนของตนหรือไม่	- การเปลี่ยนแปลงกลวิธีในการเรียนรู้ - การเปลี่ยนแปลงกลวิธีในการสอน - การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของผู้เรียนและครู
เพื่อประเมินผลว่าผู้เรียนและครูเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือไม่	- ทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง - ทัศนคติของครูที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในและนอก ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง - แรงจูงใจของผู้เรียน - ความสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับอย่างสมำคัญใจในการ เรียนรู้ด้วยตนเอง
เพื่อประเมินผลว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองพัฒนาความเป็นอิสระของผู้เรียนหรือไม่	- ระดับของการประสบผลสำเร็จในเรื่องความแตกต่างระหว่าง บุคคล - วิธีที่ผู้เรียนรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง - ปริมาณและคุณภาพของการตอบสนองของผู้เรียนเกี่ยวกับการ การเรียนรู้ด้วยตนเอง - ผลที่ได้จากปฏิกิริยาของผู้เรียน - ระดับของการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ
เพื่อประเมินผลบทบาทของการเรียนรู้ด้วยตนเองในการส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียน	- ความเกี่ยวข้องระหว่างสื่อการสอนกิจกรรม - การตระหนักถึงความเกี่ยวข้องของผู้เรียน - ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน - การตระหนักถึงความเกี่ยวข้องของครูผู้สอน

จากตาราง 3 และ 4 ข้างต้น จะเห็นได้ว่า การวัดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถทำได้โดยวัดในเชิงปริมาณซึ่งค่อนข้างจะง่าย ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในด้านการลงทุนแต่ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงคุณภาพหรือผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบการวัดผลทั้งสองรูปแบบ การวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นจะวัดได้ยากกว่าเพราะ จำเป็นต้องใช้ทั้งข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การประเมินจากการวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองในการประเมินออกมาให้เห็นน้อยมาก

นอกจากนี้ ในการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองรวมถึงศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถแบ่งลักษณะของการประเมินผลออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินผลโดยรวม (Widely focused evaluation) เป็นการประเมินผลอย่างกว้างๆ ครอบคลุมเนื้อหาโดยทั่วไป เช่น กลุ่มของผู้เรียนที่เข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ระยะเวลาที่ผู้เรียนเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ประเภทของกิจกรรมที่ผู้เรียนใช้ เป็นต้น โดยปกติแล้วการประเมินผลในลักษณะนี้จะศึกษาเพียงข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นกับการประเมินเท่านั้นไม่เจาะลึกในเรื่องรายละเอียด

2. การประเมินผลเฉพาะกลุ่ม (Narrowly focused evaluation) เป็นการประเมินผลที่เจาะจงลงไปเป็นกรณีเฉพาะเพื่อศึกษาสิ่งลงไปรายละเอียดโดยแยกศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่กำหนดไว้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น ผู้เรียนได้ประโยชน์อะไรจากหนังสือพิมพ์ หรืออาจเป็นในลักษณะของการประเมินอย่างใกล้ชิดกับกลุ่มผู้เรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ประเภทของเนื้อเรื่องการอ่านที่ผู้เรียนเลือกอ่านและกลวิธีในการอ่านที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาแต่ละประเภท เป็นต้น

ในการประเมินผลดังกล่าวข้างต้น ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีเป้าหมายในการประเมินผลและสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาใช้ยืนยันถึงความน่าเชื่อถือของเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยข้อมูลดังกล่าวจะได้มาจากแหล่งข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ดังแสดงให้เห็นตามตาราง 5

ตาราง 5 แหล่งข้อมูลในการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แหล่งข้อมูล (Source)	ประเภทของข้อมูล (Kind of data)
ผู้เรียน (Learners)	• ทักษะคิด • พฤติกรรม • ความเชื่อ • ความต้องการ • เป้าหมายในการเรียน • แผนการเรียน • ความสัมฤทธิ์ผล • การประเมินตนเอง • ปฏิบัติการที่มีต่อตนเอง

ตาราง 5 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล (Source)	ประเภทของข้อมูล (Kind of data)
บุคลากรที่เกี่ยวข้อง (Staff)	- ทักษะคติ - พฤติกรรม - ความเชื่อ - มาตรฐาน - การประเมินผล - ปฏิบัติการที่มีต่อการให้บริการ - ปฏิบัติการที่มีต่อผู้เรียน
ผู้บริหารงาน (Administrators)	- ทักษะคติ - ปริมาณ - การลงทุน
เอกสาร (Documents)	- ผลงานของสถานศึกษา - ผลงานของการให้บริการการเรียนรู้ด้วยตนเอง - เป้าหมายในการให้บริการการเรียนรู้ด้วยตนเอง - นโยบายล่วงหน้า - ประวัติที่ผ่านมา - แผนผังอาคาร
เอกสาร (Documents)	- รายละเอียดของอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ที่มา: Gardner. and Miller. (1999). *Establishing Self-access from Theory to Practice* : 237

ทั้งนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ จากแต่ละแหล่งข้อมูลจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์และน่าเชื่อถือในการประเมินผลมากที่สุด การเลือกเครื่องมือในการเก็บข้อมูลขึ้นกับจุดประสงค์และวิธีการในการประเมินที่ผู้ประเมินจะนำไปใช้ แมคคอลล์ (MaCall. 1992 : 44) เห็นว่า เทคนิคและเครื่องมือที่นำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลจะมีผลกับข้อมูลที่น่ามาใช้ในการประเมินผล โดยทั่วไปเครื่องมือที่นิยมใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประเภทของข้อมูลที่เก็บรวบรวมดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ (Data collection tools)		ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data)	ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data)	ตัวอย่าง
แบบสอบถาม (Questionnaires)	ใช่/ไม่ใช่ ถูก/ผิด (Yes/no, true/false) ตารางของริเคอร์ต (Likert-scale sections)	X	-	เรียงลำดับ 1(น้อยที่สุด) ถึง 5(มากที่สุด) กิจกรรมที่ผู้เรียนทำในศูนย์ฯมีประโยชน์ มากน้อยเพียงใด
	ปลายเปิด (Open-ended sections)	-	X	สิ่งที่ผู้เรียนชอบที่สุดในการเรียนรู้ด้วย ตนเอง และ เหตุผล
การสัมภาษณ์ (Interviews)	กำหนดหัวข้อ (Structured)	X	X	บอกถึงสิ่งที่มีผู้เรียนชอบในการเรียนรู้ ด้วยตนเองมา 5 อย่าง
	เปิดกว้าง (Open)	-	-	อะไรที่ผู้เรียนชอบเกี่ยวกับการเรียนรู้ ด้วยตนเอง และ เหตุผล
การสังเกต (Observation)	นับจำนวน (Head counts)	X	X	บันทึกจำนวนผู้เข้าร่วมทัศนศึกษาต่อวัน
	บันทึกพฤติกรรม (Record behaviour)	X	X	บันทึกสิ่งที่ผู้เรียนได้จากการชมทัศนศึกษา
การมีส่วนร่วม (Participation)		-	X	เข้ามาใช้บริการและบันทึกการใช้และ ความรู้สึกในการใช้ ฯลฯ
กลุ่มเป้าหมาย (Focus groups) (การอภิปรายในกลุ่มของผู้เรียน)		-	X	การเรียนรู้ด้วยตนเองมีประโยชน์หรือไม่ ทำไมมีประโยชน์ ทำไมไม่มีประโยชน์
แบบทดสอบ (Language tests)		X	X	วัดผลที่ได้จากการเรียน
เอกสารประกอบ (Documentation)		X	X	การเสนอขอจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วย ตนเอง

ที่มา: Gardner. and Miller. (1999). *Establishing Self-access from Theory to Practice* : 236

สรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองรวมทั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีเหตุผล
หลากหลายในการนำไปสู่การประเมินในแต่ละประเภท แต่ละรูปแบบ และแต่ละลักษณะดังกล่าวข้างต้น
โดยแยกเป็นการประเมินผลโดยการวัดประสิทธิภาพในการจัดการดำเนินการ และ การประเมินผลโดยการวัด
ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนรู้ ซึ่งสามารถประเมินได้ 2 ลักษณะ คือ ประเมินผลโดยทั่วไป และ ประเมินผล
เฉพาะกลุ่ม โดยจะต้องมีเป้าหมายในการประเมินผลและสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาใช้อย่างถึง

ความน่าเชื่อถือของเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทต่างๆจากแต่ละแหล่งข้อมูล ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์และน่าเชื่อถือในการประเมินผลมากที่สุด

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบันแม้ว่าศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจะได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในฐานะเป็นแหล่งข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาและความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองยังพบไม่มากนัก งานวิจัยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนและทัศนคติของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งงานวิจัยที่พบนี้นั้นมีทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศดังนี้

4.1 งานวิจัยในประเทศ

สนธิดา เกียรติวงศ์ และอัญชลี เสริมส่งสวัสดิ์ (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ภาษาแบบพึ่งตนเองของภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองแต่ยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนในลักษณะนี้ และพอใจต่อรูปแบบเนื้อหา จำนวน และค่าเฉลี่ยของเอกสารการเรียนในระดับปานกลาง

ภัทริยา วิสัยจร (2539) ได้จัดทำโครงการวิจัยเพื่อการวางแผนและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ภาษาแบบพึ่งตนเองที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีพบว่า ผู้เรียนมีทัศนคติและความพร้อมในการเรียนแบบพึ่งตนเอง และพอใจต่อวัสดุการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ภาษาแบบพึ่งตนเองในระดับปานกลาง

สุทธิรัตน์ รุจิเกียรติกิจาร และคณะ (2539) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดรูปแบบศูนย์การเรียนรู้แบบ Self-Access เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของศูนย์การเรียนรู้แบบ Self-access ของวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์สุขภาพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้แบบสอบถามและแบบสอบถามอ่านเร็วเพื่อวัดความเร็วกับนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ชั้นปีที่1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า

1. การเรียนแบบพึ่งพาตนเองช่วยแก้ไขความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจตามเวลาและโอกาสที่มี สามารถนำสื่อในรูปแบบต่างๆมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ และเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักตัวเองมากขึ้น

2. การเรียนการสอนแบบพึ่งพาตนเองต้องอาศัยผู้มีประสบการณ์ ต้องใช้เวลาในการจัดเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า ซึ่งครูต้องอุทิศเวลาในการเตรียมตัว กิจกรรมและอุปกรณ์ให้พร้อมอยู่เสมอ รวมถึงต้องเข้าใจบทบาทในฐานะเป็นผู้ให้ความสะดวก นอกจากนี้ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยซึ่งจะช่วยส่งผลให้การเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนบรรลุผลและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท (2544) ได้จัดให้มีการประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการเรียนรู้ทางภาษาด้วยตนเอง (SALC) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่พอใจในสถานที่ บรรยากาศและอุปกรณ์ต่างๆ โดยเฉพาะในส่วนของวิดิทัศน์จัดเป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจของนักศึกษาให้เข้ามาใช้บริการ และนักศึกษาได้ให้ความเห็นว่าควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม เช่น จำนวนเก้าอี้ หนังสืออ่านประกอบและวิดิทัศน์ เป็นต้น

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สตีเวนส์ (Stevens. 1991) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติของนักศึกษาอาหรับ มหาวิทยาลัย Sultan Qaboos ประเทศโอมาน ที่มีต่อ CALL ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า เหตุผลสำคัญที่นักศึกษาเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองคือการเข้ามาใช้คอมพิวเตอร์ จากการศึกษาวิจัยได้นำผลที่ได้มาใช้ในการพิจารณาถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง และจิตวิทยาในการใช้พัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษารวมถึงโปรแกรมที่ใช้กับคอมพิวเตอร์เป็นหลัก รวมถึงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แอสตัน (Aston. 1993) ได้ศึกษาวิจัยเชิงทดลองเรื่องการส่งเสริมผู้เรียนในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 8 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้รายงานถึงประสบการณ์ที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในแง่ของการทดลองใช้เครื่องมือและสื่อใหม่ๆ และ การผลิตสื่อที่เกี่ยวกับเรื่องเฉพาะทางของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างได้รับประโยชน์จากการได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวคือ มีความรู้พื้นฐานทางภาษาดีขึ้น รู้จักการช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เรียนคนอื่นในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสื่อที่มีอยู่ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

มหาวิทยาลัยยูทารา ประเทศมาเลเซีย (Utara. 1994) ได้สำรวจการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่พอใจกับการให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเฉพาะทักษะการฟัง แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยกับรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าควรจะสนับสนุนการเรียนในรูปแบบนี้ให้มากขึ้นเพื่อให้ นักศึกษาสามารถใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เคนนิง (Kenning. 1996) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า การจัดการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองจะต้องควบคู่ไปกับการปรับปรุงวิธีการค้นหาข้อมูล และการปรับปรุงการใช้ฐานข้อมูลไปสู่การจัดแบ่งข้อมูลออกเป็นประเภทต่างๆ งานวิจัยนี้เสนอให้เห็นถึงกรณีของการใช้คอมพิวเตอร์ในการปรับปรุงและจัดแบ่งประเภทของแหล่งข้อมูล และได้บรรยายถึงการใช้คอมพิวเตอร์อย่างได้ผลในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง รวมถึงรายงานถึงปัญหาที่เกิดขึ้น

แมคเดวิทท์ (McDevitt : 1996) ได้ทำการศึกษาหลักการและเหตุผลของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง มหาวิทยาลัย Aberty Dundee ประเทศสกอตแลนด์ เค้าโครงของความสำเร็จในทางปฏิบัติบางประการและหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในอนาคตพบว่า การขยายตัวของการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นขึ้นอยู่กับ การเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และความยืดหยุ่นที่มีต่อวิชาที่เรียนในชั้นเรียนทั้งหมด

การ์ดเนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller. 1997) ได้ทำการสำรวจผู้ใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจำนวน 541 คน จากผลการสำรวจชี้ให้เห็นว่าผู้ใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองส่วนใหญ่เชื่อว่ารูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่เป็นอุปสรรคและเกิดปัญหากับผู้เรียนชาวจีน และเชื่อว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีการเรียนก่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพกับผู้เรียนชาวจีนวิธีหนึ่ง

บรอดดี้ (Broady. 1999) ได้จัดทำโครงการวิจัยนาร่องสำหรับกลุ่มย่อยเรื่องทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย Brighton และได้รายงานถึงข้อสรุปเบื้องต้น รวมถึงการพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับอุดมศึกษาโดยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เรียน ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นจากข้อมูลที่ได้พบว่า นักศึกษาส่วนมากเชื่อว่า การเรียนภาษามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเข้าใจว่าการเรียนแบบนี้เป็นการเรียนที่ไม่ต้องพึ่งครูผู้สอนแต่ยังไม่ต้องการที่จะนำมาใช้ในการเรียนของตน เพราะนักศึกษายังคงพอใจในการเรียนใน

ชั้นเรียนปกติ และเห็นว่าครูหรือห้องเรียนนั้นจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุง นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการประเมินตนเองแต่ยังไม่แน่ใจในการวัดผลของการเรียนด้วยตนเอง และยังคงต้องการความช่วยเหลือจากครูในการทดสอบวัดผลรวมถึงการให้คำแนะนำ ซึ่งทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าของบบทบาทของครูและการวัดผลในรูปของการสอบและคะแนนสอบยังคงเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญสำหรับการเรียนของนักศึกษา อย่างไรก็ตามนักศึกษาเห็นถึงคุณค่าของแรงจูงใจ และการมีวินัยรวมถึงความสัมพันธ์และการสื่อสารกับครู และเพื่อนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะนักศึกษาที่เห็นว่าการเรียนในห้องเรียนเป็นการเรียนที่ถูกจำกัดจะมีปฏิกิริยาต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองในแง่บวกเป็นอย่างมาก

จากข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดที่เน้นการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำเสนอไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลดังกล่าวเป็นแนวทางในการสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สอดคล้องและเป็นไปตามตามแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และตรงตามความมุ่งหมายของงานวิจัยในการศึกษาถึงปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง อันจะนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโอกาสต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุปเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Access Learning Center) ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร
นักศึกษาศาสนาบัณฑิตเทคโนโลยีราชวมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ที่เข้าใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ต่ำกว่า 15 ครั้ง
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาศาสนาบัณฑิตเทคโนโลยีราชวมงคล วิทยาเขตเทคนิค กรุงเทพฯ ที่เข้าใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 15 ครั้ง จำนวน 200 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 สํารวจรายชื่อนักศึกษาที่ใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ต่ำกว่า 15 ครั้ง จากรายงานบันทึกการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาแต่ละคน
 - 2.2 สุ่มเลือกนักศึกษาที่ใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองครบตามจำนวนครั้งที่กำหนด จำนวน 200 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้
 - ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบกำหนดให้ตอบเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งคำถามแต่ละข้อจะมีตัวเลือกให้ตอบ โดยให้ผู้ตอบทำเครื่องหมายลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ให้ตามความเป็นจริง
 - ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่าเกี่ยวกับการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นคือ

- ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
- ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและความต้องการเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่มีอยู่ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองปัจจุบัน

โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณค่าปัญหาและความต้องการตามตัวเลขที่กำหนดไว้ ซึ่งมีเกณฑ์การให้ค่าน้ำหนักดังนี้

0	หมายถึง	ไม่มีปัญหาในข้อนั้น หรือ ไม่มีความต้องการในข้อนั้น
1	หมายถึง	มีปัญหาในข้อนั้นน้อย หรือ มีความต้องการในข้อนั้นน้อย
2	หมายถึง	มีปัญหาในข้อนั้นปานกลาง หรือ มีความต้องการในข้อนั้นปานกลาง
3	หมายถึง	มีปัญหาในข้อนั้นมาก หรือ มีความต้องการในข้อนั้นมาก

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบให้ตอบเสรีในลักษณะของแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามจะได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตามความรู้สึกและความต้องการ

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงสำรวจองค์ประกอบต่างๆในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ตรงตามแนวคิดของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและตามสภาพที่เป็นจริงของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

2.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถาม

2.3 สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการสำรวจองค์ประกอบต่างๆในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

2.4 ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อปรับปรุงแก้ไขโดยผู้วิจัยเอง ในหัวข้อดังนี้

2.4.1 การใช้ถ้อยคำและประโยคที่ชัดเจน ไม่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามไขว้เขวหรือเข้าใจแตกต่างไปจากที่ผู้วิจัยต้องการ

2.4.2 การเรียงลำดับและจัดกลุ่มข้อความถาม เพื่อสะดวกแก่ผู้ตอบแบบสอบถามที่จะตอบแบบสอบถามติดต่อกันไปเป็นเรื่องๆ โดยไม่เสียเวลาและสับสนในการย้อนกลับไปกลับมา

2.5 ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในด้านความสอดคล้องและครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายและข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่ได้ศึกษา โดยปรึกษาและอาศัยดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ดังนี้

1. ดร.อรรพณ ตูลยสุข

: รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

2. ดร.ลีชัย ปัญญาวงศ์งาม

: อาจารย์ประจำแผนกวิชาภาษาต่างประเทศ คณะวิชาศึกษาทั่วไป

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

: อาจารย์ที่ปรึกษาด้านงานวิจัยกลุ่มภาษาอังกฤษและการศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

3. อาจารย์มัทนา บำรุงผล

: หัวหน้าแผนกวิชาภาษาต่างประเทศ

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

2.6 แก๊ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่-
ปรึกษา

2.7 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแก๊ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 10 คน เพื่อทดสอบว่านักศึกษามีความเข้าใจเนื้อหาของแบบสอบถามตรงตามความต้องการของ
ผู้วิจัยหรือไม่

2.8 นำแบบสอบถามไปตรวจสอบแก๊ไขอีกครั้งตามข้อมูลที่ได้จากนักศึกษา และตามการให้
คำปรึกษาและแนะนำของอาจารย์จิรรัตน์ เพ็ชรรัตนโมรา อาจารย์ประจำแผนกวิชาภาษาไทย สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ เพื่อให้แบบสอบถามมีความชัดเจนในการสื่อความหมายตาม
ที่ผู้วิจัยต้องการก่อนนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บข้อมูลในเดือนกรกฎาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ผู้วิจัยเก็บรวบรวม
แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจากนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เข้ามาใช้บริการศูนย์การ
เรียนรู้ด้วยตนเองไม่ต่ำกว่า 15 ครั้ง โดยสำรวจจำนวนครั้งในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจากสมุดบันทึก
รายงานการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้
จากการสำรวจจำนวน 200 คนโดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ตลอดจนวิธีการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างฟัง
เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันก่อนที่จะตอบแบบสอบถาม เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จ
เรียบร้อย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วย
ตนเองของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์จำแนกเหตุปัจจัยในการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่าวิเคราะห์
หาค่าเฉลี่ย (Mean) แต่ละข้อ โดยนำผลรวมคะแนนทั้งหมดของแต่ละข้อหารด้วยจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด
เพื่อให้ได้ค่าที่เป็นตัวแทนของข้อมูลแต่ละข้อ

3. นำข้อมูลมาแปลความหมายเฉลี่ยโดยแบ่งระดับปัญหาและความต้องการออกเป็น 4 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

0 - 0.49	ไม่มีปัญหาในข้อนั้น หรือ ไม่มีความต้องการในข้อนั้น
0.50 - 1.24	มีปัญหาในข้อนั้นน้อย หรือ มีความต้องการในข้อนั้นน้อย
1.25 - 2.25	มีปัญหาในข้อนั้นปานกลาง หรือ มีความต้องการในข้อนั้นปานกลาง
2.26 - 3.00	มีปัญหาในข้อนั้นมาก หรือ มีความต้องการในข้อนั้นมาก

4. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อศึกษาการกระจายความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

5. จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการจากค่าเฉลี่ยที่ได้

6. สรุปรวข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดในส่วนที่ 3 เพื่อจัดกลุ่มประเภทปัญหาและความต้องการในแต่ละด้าน แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญตามจำนวนความคิดเห็นของนักศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สูตรการหาค่าเฉลี่ย (Mean) (รวิวรรณ ชินตระกูล. 2542).
2. สูตรหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531).

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผลการวิเคราะห์ความต้องการเพิ่มเติมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเหนือจากที่มีในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในปัจจุบัน
5. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาและ ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของ นักศึกษาศาสน์เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ จากนักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามแบบประเมินค่า 0 - 3 เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการใช้ศูนย์ - การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีเกณฑ์การให้ค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

0	หมายถึง	ไม่มีปัญหาในข้อนั้น หรือ ไม่มีความต้องการในข้อนั้น
1	หมายถึง	มีปัญหาในข้อนั้นน้อย หรือ มีความต้องการในข้อนั้นน้อย
2	หมายถึง	มีปัญหาในข้อนั้นปานกลาง หรือ มีความต้องการในข้อนั้นปานกลาง
3	หมายถึง	มีปัญหาในข้อนั้นมาก หรือ มีความต้องการในข้อนั้นมาก

และนำข้อมูลที่ได้นำมาแปลความหมายเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้

0 - 0.49	ไม่มีปัญหา หรือ ไม่มีความต้องการ
0.50 - 1.24	ระดับน้อย
1.25 - 2.25	ระดับปานกลาง
2.26 - 3.00	ระดับมาก

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยนำไปวิเคราะห์ได้ผลดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

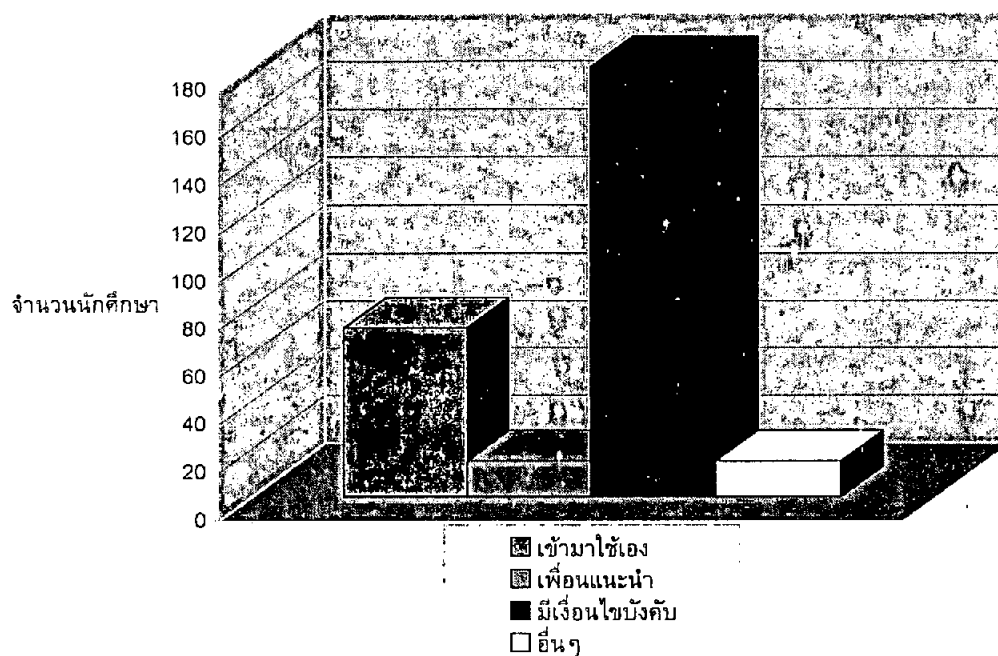
จากข้อมูลส่วนที่ 1 ของแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน ปรากฏผลการวิเคราะห์เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	จำนวนนักศึกษา	คิดเป็นร้อยละ
เข้ามาใช้ด้วยตนเองเพราะเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับ	71	25.267
เพื่อนแนะนำ	15	5.338
มีเงื่อนไขบังคับ เช่นครูผู้สอน คะแนน ฯลฯ	180	64.057
อื่นๆ	15	5.338
รวม	200	100

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองแสดงว่า เหตุจูงใจอันดับแรกในการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา คือ มีเงื่อนไขบังคับ เช่น ครู คะแนน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 64.057 เหตุจูงใจรองลงมา คือ การเข้ามาใช้ด้วยตนเองเพราะเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับ คิดเป็นร้อยละ 25.267 ส่วนเพื่อนแนะนำและเหตุจูงใจอื่นๆ มีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 5.338 ดังแสดงในแผนภูมิ 1

เหตุจูงใจอื่นๆที่นักศึกษาระบุได้แก่ ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษ หาสถานที่เพื่อการพักผ่อนและหาความเพลิดเพลิน เช่น ใช้เป็นสถานที่ในการรอเพื่อน ชมภาพยนตร์ หลบอากาศร้อนจากภายนอก และมีโอกาสจะได้พบนักศึกษาต่างประเทศ ต่างสาขาวิชา เป็นต้น

ภาพประกอบ 5 เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

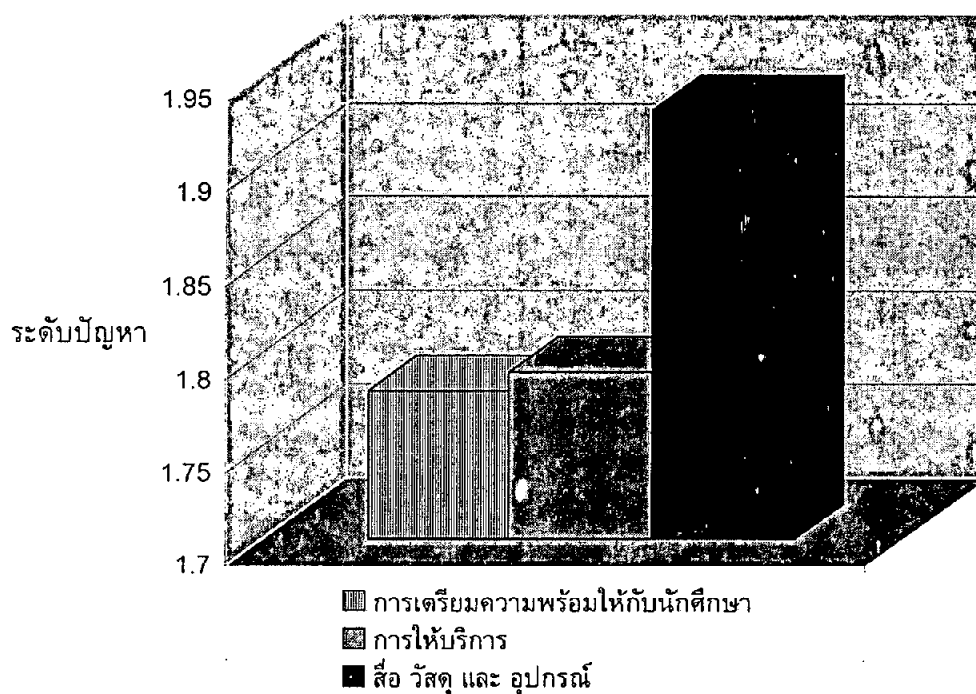
2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามซึ่งแบ่งปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองออกเป็น 3 ประเภทคือ ปัญหาการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ปัญหาในการให้บริการ ปัญหาสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้ผลดังแสดงในตาราง 8 (ดูรายละเอียดตารางแสดงผลการวิเคราะห์แต่ละปัญหาในภาคผนวก ก)

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ประเภทปัญหา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)	ระดับปัญหา
การเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา	1.38	0.99	ปานกลาง
การให้บริการ	1.33	1.02	ปานกลาง
สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.53	0.96	ปานกลาง

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่า S.D. พบว่าปัญหาด้านบริการเป็นปัญหาที่มีค่า S.D. สูงสุดคือ 1.02 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในด้านปัญหาการให้บริการมากกว่าปัญหาด้านอื่น และเมื่อวิเคราะห์แยกประเภทปัญหาพบว่าปัญหาที่นักศึกษาระบุว่าเป็นปัญหาอันดับแรกคือ ปัญหาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ย 1.53 รองลงมาคือ ปัญหาการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษามีค่าเฉลี่ย 1.38 และปัญหาการให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 1.33 ตามลำดับ ดังแสดงในภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

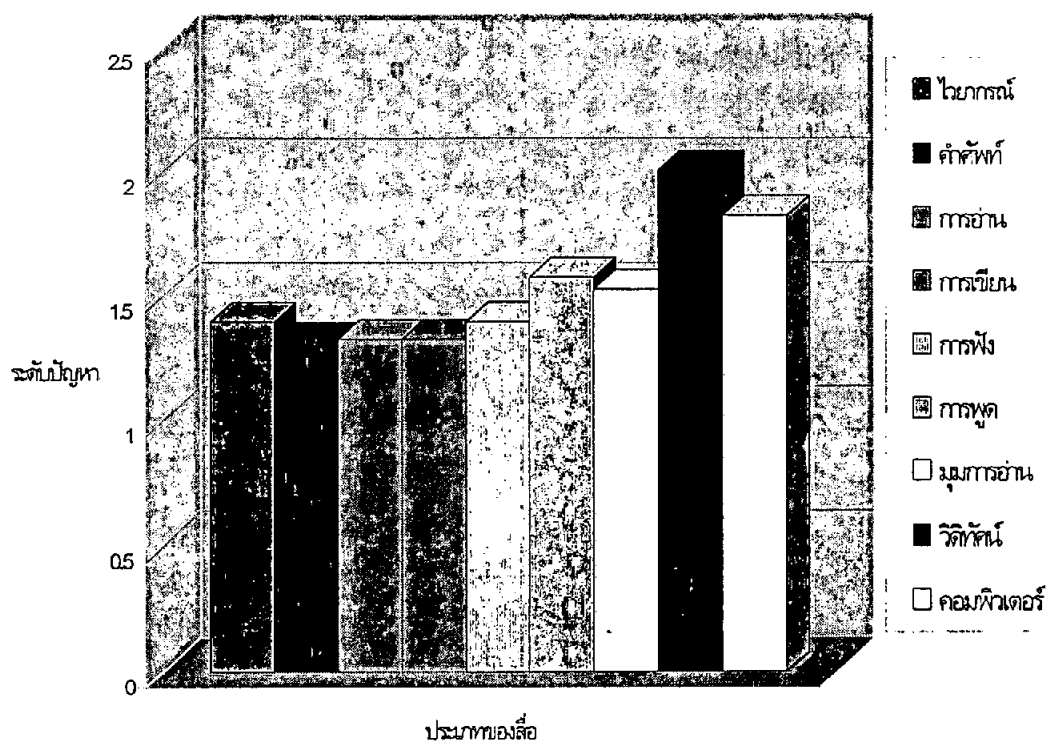
จากผลการวิเคราะห์ปัญหาทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาปัญหาด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นปัญหาอันดับแรกพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คนใช้สื่อที่มีอยู่ 9 ประเภทไม่ครบทุกประเภท ทำให้จำนวนนักศึกษาที่ใช้สื่อแต่ละประเภทมีจำนวนน้อยแตกต่างกัน และจากการวิเคราะห์ปัญหาด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองแยกตามประเภทปรากฏผลดังแสดงในตาราง 9 (ดูรายละเอียดตารางแสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาสื่อแต่ละประเภทในภาคผนวก ก)

ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองตาม
จำนวนนักศึกษาที่ใช้บริการ

ประเภทของสื่อ	จำนวนนักศึกษา ที่ใช้บริการ	จำนวนนักศึกษา ที่ใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน(SD)	ระดับปัญหา
ไวยากรณ์ (Grammar)	174	87	1.4	0.93	ปานกลาง
คำศัพท์ (Vocabulary)	184	92	1.32	0.97	ปานกลาง
การอ่าน (Reading)	171	88.5	1.33	0.97	ปานกลาง
การเขียน (Writing)	123	61.5	1.33	0.93	ปานกลาง
การฟัง (Listening)	153	76.5	1.4	1.01	ปานกลาง
การพูด (Keep Talking Square)	51	25.5	1.58	0.94	ปานกลาง
มุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร)	67	33.5	1.53	0.98	ปานกลาง
วิดีโอทัศน์ (Video)	68	34	2.01	1.01	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์ (Computer)	126	63	1.83	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจากนักศึกษาจำนวน 200 คนพบว่า สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่ม้นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ สื่อคำศัพท์ (ร้อยละ 92) รองลงมาคือ สื่อไวยากรณ์ (ร้อยละ 87) สื่อการอ่าน(ร้อยละ 88.7) สื่อการฟัง(ร้อยละ 76.5) สื่อคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 63) สื่อการเขียน(ร้อยละ 61.5) สื่อวิดีโอทัศน์ (ร้อยละ 34) มุมการอ่าน(ร้อยละ 33.5) และ กิจกรรมการพูด(ร้อยละ 25.5) ตามลำดับ

ในด้านปัญหาการใช้สื่อ วัสดุและอุปกรณ์พบว่า สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่นักศึกษาระบุว่าเป็นปัญหาในลำดับแรกคือ สื่อประเภทวิดีโอทัศน์มีค่าเฉลี่ย 2.01 รองลงมาคือ สื่อคอมพิวเตอร์(1.83) กิจกรรมการพูด(1.58) สื่อในมุมการอ่าน(1.53) สื่อไวยากรณ์(1.4) สื่อการฟัง(1.4) สื่อการอ่าน(1.33) สื่อการเขียน(1.33) และสื่อคำศัพท์(1.32) ตามลำดับ ดังแสดงในภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ปัญหาการใช้สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคโนโลยีกรุงเทพ

3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามซึ่งแบ่งความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองออกเป็น 3 ประเภท คือ ความต้องการด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ความต้องการด้านการให้บริการ ความต้องการด้านสื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ผลดังแสดงในตาราง 10 (ดูรายละเอียดตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการแต่ละด้านในภาคผนวก ก)

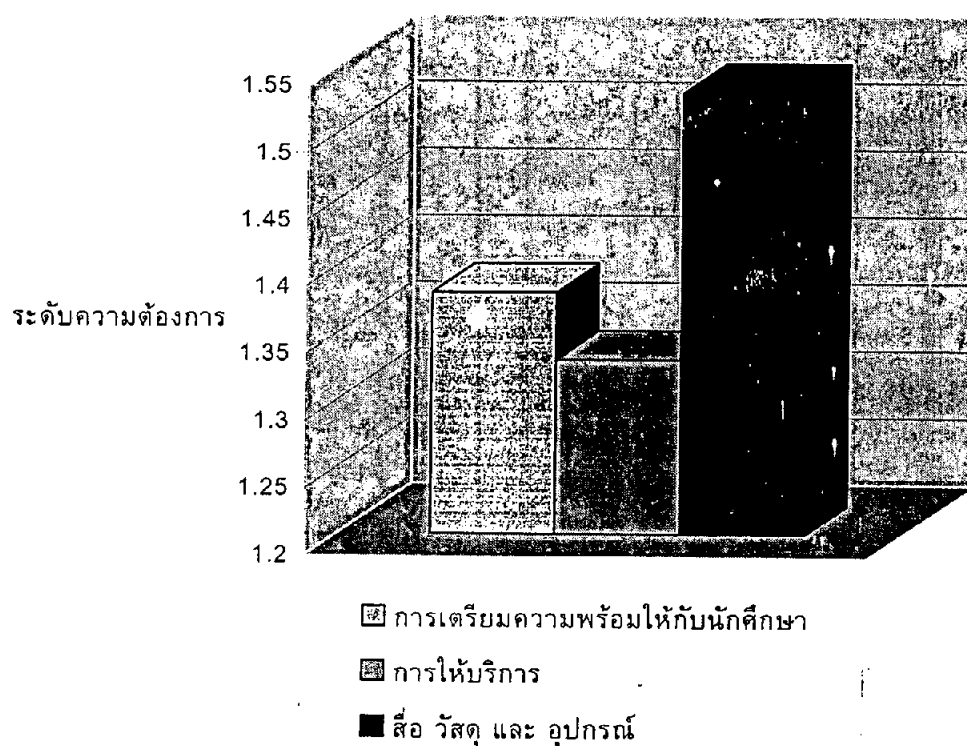
ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ประเภทความต้องการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)	ระดับความต้องการ
การเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา	1.78	0.86	ปานกลาง
การให้บริการ	1.79	1.01	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ประเภทความต้องการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)	ระดับความต้องการ
สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.93	0.94	ปานกลาง

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านต่างๆอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ความต้องการด้านสื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย 1.93 รองลงมาคือ การให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 1.79 และ การเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษามีค่าเฉลี่ย 1.78 ดังแสดงในภาพประกอบ 8

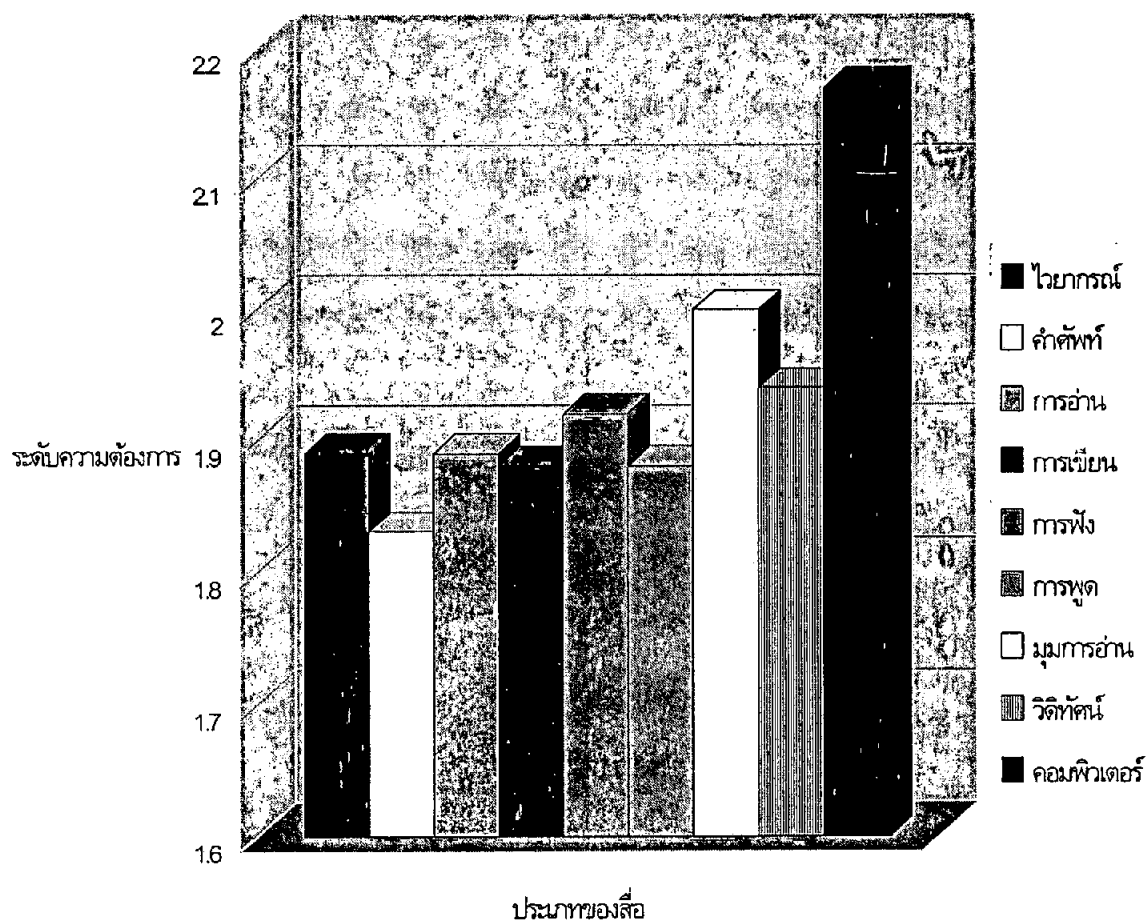
ภาพประกอบ 8 ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

จากผลการวิเคราะห์ความต้องการทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาความต้องการด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นความต้องการอันดับแรกพบว่า ความต้องการด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นความต้องการที่นักศึกษาระบุว่าเป็นความต้องการในลำดับแรก และจากการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อวัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองแยกตามประเภทสื่อ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 11
(ดูรายละเอียดตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการสื่อแต่ละประเภทในภาคผนวก ก)

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ประเภทของสื่อ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
ไวยากรณ์ (Grammar)	1.89	0.94	ปานกลาง
คำศัพท์ (Vocabulary)	1.83	0.97	ปานกลาง
การอ่าน (Reading)	1.89	0.95	ปานกลาง
การเขียน (Writing)	1.88	0.96	ปานกลาง
การฟัง (Listening)	1.92	0.99	ปานกลาง
การพูด (Keep Talking Square)	1.88	0.90	ปานกลาง
มุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร)	2.0	0.92	ปานกลาง
วิดีโอทัศน์ (Video)	1.94	0.88	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์ (Computer)	2.17	0.94	ปานกลาง

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่นักศึกษาระบุว่าเป็นความต้องการในลำดับแรกคือ สื่อคอมพิวเตอร์มีค่าเฉลี่ย 2.17 รองลงมาคือ สื่อในมุมการอ่าน (2.0) สื่อวิดีโอทัศน์ (1.94) สื่อการฟัง(1.92) สื่อการอ่าน(1.89) สื่อไวยากรณ์(1.89) กิจกรรมการพูด(1.88) สื่อการเขียน(1.88) สื่อคำศัพท์(1.83) ตามลำดับ ดังแสดงในภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 ความต้องการด้านสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของ
นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

4. ผลการวิเคราะห์ความต้องการเพิ่มเติมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (นอกเหนือจากที่มี
ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในปัจจุบัน)

นอกจากผลการวิเคราะห์ความต้องการใน 3 ด้านคือ การเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา การให้บริการ และสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งได้แสดงผลไว้ข้างต้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการเพิ่มเติมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ผลดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการเพิ่มเติมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
การจัดบริเวณเพื่อบริการหนังสือและตำราทางวิชาการเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน เช่น ตำราภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับทางสาขาต่างๆ ทางด้านบริการธุรกิจ ฯลฯ	2.40	0.84	มาก
การจัดบริเวณเพื่อบริการหนังสือเกี่ยวกับการเตรียมตัวสอบและการสอบเรียนต่อ เช่น TOEFL, IELTS เป็นต้น	2.28	0.86	มาก
การจัดบริเวณเพื่อบริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในชีวิตจริงทางวิชาชีพ เช่น การเขียนจดหมายสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน ฯลฯ	2.46	0.77	มาก
การแจ้งรายการและกำหนดเวลาล่วงหน้าในการจัดฉายวิดีโอ	2.12	0.91	ปานกลาง
รายการทีวีภาษาต่างประเทศจากสัญญาณดาวเทียม หรือ UBC	2.27	0.88	มาก
การจัดเอกสารประกอบการชมวิดีโอแต่ละเรื่อง	2.07	0.91	ปานกลาง
ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet)	2.55	0.81	มาก
การกำหนดระยะเวลาในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละครั้งเพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้ได้อย่างทั่วถึง	2.39	0.88	มาก

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความต้องการเพิ่มเติมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่าความต้องการเพิ่มเติมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเหนือจากที่มีในปัจจุบันอันดับสูงสุดคือ ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) มีค่าเฉลี่ย 2.55 รองลงมา คือ การจัดบริเวณเพื่อบริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในชีวิตจริงทางวิชาชีพเช่น การเขียนจดหมายสมัครงาน การสัมภาษณ์งานฯลฯมีค่าเฉลี่ย 2.46 การจัดบริเวณเพื่อบริการหนังสือ และตำราทางวิชาการเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนเช่น ตำราภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับทางทางด้านบริการธุรกิจ และช่างเทคนิคในสาขาต่างๆมีค่าเฉลี่ย 2.40 และการกำหนดระยะเวลาในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละครั้งเพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้ได้อย่างทั่วถึงมีค่าเฉลี่ย 2.39

5. ผลการสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 3 ของแบบสอบถามซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สรุปผลดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์จากการสรุปความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจำแนกตามประเภทของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จำนวนความคิดเห็น	คิดเป็นร้อยละ
สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ เช่น สื่อ อุปกรณ์ต่างๆไม่เพียงพอ	91	35.52
สถานที่ เช่น สถานที่คับแคบและไม่สะดวก	74	28.91
การให้บริการ เช่น ปริมาณโต๊ะ เก้าอี้ ไม่เพียงพอ	71	27.72
การเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	9	3.51
อื่นๆ	11	4.29
รวม	256	100

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์จากการสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะรวมทั้งสิ้น 256 รายการ โดยให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านสื่อ วัสดุและอุปกรณ์เป็นอันดับสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 35.52 รองลงมาคือ ด้านสถานที่ (28.91) ด้านการให้บริการ (27.72) ด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (3.51) และด้านอื่นๆ (4.29) ตามลำดับ (ดูรายละเอียดตารางสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่ละประเภทในภาคผนวก ก)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ โดยมีจุดมุ่งหมายและลำดับขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาวิจัยดังนี้

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Access Learning Center) ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Access Learning Center) ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ที่เคยใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษไม่ต่ำกว่า 15 ครั้ง จำนวน 200 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยผ่านการตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน และนำไปทดลองกับนักศึกษาระดับปวส. ชั้นปีที่ 2 วิชาเอกการท่องเที่ยว จำนวน 10 คน ก่อนนำไปใช้จริง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา การให้บริการ และสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 89 ข้อ ทั้งนี้โดยมีเกณฑ์การให้ค่าน้ำหนักดังนี้

0	หมายถึง	ไม่มีปัญหาในข้อนั้น หรือ ไม่มีความต้องการในข้อนั้น
1	หมายถึง	มีปัญหาในข้อนั้นน้อย หรือ มีความต้องการในข้อนั้นน้อย
2	หมายถึง	มีปัญหาในข้อนั้นปานกลาง หรือ มีความต้องการในข้อนั้นปานกลาง
3	หมายถึง	มีปัญหาในข้อนั้นมาก หรือ มีความต้องการในข้อนั้นมาก

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสำรวจจำนวนครั้งในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาจากบันทึกรายงานการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาเพื่อหานักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมาแล้วไม่ต่ำกว่า 15 ครั้ง ในภาคเรียนที่ 2/2543 จำนวน 200 คน จากนั้นดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามเรื่องปัญหาและความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯแก่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้สำรวจไว้ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตัวผู้วิจัยเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในแต่ละหัวข้อ โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำข้อมูลมาแปลความหมายเฉลี่ยโดยแบ่งระดับปัญหาและความต้องการออกเป็น 4 ระดับโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

0 - 0.49	ไม่มีปัญหาในข้อนั้น หรือ ไม่มีความต้องการในข้อนั้น
0.50 - 1.33	มีปัญหาในข้อนั้นน้อย หรือ มีความต้องการในข้อนั้นน้อย
1.34 - 2.17	มีปัญหาในข้อนั้นปานกลาง หรือ มีความต้องการในข้อนั้นปานกลาง
2.18 - 3.0	มีปัญหาในข้อนั้นมาก หรือ มีความต้องการในข้อนั้นมาก

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. นักศึกษามีเหตุจูงใจในเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับดังนี้ เหตุจูงใจลำดับแรกคือ มีเงื่อนไขบังคับเช่น ครูผู้สอน แนะนำ เป็นต้น เหตุจูงใจรองลงมาคือ เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับเพื่อนแนะนำ และเหตุจูงใจอื่นๆได้แก่ เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษ พักผ่อนและหาความเพลิดเพลิน เป็นต้น

2. นักศึกษามีปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยระบุว่าปัญหาด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นปัญหาลำดับแรก รองลงมาคือ ปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา และปัญหาด้านการให้บริการ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาปัญหาแต่ละด้านพบว่า

2.1 นักศึกษามีปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการได้รับคำอธิบายและคำแนะนำการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2 นักศึกษามีปัญหาด้านการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาแยกประเด็นปัญหาพบว่า มีประเด็นที่นักศึกษาระบุว่าเป็นปัญหาระดับปานกลางในลำดับแรกๆ คือ ความสะดวกสบายของสถานที่ เช่น ปริมาณโต๊ะ ที่นั่ง อุณหภูมิของห้อง ฯลฯ ความสะดวกในการขอคำปรึกษาจากครู

ความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง และความเพียงพอของจำนวนครูและเจ้าหน้าที่ให้บริการ

2.3 นักศึกษามีปัญหาด้านสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาแยกประเภทพบว่า ประเด็นที่นักศึกษาระบุว่าเป็นปัญหาระดับปานกลางในลำดับแรกๆคือ สื่อประเภทวีดิทัศน์ สื่อคอมพิวเตอร์ และกิจกรรมการพูด

3. นักศึกษาระบุความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และระบุว่าความต้องการด้านสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นความต้องการลำดับแรก รองลงมาคือ ด้านการให้บริการ และด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแยกประเภทความต้องการในแต่ละด้าน พบว่า

3.1 นักศึกษามีความต้องการด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกประเด็นความต้องการแต่ละประเด็นพบว่า นักศึกษามีความต้องการเรียงตามลำดับคือ การประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการได้รับคำอธิบายและคำแนะนำการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.2 นักศึกษามีความต้องการด้านการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกประเด็นความต้องการแต่ละประเด็นพบว่า ความต้องการที่นักศึกษาระบุว่าเป็นความต้องการระดับปานกลางในลำดับแรกๆ คือ ความสะดวกสบายของสถานที่ เช่น ปริมาณโต๊ะ ที่นั่ง อุณหภูมิของห้อง ฯลฯ ความชัดเจนของคำปรึกษาที่ได้รับจากครู ความสะดวกในการขอคำปรึกษาจากครู ความเพียงพอของระยะเวลาที่เปิดให้บริการต่อวัน และ ความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง

3.3 นักศึกษามีความต้องการด้านสื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกความต้องการด้านสื่อแต่ละประเภทพบว่า สื่อคอมพิวเตอร์เป็นความต้องการในลำดับแรก รองลงมาคือ สื่อในมุมการอ่าน และสื่อวีดิทัศน์

4. นักศึกษามีความต้องการเพิ่มเติมในด้านต่างๆโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระบุความต้องการลำดับแรกคือ ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) รองลงมาคือ การจัดบริเวณเพื่อบริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในชีวิตจริงทางวิชาชีพเช่น การเขียนจดหมายสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน การจัดบริเวณเพื่อบริการหนังสือและตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน และการกำหนดระยะเวลาในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละครั้งเพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้ได้อย่างทั่วถึง

5. นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์เป็นอันดับสูงสุด โดยให้ความเห็นว่าสื่อ และอุปกรณ์ต่างๆโดยเฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์มีปริมาณไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา รองลงมาคือ ด้านสถานที่ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีพื้นที่คับแคบเกินไป ด้านการให้บริการ เช่น ปริมาณโต๊ะ เก้าอี้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และควรขยายเวลาในการเปิดบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น ควรมีการแนะนำการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับนักศึกษา และอื่นๆ เช่น ควรให้นักศึกษาเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยความสมัครใจ และควรดูแลการเก็บสื่อเข้าที่เดิมหลังการใช้ เป็นต้น

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรอภิปรายดังนี้

1. เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

จากการสำรวจเหตุจูงใจในการเข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า เหตุจูงใจอันดับแรก ที่นักศึกษาส่วนมากเข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองคือ มีเงื่อนไขบังคับจากครูผู้สอน เนื่องจาก การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยแหล่งข้อมูลในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนรูปแบบใหม่ที่นักศึกษา ยังไม่เข้าใจในวิธีการเรียน รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนในลักษณะนี้ และจากการที่นักศึกษามี ความคุ้นเคยกับการเรียนในห้องเรียนปกติที่มีครูเป็นผู้สอนมาเป็นเวลานาน จึงทำให้นักศึกษาไม่แน่ใจว่าจะ ประสบผลสำเร็จและได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยปราศจากครูผู้สอน ด้วยเหตุนี้นักศึกษา จึงยังคงพอใจ และไม่อยากเปลี่ยนแปลงการเรียนในรูปแบบเดิมที่มีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและตัดสินใจ ไปสู่ การเรียนที่ตนต้องตัดสินใจและดำเนินการเรียนด้วยตนเองซึ่งต้องอาศัยความรับผิดชอบมากขึ้น นักศึกษาจึง ไม่ให้ความสนใจที่จะเข้ามาใช้แหล่งข้อมูลในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมากนัก ซึ่งเวนเดน (Wenden, 1998 : 52) กล่าวว่า ถ้าผู้เรียนเรียนด้วยความเข้าใจว่าการเรียนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อต้องอยู่ภายใต้ เนื้อหาของการเรียนในห้องเรียนแบบเดิมที่เคยเป็น โดยมีครูชี้แนะ สอน และจัดกิจกรรมในการเรียน ส่วน ผู้เรียนมีหน้าที่แค่เพียงทำตามทีครูกำหนดเตรียมไว้ให้เท่านั้น ผู้เรียนก็จะไม่ยอมรับและต่อต้านกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งมีเป้าหมายไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง และไม่เชื่อว่าตนเองจะประสบความสำเร็จ ในการเรียนตามแนวคิดนี้ได้ และบรอดดี้ (Broady, 1999 : abstract) ได้วิจัยพบว่า ถึงแม้ว่านักศึกษาส่วนมาก จะเชื่อว่าการเรียนภาษามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเข้าใจว่าการเรียนแบบนี้เป็นการเรียน ที่ไม่ต้องพึ่งครูผู้สอน แต่ยังไม่ต้องการที่จะนำมาใช้ในการเรียนของตนเพราะนักศึกษาพอใจกับการเรียนใน ชั้นเรียนปกติ นอกจากนี้โฮเลค (Holec, 1979 : 27) ได้ให้ความเห็นว่า เนื่องจากผู้เรียนไม่ค่อยได้รับโอกาส ที่จะมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการเรียนของตนตั้งแต่แรก จึงไม่ยอมรับแนวทางการเรียนการสอนใน ลักษณะนี้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยเวลาในการทำให้แนวคิดดังกล่าวเป็นที่ยอมรับของผู้เรียน

จากเหตุที่กล่าวข้างต้น ครูผู้สอนจึงต้องสร้างเงื่อนไขบังคับโดยการให้คะแนนเพื่อให้นักศึกษาเริ่ม เข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในระยะแรก และหลังจากการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองตามที่ครูผู้สอน สร้างเงื่อนไขบังคับ นักศึกษาส่วนหนึ่งเห็นถึงประโยชน์ที่ตนได้รับจากการเข้ามาใช้แหล่งข้อมูลในศูนย์การ เรียนรู้ด้วยตนเองจึงเริ่มเข้ามาใช้เองด้วยความสมัครใจโดยปราศจากเงื่อนไขบังคับ โดยเห็นได้จากผลการ วิเคราะห์เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่พบว่า เหตุจูงใจรองลงมาในการเข้ามาใช้ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคือ การเข้ามาใช้ด้วยตนเองเพราะเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับคิดเป็น ร้อยละ 25.267 ซึ่งเชียร์ลิน (Sheerin, 1997 : 63) เชื่อว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการผลักดันและช่วยให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้การ์เดนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller, 1999) เห็นว่า การ เรียนรู้ด้วยตนเองจัดเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนที่มีความน่าเชื่อถือซึ่งสามารถนำมาใช้ให้เกิดผลได้อย่าง แท้จริงในทางปฏิบัติ จากการที่ผู้เรียนได้ค้นพบประโยชน์จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากการพินิจ พิเคราะห์ของครูในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง รวมถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ถูกจัดให้มีขึ้นอย่างเป็นระบบและมีหลักเกณฑ์ ก็จะเป็นการเปิดโอกาสในการ เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนมากขึ้น

จากข้อเสนอแนะในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่นักศึกษาเสนอว่า ควรมีการแนะนำและประชาสัมพันธ์การใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองให้นักศึกษาได้รับรู้อย่างทั่วถึง แสดงให้เห็นว่านักศึกษาบางส่วนยังไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ด้วยตนเองและการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ การแนะนำและประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเองและการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จะทำให้นักศึกษาต้องการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยความสมัครใจอีกทางหนึ่ง โดยครูผู้สอนใช้เวลาบางส่วนในห้องเรียนอธิบายเพื่อให้นักศึกษาเกิดการรับรู้ในการเรียนในรูปแบบนี้ที่ละน้อย และพานักศึกษาเข้าไปในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองพร้อมทั้งอธิบายถึงการใช้อุปกรณ์และอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาได้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับโฮเลค (Holec, 1981 : 22) ที่เห็นว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองจะต้องได้รับการแนะนำทั้งในเรื่องวิธีการเรียนและการเปลี่ยนความคิดเดิมที่ผู้เรียนมีต่อการเรียน แนกโฮล (Nakhoul, 2000) ได้ให้ความเห็นว่า เพื่อที่จะทำให้การใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองสะดวกและง่ายขึ้น ครูควรใช้เวลาส่วนหนึ่งในห้องเรียนเพื่ออธิบายและให้ผู้เรียนได้ซักถามถึงหลักการและเหตุผลภายใต้การเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังจากนั้นจึงพาผู้เรียนเข้าไปชมศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็น และมีโอกาสทดลองใช้สื่อ วัสดุ-อุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งมิลเลอร์ (Miller, 1992 : 43) กล่าวว่า การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่สามารถผลิตผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองในทันที ผู้เรียนต้องรู้ว่าอะไรบ้างภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์กับตัวผู้เรียนได้ โดยผ่านการให้คำแนะนำในครั้งแรก และการสาธิตวิธีการใช้สื่อวัสดุและอุปกรณ์เพื่อที่จะส่งเสริมทักษะต่างๆ ในการเรียนภาษาของผู้เรียน

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าครูมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้นักศึกษาเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากการมอบหมายงานที่นักศึกษาต้องอาศัยแหล่งข้อมูลจากศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ นักศึกษาเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและเข้ามาใช้เองด้วยความสมัครใจ สำหรับในส่วนของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นโดยการจัดสื่อให้ตรงตามความความสนใจของนักศึกษาเช่น ระบบอินเตอร์เน็ต การจัดบริเวณเพื่อ บริการข้อมูลที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ในชีวิตจริงทางวิชาชีพเช่น การเขียนจดหมายสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน การจัดบริเวณเพื่อบริการหนังสือและตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน เป็นต้น นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมพิเศษที่ดึงดูดความสนใจ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น เช่น การประกวดจัดทำเว็บเพจ (web page) การประกวดร้องเพลงภาษาอังกฤษ การตอบปัญหา ภาษาอังกฤษจากวิทัศน์ที่จัดฉาย เป็นต้น จะเป็นแรงจูงใจที่ช่วยทำให้นักศึกษาเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องใช้เงื่อนไขบังคับเนื่องจากนักศึกษามีความสนใจและอยากเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาได้รู้จักและเริ่มต้นเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอีกทางหนึ่งด้วย

2. ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต เทคนิครุงเทพ

จากการสำรวจปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งครอบคลุมปัญหาในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา การให้บริการ และสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า นักศึกษาระบุว่ามีปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจากศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองวิทยาเขตเทคนิครุงเทพมีการจัดแบ่งสื่อวัสดุและอุปกรณ์ใน มุมต่างๆออกเป็น 3 ห้องโดยมีอาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำห้องละ 1 คน แยกเป็น 9 บริเวณตามประเภท ของสื่อ นักศึกษาจึงสามารถเลือกใช้อุปกรณ์ต่างๆได้อย่างหลากหลายตามความสนใจและความต้องการ ในกรณีที่

นักศึกษาไม่สามารถใช้สื่อที่ต้องการในลำดับแรก นักศึกษาสามารถจะเลือกใช้สื่อประเภทอื่นที่สนใจรองลงมาแทนได้ตามลำดับ จากรายงานสถิติจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งมีอัตราเฉลี่ยประมาณเดือนละ 1,500 คน (แผนกภาษาต่างประเทศ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ. 2541) คิดเฉลี่ยประมาณวันละ 70 คน โดยมีนักศึกษาเข้ามาใช้ตลอดช่วงเวลากการให้บริการตั้งแต่เวลา 8.30 - 16.00 น. ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการกับจำนวนสื่อต่างๆที่มี จำนวนอาจารย์และเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษารวมทั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆที่จัดไว้นั้น ก็น่าจะมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการถ้านักศึกษากระจายการใช้สื่อประเภทต่างๆอย่างทั่วถึง ยกเว้นในช่วงเวลาพักกลางวันที่มีนักศึกษาเข้ามาใช้พร้อมกันจำนวนมากในเวลาเดียวกัน ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาสื่อและปริมาณโต๊ะเก้าอี้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา รวมถึงนักศึกษาบางคนอาจไม่ได้รับความสะดวกให้การขอคำปรึกษาจากอาจารย์ และเจ้าหน้าที่เท่าที่ควรในช่วงเวลาดังกล่าว แต่นักศึกษาจะประสบกับปัญหาดังกล่าวเฉพาะในบางช่วงเวลาเท่านั้นไม่ใช้ตลอดเวลาของการให้บริการ ด้วยเหตุนี้ปัญหาการให้บริการ และสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่เกิดขึ้นจึงเป็นเพียงปัญหาระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษานั้น โดยปกตินักศึกษาจะได้รับการให้ความรู้ในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจากอาจารย์ประจำวิชาภาษาอังกฤษของตนอยู่แล้ว แต่การอธิบายของอาจารย์แต่ละท่านอาจมากน้อยและชัดเจนแตกต่างกันจึงทำให้นักศึกษาบางส่วนมีปัญหาในด้านนี้ อย่างไรก็ตามนักศึกษสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจได้จากประสบการณ์การเข้ามาใช้จริง รวมทั้งสามารถสอบถามและขอคำแนะนำเพิ่มเติมได้จากอาจารย์ประจำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงทำให้นักศึกษาระบุว่าไม่มีปัญหาในด้านนี้มากนัก ดังนั้นการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาจึงจัดเป็นปัญหาระดับปานกลางเช่นเดียวกับปัญหาด้านอื่นๆ

เมื่อวิเคราะห์แยกประเภทปัญหาพบว่า ปัญหาที่จัดเป็นปัญหาลำดับแรกคือ ปัญหาด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นปัญหาพบว่า ปัญหาด้านสื่อที่อยู่ในอันดับแรกๆคือ สื่อวีดิทัศน์ สื่อคอมพิวเตอร์ และกิจกรรมการพูดตามลำดับ จะเห็นได้ว่าสื่อ 2 ประเภทแรกจัดเป็นสื่อทางเทคโนโลยีที่นักศึกษาส่วนมากให้ความสนใจและต้องการเข้ามาใช้มากกว่าสื่อประเภทอื่นที่นำเสนอในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันนักศึกษามีประสบการณ์ในการเรียนโดยผ่านสื่อทั้งสองประเภทนี้จากการเรียนวิชาอื่นๆและพอใจกับวิธีการเรียนดังกล่าว นักศึกษาจึงให้ความสนใจกับการเรียนโดยผ่านสื่อข้างต้นมากกว่าการเรียนจากครูผู้สอนโดยใช้หนังสือและตำราเรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของโลเนอร์แกน (Loneragan. 1994 : 122) ที่ว่า ผู้ใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ใช้วีดิทัศน์ โทรทัศน์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการเรียน หรือโปรแกรมซีดี-รอม (CD-ROM) เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนวิชาอื่นอยู่แล้ว การที่ผู้เรียนเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่เพียงเพราะพอใจกับการได้ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้เท่านั้น แต่ที่จริงแล้วผู้เรียนมาเพื่อที่จะใช้เทคโนโลยีดังกล่าว

สื่อวีดิทัศน์ได้รับการระบุจากนักศึกษาที่ใช้บริการว่า เป็นปัญหาลำดับต้นๆด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อปัญหาของสื่อวีดิทัศน์พบว่า นักศึกษามีปัญหาจำนวนที่หนึ่งในการชมวีดิทัศน์ เวลาในการให้บริการวีดิทัศน์ตั้งแต่ 11.25-13.30 น. และความเพียงพอของสื่อวีดิทัศน์

นักศึกษาส่วนมากให้ความสนใจกับการใช้สื่อวีดิทัศน์เพราะนอกจากจะได้รับความรู้ทางภาษานักศึกษายังมีโอกาสเห็นถึงการใช้อย่างถูกต้องตามสถานการณ์จริง และยังได้รับความเพลิดเพลินจากเรื่องราวของวีดิทัศน์แต่ละเรื่องอีกด้วย แคนนิง-วิลสัน (Canning-Wilson. : 2000) กล่าวว่า วีดิทัศน์จัดเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารที่ไม่ต้องอาศัยคำอธิบาย เนื่องจากวีดิทัศน์สามารถสื่อสารกับผู้ชมโดยผ่านทาง สายตา

และการแสดงออกทางใบหน้า รวมถึงสถานการณ์โดยรอบซึ่งจะทำให้เกิดการคาดเดา การคิดพิจารณา ผู้ชมสามารถใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในวิดีโอช่วยในการคาดเดาเหตุการณ์ สรุปความ และวิเคราะห์เรื่องราวเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องได้อีกทางหนึ่ง ในการเรียนภาษานั้น วิดีทัศน์ช่วยให้ผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาสามารถเข้าใจรูปแบบการใช้ภาษา เห็นลักษณะท่าทาง จังหวะ และความเร็วในการใช้ภาษาที่ต่างกันตามสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น ดังนั้นผู้เรียนจึงสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องวิดีโอได้โดยไม่ยากนัก ซึ่งตรงกับรายงานวิจัยของสุทธิรัตน์และคณะ (2537 : 25-26) เรื่องการศึกษาการจัดรูปแบบศูนย์การเรียนรู้แบบ Self-Access สำหรับวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานพบว่า นักศึกษาส่วนมากมีความเห็นว่า การดูวิดีโอที่มีประโยชน์ต่อทักษะการฟัง จากการเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อวิดีโอจึงมีนักศึกษาจำนวนมากให้ความสนใจในสื่อดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาจำนวนที่นั่งในการชมวิดีโอซึ่งมีอยู่จำนวนจำกัดเพียง 20 ที่นั่งไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการ โดยปกติในการจัดฉายวิดีโอของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ จะไม่มีเสียงออกมาจากจอภาพโดยตรง นักศึกษาต้องสวมหูฟังในขณะที่ชมเพื่อไม่เป็นการรบกวนนักศึกษาที่ใช้สื่อประเภทอื่นในบริเวณใกล้เคียง ด้วยเหตุนี้การเพิ่มจำนวนที่นั่งจึงต้องเพิ่มจำนวนของหูฟังควบคู่กันไปด้วย แต่เนื่องจากหูฟังมีราคาค่อนข้างสูง การจัดหามาเพิ่มเติมจึงไม่สามารถดำเนินการได้ในทันที จึงส่งผลให้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่สามารถเพิ่มจำนวนที่นั่งในการชมวิดีโอให้เพียงพอตามความต้องการของนักศึกษา

ปัญหาในการใช้สื่อวิดีโออันดับรองลงมา คือ เวลาในการให้บริการวิดีโอตั้งแต่ 11.25 - 13.30 น. ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากการที่นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ มีเวลาในการเรียนที่แตกต่างกันตามรอบเวลา คือ การเรียนในรอบเช้าและการเรียนในรอบบ่าย นักศึกษาที่เรียนในรอบเช้าจะประสบปัญหาในการเข้าชมวิดีโอในช่วงเวลาที่เปิดให้บริการคือ 11.25 - 13.30 น. เนื่องจากเวลาพักรับประทานอาหารกลางวันของนักศึกษาตรงกับเวลาที่ให้บริการในการชมวิดีโอ ทำให้นักศึกษาไม่สะดวกที่จะเข้ามาใช้บริการในช่วงเวลาดังกล่าว หรือเข้ามาใช้บริการแล้วไม่สามารถชมวิดีโอชุดนั้นให้จบสมบูรณ์ได้เนื่องจากช่วงเวลาที่เหลืออยู่ไม่เพียงพอและมีวิชาที่จะต้องเรียนในช่วงบ่าย ซึ่งต่างจากนักศึกษารอบบ่ายที่ค่อนข้างพอใจกับการให้บริการในเวลาดังกล่าว จากข้อมูลในด้านความต้องการที่นักศึกษาระบุว่า นักศึกษายังคงต้องการให้มีการจัดฉายวิดีโอในเวลาดังกล่าว รวมถึงค่า S.D.(1.01) ที่แสดงว่า นักศึกษาที่ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นที่ค่อนข้างแตกต่างกันมาก จึงอาจสรุปได้ว่า เนื่องจากนักศึกษารอบเช้าไม่สะดวกในการเข้ามาใช้บริการในช่วงเวลาที่กำหนดไว้จึงระบุว่ามีความต้องการให้บริการวิดีโอตั้งแต่ 11.25 - 13.30 น. ในขณะที่นักศึกษารอบบ่ายสะดวกในการเข้าชมวิดีโอในช่วงเวลาดังกล่าว จึงระบุว่าไม่มีปัญหาในประเด็นนี้ ดังนั้นจึงทำให้ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อเวลาในการให้บริการวิดีโอมีความแตกต่างกัน

นอกจากนี้ ความพอเพียงของจำนวนวิดีโอนับเป็นอีกปัญหาหนึ่งในการใช้สื่อวิดีโอของนักศึกษา จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยรวมทั้งการสอบถามจากเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (จักรกริช. สัมภาษณ์. 2544) พบว่า นักศึกษาส่วนมากต้องการชมวิดีโอในส่วนของภาพยนตร์ที่ให้ความบันเทิง ส่วนวิดีโอเพื่อการศึกษา เช่น English for you หรือ Follow me นั้นไม่ค่อยได้รับความสนใจจากนักศึกษาเท่าที่ควร เนื่องด้วยทางศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้จัดเตรียมวิดีโอไว้ให้บริการ 2 ประเภทคือ วิดีทัศน์เพื่อการศึกษาที่มีจำนวน 60 เรื่อง และวิดีโอเพื่อความบันเทิงในรูปแบบของภาพยนตร์ต่างประเทศเสียงในฟิล์ม (Soundtrack) ประมาณ 30 เรื่อง แต่เนื่องจากนักศึกษาส่วนมากให้ความสนใจกับวิดีโอภาพยนตร์ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าจึงทำให้จำนวนวิดีโอประเภทดังกล่าวไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา

ในส่วนของปัญหาสื่อคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นปัญหาด้านสื่อรองจากสื่อวิทัศน์ นักศึกษามีปัญหาด้านความเพียงพอของจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์และจำนวนโปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนภาษา รวมถึงความทันสมัยของระบบคอมพิวเตอร์ จากข้อมูลแสดงจำนวนนักศึกษาที่ใช้สื่อคอมพิวเตอร์พบว่า มีจำนวนมากถึง 63 % ในขณะที่จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์มีเพียง 12 เครื่อง ดังนั้นนักศึกษาจึงระบุว่า ปัญหาสื่อคอมพิวเตอร์เป็นปัญหาหนึ่งในปัญหาอันดับแรกๆ ดังที่วูล์เสย์ (Woolsey, 1996 : 67) ได้ให้ความเห็นว่า คอมพิวเตอร์สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญในการเรียนรู้ ผู้เรียนจะรู้สึกเพลิดเพลินกับการได้ใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียน เนื่องจากกระบวนการในการเรียนรู้ที่ถูกแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีนั้นให้ข้อมูลที่ชัดเจนและเปิดเผยกว่า คอมพิวเตอร์ให้สิทธิผู้เรียนที่จะไม่รู้และจะไม่ตัดสินใจในเรื่องความฉลาดหลักแหลมของผู้เรียน อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจและต้องการจะเรียนโดยผ่านคอมพิวเตอร์ แต่ด้วยเหตุที่คอมพิวเตอร์มีราคาค่อนข้างสูง จึงเป็นอุปสรรคทำให้ผู้คนจำนวนมากไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ตามที่ต้องการ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวนี้ น่าจะเป็นเหตุจูงใจที่ให้นักศึกษาจำนวนมากต้องการโอกาสในการใช้คอมพิวเตอร์ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย จึงทำให้จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการ

สำหรับการใช้คอมพิวเตอร์ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาจะได้รับอนุญาตให้ใช้คอมพิวเตอร์กับโปรแกรมการเรียนภาษาที่ทางศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจัดเตรียมไว้ให้เท่านั้น และไม่อนุญาตให้นักศึกษานำโปรแกรมอื่นจากภายนอกมาใช้ภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการป้องกันการนำโปรแกรมที่ไม่สมควรมาใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น ซิตีโปรแกรมภาพลามก โปรแกรมเกมส์ต่างๆ ฯลฯ เนื่องจากศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองยังไม่มีติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ตเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ในการสืบค้นข้อมูลจาก website ต่างๆซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยผ่านคอมพิวเตอร์อีกรูปแบบหนึ่ง นักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการทุกคนจึงต้องใช้โปรแกรมที่ทางศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจัดเตรียมไว้โดยไม่มีทางเลือกอื่น จึงทำให้จำนวนโปรแกรมดังกล่าวไม่เพียงพอกับจำนวนของนักศึกษา

ด้วยเหตุที่ คอมพิวเตอร์ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้ถูกจัดเตรียมไว้เพื่อใช้กับโปรแกรมการเรียนภาษาที่จัดไว้ให้เท่านั้น จึงทำให้ความทันสมัยของเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ได้รับการพิจารณาถึงมากนัก เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ในปัจจุบันจึงไม่ทันสมัยตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว สำหรับนักศึกษบางแผนกที่มีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยจึงมีความรู้ลึกซึ้งอดัดและไม่สะดวกกับการใช้คอมพิวเตอร์ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีการสนองตอบค่อนข้างช้าและไม่ทันกับความต้องการของนักศึกษา

นอกจากนี้ กิจกรรมการพูดจัดเป็นอีกหนึ่งปัญหาในอันดับแรกของนักศึกษาในด้านสื่อ นักศึกษาส่วนมากระบุว่า มีปัญหาด้านความหลากหลายของกิจกรรมการพูด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากความแตกต่างของระดับการเรียนและสาขาวิชาที่หลากหลายในวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ดังนั้นนักศึกษาที่เข้ามาใช้กิจกรรมการพูดจึงมาจากต่างสาขาวิชาและต่างระดับการเรียน ซึ่งต่างก็มีความสนใจและความสามารถรวมถึงการทำความเข้าใจในภาษาที่แตกต่างกันออกไป ด้วยเหตุนี้กิจกรรมการพูดที่จัดไว้ในปัจจุบันจึงไม่สามารถรองรับกับความต้องการที่แตกต่างกันนี้ได้อย่างเพียงพอ นักศึกษาจึงประสบปัญหาด้านความหลากหลายของกิจกรรมดังกล่าว ทั้งนี้เอิร์ด (Hurd, 1994 : 126) กล่าวว่า ผู้เรียนควรจะได้รับโอกาสที่จะใช้สื่อที่มีความหลากหลายซึ่งผลิตขึ้นโดยคำนึงถึงบทบาทและความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงได้รับการแนะนำที่ชัดเจนในเรื่องของวิธีการที่จะได้รับประโยชน์จากการใช้เวลาในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคน

มีความสามารถที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป จึงย่อมมีวัตถุประสงค์ในการเรียนภาษาที่แตกต่างกันไปด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงควรนำเรื่องความแตกต่างนี้มาประกอบการพิจารณาในการจัดเตรียมกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน (รพีพรรณ 2540 : 31-32; Tudor 1996 : 11; Sheerin. 1996 : 5-6) ซึ่งมา (Ma. 1994 : 140) เห็นว่า แนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเสนอทางเลือกในการเรียนรู้ ดังนั้นผู้เรียนจึงควรจะได้รับโอกาสในการเลือกวิธีการเรียนของตน เนื่องด้วยผู้เรียนในรูปแบบของการเรียนลักษณะนี้จะได้รับการส่งเสริมให้ค้นหาสิ่งที่ตนสนใจ และอยากจะฝึกฝนรวมถึงสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกกิจกรรมที่จะใช้ในการฝึกจากความเห็นดังกล่าวข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าน่าจะเป็นการนำไปสู่สาเหตุของปัญหาความหลากหลายของกิจกรรมการพูดตามที่นักศึกษาได้ระบุไว้ นอกจากปัญหาในด้านความหลากหลายของกิจกรรมแล้ว นักศึกษายังได้ระบุว่าความเหมาะสมของเวลาเป็นอีกประเด็นหนึ่งของปัญหากิจกรรมการพูด ด้วยเหตุที่การพิจารณาการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมการพูดนั้นจะคำนึงถึงเวลาว่างของอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมกับนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ แต่เนื่องจากอาจารย์แต่ละท่านต่างมีหน้าที่ประจำในการรับผิดชอบการสอนปกติเป็นหลักอยู่แล้ว ดังนั้นการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมดังกล่าวจึงต้องจัดตามเวลาที่อาจารย์ว่างจากการสอน ซึ่งอาจไม่ตรงกับเวลาที่นักศึกษาสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม จึงทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น

นอกจากปัญหาด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ปัญหาที่นักศึกษาระบุว่าเป็นปัญหาอันดับรองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นปัญหาพบว่า การประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจัดเป็นประเด็นแรกที่นักศึกษาระบุ จากความเห็นของการ์ดเนอร์ และมิลเลอร์ (Gardner & Miller. 1999 : 34) ที่ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองมีลักษณะสำคัญที่แตกต่างไปจากการเรียนปกติในห้องเรียนหลายประการด้วยกัน ดังนั้นจึงทำให้นักศึกษาเป็นจำนวนมากยังไม่ทราบถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ทำให้เกิดความสับสนและไม่แน่ใจกับวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองที่นักศึกษายังไม่คุ้นเคย ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของสนธิดา เกียรติวงศ์ และอัญชลี เสริมส่งสวัสดิ์ (2538 : 49) ที่ว่า ผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนแบบไม่มีครูผู้สอนควบคุม ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงควรเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนด้วยตนเองได้

ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอันดับสุดท้ายคือ ปัญหาด้านการให้บริการ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นปัญหาพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านความสะดวกสบายของสถานที่เช่น ปริมาณโต๊ะ ที่นั่ง อุณหภูมิของห้อง ฯลฯ ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากการที่นักศึกษาเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นจำนวนมากในคราวเดียวกัน ทำให้เกิดความแออัด และปริมาณโต๊ะ ที่นั่งไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา โดยเฉพาะในช่วงเวลาพักกลางวันและในช่วงเวลาใกล้สอบซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาต้องการหาสถานที่ที่เป็นส่วนตัวในการอ่านหนังสือและทบทวนวิชาต่างๆเพื่อเตรียมตัวสำหรับการสอบ เมื่อนักศึกษาไม่ได้รับความสะดวกดังกล่าวก็จะส่งผลให้นักศึกษามีความคาดหวังไม่สามารถเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้ และทำให้นักศึกษาบางส่วนไม่ต้องการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นการอำนวยความสะดวกในด้านสถานที่ เช่น การเพิ่มจำนวนโต๊ะ และที่นั่ง จะเป็นการช่วยเพิ่มปริมาณนักศึกษาที่จะเข้ามาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ให้มีจำนวนมากขึ้น

นอกจากนี้ นักศึกษายังระบุถึงปัญหาด้านความสะดวกในการขอคำปรึกษาจากครูและความเพียงพอของจำนวนครูและเจ้าหน้าที่ให้บริการ เนื่องจากในการอยู่ประจำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการ จะมีการแบ่งเวลาในการรับผิดชอบของครูผู้สอนและเจ้าหน้าที่โดยผลัดเปลี่ยนช่วงเวลาในการทำหน้าที่ตามเวลาที่จัดไว้ แต่ในบางครั้งอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่อาจจะไม่สามารถปรับเปลี่ยน

ช่วงเวลากันได้อย่างต่อเนื่องในทันที จึงอาจทำให้ไม่มีอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่อยู่ให้คำปรึกษาในช่วงเวลานั้นๆ ซึ่งถ้านักศึกษาต้องการคำปรึกษาในช่วงเวลาดังกล่าว ก็อาจจะไม่ได้รับความสะดวก ซึ่งสนธิดา เกียรติ และอัญชลี เสริมส่งสวัสดิ์ (2538 : 53) ได้ให้ความเห็นว่า ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองต้องมีอาจารย์ประจำเพื่อที่จะตอบปัญหาทางวิชาการให้กับนักศึกษา ถึงแม้ว่านักศึกษาจำนวนหนึ่งจะสามารถประเมินตนเองได้ก็ตาม แต่ก็ยังมีนักศึกษาอีกจำนวนมากที่ไม่แน่ใจว่าทำได้หรือไม่ และอีกประการหนึ่งเอกสารในศูนย์ฯ ยังไม่ใช่เอกสารที่จะเอื้อให้ผู้เรียนด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงจำเป็นต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรองรับนักศึกษากลุ่มนี้ เช่นเดียวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ที่ให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวข้างต้น

ส่วนปัญหาอีกประเด็นหนึ่งของการให้บริการคือ ความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการสรุปความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาเห็นว่าศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่บนชั้น 5 ของอาคารจึงทำให้ไม่สะดวกในการเดินทางมาใช้บริการ เพราะต้องเหนื่อยกับการใช้เวลาในการเดินขึ้นบันไดถึง 5 ชั้น ซึ่งนักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ชั้น 2 ของอาคารเพื่อสะดวกต่อการเดินทางไปใช้บริการ และง่ายแก่การค้นหาสถานที่ตั้งของศูนย์สำหรับนักศึกษาที่ยังไม่เคยเข้ามาใช้บริการ ซึ่งเอสช์ (Esch. 1994 : 63) กล่าวว่า ในการจัดตั้งศูนย์ฯ ควรแน่ใจว่าศูนย์ฯ อยู่ในสถานที่ที่ผู้ใช้บริการจะหาได้โดยง่าย ในกรณีที่ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่งเปิดให้บริการและยังไม่มีเป็นที่รู้จัก ควรจะมีป้ายบอกทางให้ผู้มาใช้บริการสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของสนธิดา เกียรติ และอัญชลี เสริมส่งสวัสดิ์ (2538 : 11) ที่ว่า ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรตั้งอยู่ในที่สะดวกเข้าถึงได้ง่าย ในกรณีของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ปัจจุบันได้มีการติดตั้งลิฟท์ไว้ให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขึ้น-ลงอาคาร ซึ่งอาจจะช่วยลดปัญหาในด้านนี้ให้กับนักศึกษาลงไปได้อีก

3. ความต้องการ ในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

จากการสำรวจความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งครอบคลุมความต้องการในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา การให้บริการ และสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า นักศึกษาระบุว่ามีความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง โดยความต้องการอันดับแรกคือ ความต้องการด้านสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รองลงมาคือ การให้บริการและการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นความต้องการพบว่า ความต้องการด้านสื่ออันดับแรกๆ คือ สื่อคอมพิวเตอร์ มุมการอ่าน และสื่อวีดิทัศน์ ตามลำดับ

ในส่วนของสื่อคอมพิวเตอร์ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นความต้องการพบว่า นักศึกษาระบุว่า ควรเพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน CD โปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนภาษา และปรับความทันสมัยของระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาในการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ตามที่ได้อภิปรายถึงข้างต้น โจนเนอร์แกน (Loneragan. : 1994) กล่าวว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่จะเพลิดเพลินอย่างมากกับการค้นหาข้อมูลจากการใช้ซีดี-รอม(CD-ROM) และจะทำงานกับคอมพิวเตอร์ได้นานกว่าการค้นหาจากหนังสืออ้างอิง นอกจากนี้ ลี (Lee. 2000) ให้ความเห็นว่า คอมพิวเตอร์กำลังเป็นที่นิยมอย่างมากที่สุดในหมู่ของนักเรียนนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุผลที่สามารถใช้ในการเล่นเกมเพื่อความสนุกสนาน หรือเป็นไปตามสมัยนิยมก็ตาม ดังนั้นจึงทำให้คอมพิวเตอร์สร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนในการใช้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมี

กิจกรรมต่างๆ ให้เลือกอย่างหลากหลายที่จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นอิสระ มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น และผู้เรียนสามารถใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้ตลอดเวลา และด้วยเหตุที่นักศึกษาประสบกับปัญหาจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอ จึงมีความต้องการที่สอดคล้องในการเพิ่มจำนวนเครื่องรวมทั้งจำนวนโปรแกรมในการเรียนภาษาที่ต้องใช้ควบคู่ไปกับคอมพิวเตอร์ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองตามที่กล่าวไว้ในส่วนของปัญหาข้างต้น สำหรับความต้องการด้านความทันสมัยของระบบเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นน่าจะมีความสำคัญมาจากการที่นักศึกษามีความต้องการที่จะใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากที่มีให้บริการอยู่ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความทันสมัยของเครื่องเพื่อช่วยให้สามารถใช้ประโยชน์ในรูปแบบอื่นที่หลากหลายได้มากยิ่งขึ้น

ความต้องการด้านสื่อวิดิทัศน์จัดเป็นความต้องการรองจากสื่อคอมพิวเตอร์ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นความต้องการพบว่า นักศึกษาต้องการให้จัดบริการวิดิทัศน์ในเวลาเดิมคือตั้งแต่ 11.25-13.30 น. เพิ่มจำนวนที่นั่งในการชมวิดิทัศน์ จัดวิดิทัศน์ให้มีหลากหลายประเภทและทันสมัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่า การชมวิดิทัศน์เป็นวิธีการเรียนวิธีหนึ่งที่ไม่เครียดและยังได้รับความเพลิดเพลินจากเนื้อเรื่องของวิดิทัศน์ไปพร้อมกับประโยชน์ทางภาษาที่ได้รับอีกด้วย จึงทำให้นักศึกษามีความต้องการใช้สื่อประเภทนี้มากกว่าสื่อประเภทอื่น ซึ่งความต้องการนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง วิทยาเขตเทคโนโลยีกรุงเทพในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด เพื่อเป็นการจูงใจการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ และเป็นการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (แผนกภาษาต่างประเทศ. 2540) และสอดคล้องกับความเห็นของ สรณี วงศ์เบญจจักษ์ (ภัทริยา วิสัยจร. 2539 : 20 ; อ้างอิงจาก สรณี วงศ์เบญจจักษ์. 2529. การวางแผนเพื่อการดำเนินการศูนย์การเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเองของมหาวิทยาลัยมหิดล) ที่ว่า นอกเหนือจากการฝึกผู้เรียนให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอาจมีจุดมุ่งหมายอื่นเช่น เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อเป็นเครื่องเชื่อมระหว่างห้องเรียนกับโลกภายนอก เพื่อให้ผู้เรียนเพลิดเพลินกับวรรณคดี ดนตรีและภาพยนตร์ เพื่อให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากขึ้น

ในส่วนของความต้องการให้จัดฉายวิดิทัศน์ในเวลาเดิมตั้งแต่ 11.25-13.30 น. น่าจะเป็นความต้องการของนักศึกษารอบบายนมากกว่านักศึกษารอบเช้า เนื่องจากนักศึกษารอบบายนจะเริ่มเรียนเวลา 13.30 น. ซึ่งสะดวกในการเข้าชมวิดิทัศน์ตามเวลาดังกล่าว นักศึกษารอบบายนจึงยังคงต้องการให้การให้บริการวิดิทัศน์คงอยู่ตามเวลาเดิมเพื่อความสะดวกในการเข้าชมตามปกติ ซึ่งต่างจากนักศึกษารอบเช้าที่ไม่สะดวกในการชม จึงระบุว่ามีความยากลำบากในการให้บริการวิดิทัศน์ในเวลาเดิมตามที่อภิปรายไว้ในส่วนของปัญหาข้างต้น และจากการที่มีนักศึกษาจำนวนมากให้ความสนใจในสื่อวิดิทัศน์ จึงทำให้เกิดปัญหาจำนวนที่นั่งในการชมวิดิทัศน์ซึ่งมีอยู่จำนวนจำกัดเพียง 20 ที่นั่งซึ่งไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการ นักศึกษาจึงมีความต้องการให้มีการจัดที่นั่งให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่ต้องการจะเข้าชมวิดิทัศน์ ซึ่งเป็นความต้องการที่สอดคล้องกับปัญหาที่พบว่าจำนวนที่นั่งในการชมวิดิทัศน์ไม่เพียงพอ

เนื่องจากศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้จัดเตรียมวิดิทัศน์ไว้ให้บริการเพียงเป็น 2 ประเภทคือ วิดิทัศน์เพื่อการศึกษา และวิดิทัศน์เพื่อความบันเทิงในรูปแบบของภาพยนตร์ต่างประเทศเสียงในฟิล์ม (Soundtrack) ซึ่งค่อนข้างจะมีความไม่มีความหลากหลายมากนักเมื่อเทียบกับประเภทของวิดิทัศน์ที่มีอยู่มากมายหลายประเภท เช่น สารคดีท่องเที่ยว ชีวิตสัตว์ เทคโนโลยี เป็นต้น ด้วยเหตุที่นักศึกษาแต่ละคนแต่ละกลุ่มต่างก็มีความสนใจในประเภทของวิดิทัศน์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นนักศึกษาจึงต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจัดวิดิทัศน์ให้มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อให้ตรงหรือใกล้เคียงกับความสนใจของตน นอกจากนี้จากการ

สอบถามเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (จักกริช. สัมภาษณ์. 2544) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการชมวิทัศน์ในรูปแบบของภาพยนตร์เพื่อความบันเทิงโดยเฉพาะวิทัศน์ที่กำลังได้รับความสนใจ และยังคงเป็นที่นิยมอยู่ในปัจจุบัน เพื่อที่จะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการไปชมภาพยนตร์ดังกล่าวตามโรงภาพยนตร์ นักศึกษาจึงระบุว่าต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองปรับปรุงวิทัศน์ให้มีความทันสมัยตรงตามปัจจุบัน

นอกจากนี้สื่อในมุมการอ่านจัดเป็นอีกหนึ่งความต้องการอันดับสูงสุดของนักศึกษาโดยเฉพาะในด้านความสะดวกสบายของมุมการอ่าน เซอร์ลิน (Sheerin. 1996 : 12) กล่าวว่า บริเวณมุมการอ่านเป็นที่เก็บรวบรวมหนังสือ หนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆ ซึ่งจัดหาไว้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน นอกเหนือจากหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาเพิ่มเติมแล้ว ผู้เรียนอาจจะต้องการหนังสือเพื่อหาและรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำรายงาน เพื่อความสนใจส่วนตัว เพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อพัฒนาภาษา หรือเก็บรวบรวมข่าวสารที่เป็นประโยชน์และอยู่ในความสนใจ เป็นต้น ดังนั้นมุมการอ่านจึงเป็นบริเวณที่นักศึกษาจะสามารถเข้ามาหาความรู้ ความเพลิดเพลินและพักผ่อนได้ตามความต้องการ อีกทั้งยังเป็นบริเวณที่นักศึกษาสามารถเข้ามาใช้เพื่อรอคอยการใช้สื่อในบริเวณอื่นๆด้วยเช่นกัน แต่เนื่องจากมุมการอ่านเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ถูกรวบรวมไว้ใกล้เคียงกับบริเวณเดียวกับมุมกิจกรรมการพูดและการจัดฉายวิทัศน์ ซึ่งรวมอยู่ภายในห้องเดียวกัน เนื่องจากในระยะแรกของการเปิดให้บริการ นักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการในบริเวณต่างๆยังมีจำนวนไม่มากนัก จึงทำให้ทางศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ได้คำนึงถึงความไม่สะดวกสบายของสถานที่ที่จะเกิดขึ้น แต่ในปัจจุบันจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการมีมากขึ้นในทุกบริเวณจึงทำให้สถานที่ที่จัดไว้ในระยะแรกไม่สามารถรองรับกับความต้องการในด้านความสะดวกสบายของนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ นักศึกษาที่เข้ามาใช้มุมการอ่านจึงมักถูกรบกวนโดยเสียงที่เกิดขึ้นจากบริเวณโดยรอบ ซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาต้องการให้มุมการอ่านมีความสะดวกสบายมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ สำหรับความต้องการอีกประการหนึ่งของนักศึกษาคือ ความเพียงพอของจำนวนหนังสือสิ่งพิมพ์ อาจเกิดขึ้นเนื่องจากปัญหาของสถานที่ที่มีพื้นที่จำกัด จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดบริเวณเพื่อวางหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆ อันส่งผลให้การจัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์เพื่อให้บริการในส่วนนี้ถูกละเลย ดังนั้นเมื่อนักศึกษาเข้ามาใช้บริการจึงพบว่าหนังสือและสิ่งพิมพ์มีเพียงจำนวนน้อย นักศึกษาจึงระบุว่าต้องการให้มีการจัดสิ่งพิมพ์ให้มีจำนวนเพียงพอ กับความต้องการในการเข้ามาใช้บริการในส่วนนี้

นอกเหนือจากความต้องการด้านสื่อที่กล่าวถึงข้างต้นแล้ว ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่นักศึกษาระบุว่าเป็นอันดับรองลงมาคือ การให้บริการ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นความต้องการพบว่า นักศึกษามีความต้องการด้านความสะดวกสบายของสถานที่ เช่น ปริมาณโต๊ะ ที่นั่ง อุณหภูมิของห้อง ฯลฯ เป็นลำดับแรก จากการที่นักศึกษาเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นจำนวนมากในคราวเดียวกันจึงทำให้เกิดความแออัด และปริมาณโต๊ะ ที่นั่งไม่เพียงพอ ซึ่งตรงกับที่นักศึกษาระบุไว้ในส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีพื้นที่คับแคบเกินไป นักศึกษาจึงต้องการให้มีการจัดสถานที่ให้กว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อช่วยให้เกิดความสะดวกสบายในการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

สำหรับความต้องการในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นปัญหาพบว่าการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมาย และวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจัดเป็นความต้องการอันดับแรกของนักศึกษา ทั้งนี้สตรัตริดจ์ (Sturtridge. 1997 : 68) เชื่อว่า ผู้เรียนต้องการได้รับการแนะนำและการฝึกอบรมเพื่อเป็นแนวทางในการเลือก เช่น การทำให้ตนเองรู้จักทางเลือกที่เป็นประโยชน์โดยการนำประสบการณ์มาใช้กับทางเลือกที่มีอยู่ และการส่งเสริมให้ตนเองเป็นผู้เลือก

อย่างอิสระ การให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนก่อนการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Orientation) จะช่วยให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับสื่อ และอุปกรณ์ที่มีอยู่ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นการให้การฝึกอบรมที่ไม่เพียงพอกับผู้เรียนอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเท่าที่ควร ซึ่งมิลเลอร์ (Miller, 1992 : 43) มีความเห็นที่สอดคล้องว่า ผู้เรียนต้องรู้ว่าอะไรภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์กับตัวผู้เรียนได้ โดยผ่านการให้คำแนะนำในครั้งแรก และการสาธิตวิธีการใช้สื่อวัสดุและอุปกรณ์ เพื่อที่จะส่งเสริมทักษะต่างๆในการเรียนภาษาของผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการพัฒนาและการฝึกอบรม นอกจากนี้แนกโฮล (Nakhoul, 2000) กล่าวว่า เพื่อที่จะทำให้การใช้ศูนย์สะดวกและง่ายขึ้นกับผู้เรียน ครูควรจะใช้เวลาส่วนหนึ่งในห้องเรียนเพื่ออธิบายและให้ผู้เรียนได้ซักถามถึงหลักการและเหตุผลภายใต้การเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังจากนั้นจึงพาผู้เรียนเข้าไปชมศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็น และมีโอกาสทดลองใช้สื่อ วัสดุ-อุปกรณ์ต่างๆ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการชี้แจงให้นักศึกษาทราบถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการช่วยให้ นักศึกษาสามารถใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีจุดมุ่งหมายและเลือกใช้สื่อต่างๆได้เหมาะสมตรงตามความต้องการของตน อันจะเป็นการพัฒนาตัวเองไปสู่การเป็นผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบผลตามที่มุ่งหวังต่อไป

4. ความต้องการเพิ่มเติมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเหนือจากที่จัดไว้ในปัจจุบันของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

จากการสำรวจความต้องการเพิ่มเติมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกเหนือที่จัดไว้ในปัจจุบันพบว่า นักศึกษามีความต้องการเพิ่มเติมส่วนใหญ่ว่าตามที่เราได้ให้ในระดับมาก และมีความต้องการระบบอินเทอร์เน็ตเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ การจัดบริเวณเพื่อบริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ใน ชีวิตจริงทางวิชาชีพเช่น การเขียนจดหมายสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน ฯลฯ รวมถึงการจัดบริเวณเพื่อ บริการหนังสือและตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน และการกำหนดระยะเวลาในการใช้เครื่อง คอมพิวเตอร์แต่ละครั้ง ตามลำดับ

ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) จัดเป็นความต้องการที่สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของ นักศึกษาตามที่ได้อภิปรายไว้ข้างต้น ดังที่สเปอร์ลิง (Sperling, : 1997) กล่าวว่า ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนสำคัญของโลกแห่งความก้าวหน้าในทางความรู้ และระบบอินเทอร์เน็ต ได้รับการคาดหวังว่าจะมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของผู้คนในปัจจุบันและอนาคต สถาบันการศึกษาจึงควรจะเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีนี้ นอกจากนี้ลี (Lee, 2000) ได้ให้ความเห็นว่า ปัจจุบันระบบอินเทอร์เน็ตกำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในการสอนภาษาต่างประเทศ รวมทั้งนัก การศึกษาและผู้เรียนจำนวนมากต่างก็ยอมรับในการใช้อินเทอร์เน็ต ดังนั้นการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) นอกจากจะเป็นการตอบสนองความต้องการของนักศึกษาให้มีโอกาสใช้เทคโนโลยีให้ทันกับโลก ปัจจุบันในการค้นคว้าหาความรู้แล้ว ยังจะเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับการเรียนแบบเน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางในรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเองอีกทางหนึ่ง ซึ่งสเปอร์ลิง (Sperling, : 1997) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การขยายตัวอย่างรวดเร็วในการใช้อินเทอร์เน็ต รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับจึงเป็นแรงผลักดันให้เกิด การเปลี่ยนแปลงในทางการศึกษาทุกระดับ ซึ่งทั้งนี้มีผลมาจากการเปลี่ยนแนวความคิดในการจัดชั้นเรียน แบบครูเป็นผู้ชี้นำเป็นการจัดแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยแนวความคิดใหม่นี้ต้องการให้ผู้เรียนทุกคนนำ เทคโนโลยีในยุคศตวรรษที่ 21 มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร การทำงานร่วมกันและการแก้ปัญหา ในการเรียน

และด้วยเหตุที่นักศึกษาส่วนมากมีความต้องการในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีจำนวนจำกัด จึงทำให้นักศึกษาส่วนหนึ่งไม่มีโอกาสได้ใช้เครื่อง เนื่องจากนักศึกษาหลายคนใช้เวลากับการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเวลานาน ดังนั้นการกำหนดระยะเวลาในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละครั้งจึงเป็นอีกความต้องการหนึ่งของนักศึกษา เพื่อที่จะช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้ใช้ประโยชน์จากเครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างทั่วถึง

นอกจากนี้ การจัดบริเวณเพื่อบริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในชีวิตจริงทางวิชาชีพเช่น การเขียนจดหมายสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน ฯลฯ การจัดบริเวณเพื่อบริการหนังสือและตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนเป็นความต้องการลำดับรองลงมาในส่วนของความต้องการเพิ่มเติม เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์โดยตรงกับตัวนักศึกษา ดังนั้นนักศึกษาจึงเห็นถึงความสำคัญและต้องการที่จะได้รับข้อมูลดังกล่าวเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งสอดคล้องกับการคิดเนอร์ และแลมเบิร์ต (Gardner & Lambert, 1972) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจในการเรียนภาษาอย่างหนึ่งก็คือ ความต้องการของผู้เรียนที่จะเรียนภาษาเพื่อจุดประสงค์ในการนำเอาสิ่งที่ได้จากการเรียนภาษาไปใช้เช่น การสมัครงาน การท่องเที่ยว การสอบ การอ่านคู่มือ การแปลงาน การมีสถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น การได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยอาศัยความสามารถทางภาษา จากความต้องการในข้อนี้แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีเป้าหมายในการเรียน และต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นการจัดบริเวณเพื่อบริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในชีวิตจริงทางวิชาชีพเช่น การเขียนจดหมายสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน ฯลฯ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา จึงน่าจะเป็นประโยชน์กับนักศึกษาในทางตรงและช่วยทำให้นักศึกษาเห็นถึงคุณค่า รวมถึงบทบาทของการเรียนภาษาในการนำไปใช้ในชีวิตจริง

5. ความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

จากการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า นักศึกษาแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับดังนี้ คือ

5.1 ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีพื้นที่คับแคบเกินไป

ปัจจุบันจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีมากขึ้น พื้นที่เดิมที่มีอยู่จึงคับแคบเกินไป การขยายพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นเรื่องที่ไม่สามารถทำได้ในขณะนี้ เนื่องจากบริเวณที่ติดกับศูนย์ถูกจัดให้เป็นห้องปฏิบัติการทางภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่น ซึ่งประกอบไปด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้โดยง่าย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสนธิดา เกษรวงศ์ และอัญชลี เสริมส่งสวัสดิ์ (2538 : 53) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณภาพของศูนย์การเรียนภาษาแบบพึ่งตนเองของภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ศูนย์มีเนื้อที่พอบรรจุนักศึกษาได้ประมาณ 80-100 คน ในแต่ละเทอมมีประมาณผู้ใช้ศูนย์ตามงานที่ครูผู้สอนประจำวิชามอบหมายให้จะทำให้มีผู้ใช้ศูนย์จำนวนประมาณ 300 คน ซึ่งถ้าเป็นช่วงใกล้สอบ หรือช่วงที่นักศึกษาส่วนใหญ่ว่างก็จะให้ศูนย์ย้คับแคบลง เก้าอี้ไม่พอใช้ วัสดุอุปกรณ์การเรียนไม่พอใช้เช่นกัน ศูนย์อาจต้องพิจารณาขยายพื้นที่หรือผู้สอนพิจารณาควรลดภาระงานที่จะทำให้นักศึกษาทำในศูนย์ หรืออาจจะต้องให้นักศึกษานำกิจกรรมไปทำที่บ้าน หรือศูนย์จะต้องมีเครื่องถ่ายเอกสารประจำ หรืออนุญาตให้นักศึกษานำเอกสารนอกห้องได้

5.2 สื่อ อุปกรณ์ต่างๆไม่เพียงพอกับความต้องการ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองทุกประเภทสื่อ พบว่า นักศึกษามีปัญหาและความต้องการในด้านความเพียงพอของจำนวนสื่อซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะที่นักศึกษาระบุไว้ จึงทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าความเพียงพอของจำนวนสื่อเป็นเรื่องที่ควรนำมาพิจารณาให้ความสำคัญในการหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขเป็นลำดับแรก โลเนอร์แกน (Lonergan. 1994 : 129) กล่าวว่า ในการให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น การมีสื่อที่มีประโยชน์และมีจำนวนเพียงพอกับผู้ให้บริการ จะมีประสิทธิภาพกว่าการมีปริมาณผู้ใช้บริการจำนวนมากแต่ไม่สามารถใช้สื่อได้อย่างทั่วถึงทุกคน ดังนั้นการจัดสื่อให้เพียงพอกับผู้ใช้งานจึงน่าจะก่อให้เกิดเป็นประโยชน์และคุ้มค่ากว่า นอกจากนี้เฮิร์ด (Hurd. 1994 : 128) เห็นว่า ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในการจัดและผลิตสื่อคือ การจัดสื่อให้เพียงพอและน่าสนใจไม่ว่าจะเป็นสื่อทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ วิทยุทัศน์ เครื่องเสียงหรือแม้กระทั่งสิ่งพิมพ์ต่างๆ เพราะถ้าปราศจากสื่อเหล่านี้ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากข้อคิดเห็นดังกล่าวข้างต้น รวมถึงข้อมูลในส่วนของปัญหาและความต้องการที่นักศึกษาระบุไว้ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ปัญหาสื่อ อุปกรณ์ต่างๆไม่เพียงพอกับความต้องการ เป็นปัญหาที่ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรจะนำพิจารณาหาแนวทางในการเพิ่มจำนวนของสื่อให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาเป็นลำดับแรก

5.3 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์และปริมาณโต๊ะ เก้าอี้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

ความต้องการทั้งสองประเด็นนี้เป็นผลที่สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการที่นักศึกษาได้ระบุไว้ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันเช่นนี้ ทำให้เป็นสิ่งที่ชี้ชัดให้เห็นว่าเป็นปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของนักศึกษา

5.4 ควรขยายเวลาในการเปิดบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ปัจจุบันเวลาการเปิดให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง วิทยาเขตเทคโนโลยีกรุงเทพ คือ 11.30 – 16.00 น. ทำให้นักศึกษารอบเช้าที่มาถึงวิทยาเขตก่อนเวลาเข้าเรียนในภาคเช้า หรือ มีช่วงเวลารว่างระหว่างคาบเรียนในช่วงเช้าไม่สามารถเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ตามความต้องการ ในส่วนของนักศึกษารอบบ่ายนั้นมีโอกาสที่จะเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ได้น้อยมากเนื่องจากในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเวลาเรียนของนักศึกษา ดิคกินสัน (สนธิดา เกียรติวงศ์ และอัญชลี เสริมส่งสวัสดิ์ อ้างอิงจาก Dickinson. 1987 : 107) กล่าวถึง หลักสำคัญในการดำเนินการของศูนย์ข้อหนึ่งว่า ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรเปิดให้บริการทั้งวัน นอกจากนี้เอสซ์ (Esch. 1994 : 63) ได้ให้ความเห็นว่า ถ้าเวลาการเปิดในการเปิดให้บริการไม่สะดวกต่อผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความลังเลที่จะเข้ามาใช้บริการ ซึ่งเป็นผลต่อการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนเป็นอย่างมาก และเนื่องจากเวลาของครูและเจ้าหน้าที่นั้นมีค่า การเข้ามาอยู่ประจำศูนย์โดยไม่มีนักศึกษาเข้ามาใช้จึงนับเป็นการสูญเสียในด้านของเวลาและทรัพยากรบุคคล ดังนั้นการเปิดให้บริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงต้องคำนึงถึงเรื่องดังกล่าวนี้ด้วย โดยศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรเปิดในเวลาที่เหมาะสมว่าจะเป็นเวลาที่จะมีผู้เข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้นักศึกษาส่วนมากจึงเสนอแนะว่าควรมีการขยายเวลาในการเปิดบริการของศูนย์การเรียนรู้ให้มากขึ้นกว่าในปัจจุบันเพื่อที่นักศึกษาจะได้มีโอกาสเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาความรู้ทางภาษาของตนได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

1. ครูผู้สอนควรมอบหมายงานที่จะต้องใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรให้สอดคล้องกับวิชาที่เรียนในชั้นเรียน โดยเริ่มจากการที่ครูผู้สอนสำรวจสื่อวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้แน่ใจว่านักศึกษาจะสามารถอาศัยแหล่งข้อมูลในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในการดำเนินการเพื่อทำให้งานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วง จากนั้นจึงมอบหมายงานแก่นักศึกษาโดยการให้คำแนะนำถึงแหล่งข้อมูลที่นักศึกษาจะสามารถนำมาใช้ในการศึกษาคว้าจากศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการเริ่มเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยตนเองด้วยความสนใจโดยปริยาย และไม่รู้สึกว่าถูกบังคับ

2. ในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากนักศึกษาส่วนมากยังไม่เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนจึงควรเริ่มจากการเตรียมนักศึกษาให้มีความพร้อมกับการที่จะต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนที่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากการปรับการเรียนการสอนในห้องเรียนก่อน แล้วจึงค่อยปรับเปลี่ยนไปเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองมาใช้ในการเรียนของนักศึกษา เช่น การมอบหมายงานที่จะต้องใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยงานที่นักศึกษาจะต้องทำในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรเป็นงานที่นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเองจากการอาศัยแหล่งข้อมูลภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการพึ่งความช่วยเหลือจากครู ในครั้งแรกครูผู้สอนอาจเริ่มจากการให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มตามความสนใจหรือจากข้อบกพร่องของผู้เรียน เพื่อให้ศึกษานำงานที่ได้รับมอบหมายมาช่วยกันพิจารณาตัดสินใจกำหนดจุดประสงค์และแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในงานที่ได้รับมอบหมาย หลังจากนั้นก็ให้นักศึกษาเริ่มคุ้นเคยและเข้าใจในวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนจึงค่อยปรับเปลี่ยนการมอบหมายงานเป็นรายบุคคลเพื่อให้นักศึกษาแต่ละคนรับผิดชอบงานที่ตนได้รับมอบหมาย

3. ควรจัดให้มีกิจกรรมที่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดงานที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลพิเศษหรือวันสำคัญ ได้แก่ วันเฉลิมพระชนมพรรษา เทศกาลคริสต์มาส เป็นต้น การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถที่มี ได้แก่ การจัดทำเว็บไซต์ (website) การประกวดภาพโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาสนใจและอยากเข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น ซึ่งจะเป็นเหตุจูงใจให้นักศึกษาเริ่มเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยความสนใจโดยปราศจากเงื่อนไขบังคับมากขึ้น

4. การจัดการปฐมนิเทศน์การใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองแก่นักศึกษาโดยเฉพาะนักศึกษาใหม่ จะช่วยให้นักศึกษาเห็นแนวทางในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง รวมถึงการสาธิตวิธีการใช้สื่อวัสดุและอุปกรณ์จะช่วยให้ศึกษามีความคุ้นเคยกับสื่อ และอุปกรณ์ที่มีอยู่ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และเพื่อให้ให้นักศึกษาได้รู้ว่าสื่อใดบ้างที่ตนจะสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงสามารถใช้สื่อต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

5. ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรพิจารณาหาแนวทางในการเพิ่มปริมาณของสื่อต่างๆให้มากขึ้น โดยเฉพาะสื่อคอมพิวเตอร์ และวีดิทัศน์ เพื่อที่จะสามารถรองรับกับความต้องการและจำนวนของนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรพัฒนา ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัย น่าสนใจและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาอยู่เสมอ ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่เสนอให้ควรมีการปรับปรุงสื่อและข้อมูลให้ทันสมัย เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้รับประโยชน์จากสื่อที่จัดเตรียมไว้ได้อย่างเต็มที่ อันจะช่วยส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

6. เวลาในการเปิดให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการเข้ามาใช้บริการของนักศึกษา การจัดเวลาให้เหมาะสม สะดวกและเพียงพอจะเป็นการช่วยเพิ่มปริมาณนักศึกษาที่จะเข้ามาใช้บริการ อันจะเป็นการช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างที่มีอยู่ไปในทางที่เป็นประโยชน์อีกทางหนึ่ง ด้วยเหตุนี้การปรับเปลี่ยนเวลาในการเปิดบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองให้สอดคล้องกับเวลาว่างที่นักศึกษาส่วนมากสามารถเข้ามาใช้บริการได้ จึงเป็นเรื่องที่ควรนำประกอบการพิจารณาในการกำหนดเวลาในการเปิดให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เวลาของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ในการอยู่ประจำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นประโยชน์และคุ้มค่ากับนักศึกษามากที่สุด

7. ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรเพิ่มช่วงเวลาในการให้บริการวีดิทัศน์ระหว่างเวลา 14.00-15.00 น. เพื่อช่วยให้นักศึกษาที่เรียนในรอบเช้าซึ่งไม่สะดวกที่จะเข้ามาใช้บริการในช่วงเวลา 11.25-13.30 น. เนื่องจากตรงกับเวลาพักรับประทานอาหารกลางวันซึ่งไม่สามารถเข้ามาใช้บริการในช่วงเวลาดังกล่าว หรือเข้ามาใช้บริการแล้วไม่สามารถชมวีดิทัศน์ชุดนั้นให้จบสมบูรณ์ มีโอกาสได้รับประโยชน์และความเพลิดเพลินจากการชมวีดิทัศน์เช่นเดียวกับนักศึกษารอบบ่าย

8. ควรมีจัดการฝึกอบรมและให้ความรู้แก่ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้อง อาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างจริงจังและชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเองและการจัดดำเนินการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความพร้อมในการแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งเพื่อให้ครูปรับเปลี่ยนความเชื่อ และทัศนคติของตนเองในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนที่จะต้องดำเนินการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียนในรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเพื่อก่อให้เกิดความเชื่อ และเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้รูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง อันจะช่วยส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำแนวคิดในการเรียนรู้ด้วยตนเองไปใช้ในการเรียนของตนได้อย่างราบรื่น และบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเพื่อสำรวจปัญหาและ ความต้องการในการให้บริการของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง นับเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ควรให้ความสนใจในการศึกษาวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ทั้งจาก นักศึกษาผู้ใช้บริการ รวมทั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ซึ่งต่างเป็นผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยข้อมูลดังกล่าวมาประกอบรวมกันเพื่อให้เกิดแนวทางที่ชัดเจนในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯให้ตรงตามประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นและความต้องการที่แท้จริง อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการการคิด*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จักรกริช เกิดเทศ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อริยา เรียงจันทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ เมื่อ 30 กรกฎาคม 2544.
- นิภา ศรีไพโรจน์. (2527). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร.
- บัณฑิตวิทยาลัย. (2540). *คู่มือการเรียบเรียงปริญญานิพนธ์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แผนกวิชาภาษาต่างประเทศ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ. (2540). *โครงการจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง*. (รายงาน) กรุงเทพฯ : แผนกวิชาภาษาต่างประเทศ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ.
- แผนกวิชาภาษาต่างประเทศ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ. (2541). *รายงานการติดตามผลโครงการศูนย์การเรียนรู้ภาษา ครั้งที่ 1. (บันทึกข้อความ)*. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาภาษาต่างประเทศ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ.
- ฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท. (2544). *รายงานการประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการเรียนรู้ทางภาษาด้วยตนเอง (SALC) ครั้งที่ 3. (รายงานการประเมินผล)*. ชัยนาท : งานวิจัยและพัฒนา ฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2544). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจริญผล.
- ภทริยา วิสัยจร. (2539). *โครงการวิจัยเพื่อการวางแผนและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเองที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. (รายงานการวิจัย) อุดสาเนา. อุบลราชธานี : สถาบันภาษาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.*
- ✓รพีพรรณ เอกสุภาพันธุ์. (2541, มีนาคม). "การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (CHILD CENTERED)," *วารสารกองทุนสงเคราะห์เอกชน*. 7(34) : 31-32.
- รวีวรรณ ชินตระกูล. (2542). *การทำวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ที.ที.พรินท์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). "คำเฉลี่ยกับการแปลความหมาย:เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้," *ข่าวสารการวิจัยทางการศึกษา*. 18(3) : 8-11.
- สนธิดา เกียรติวงศ์ และ อัญชลี เสริมส่งสวัสดิ์. (2538). *การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้แบบพึ่งตนเองของภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (รายงานการวิจัย) ม.ป.พ. อุดสาเนา.*

- สรณี วงศ์เบ็ญลัจจ์. (2529). *การวางแผนเพื่อการดำเนินการศูนย์การเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเองของมหาวิทยาลัยมหิดล*. อัดสำเนา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุทธิรัตน์ รุจิเกียรติกำจร และคณะ. (2539?). *การศึกษาการจัดรูปแบบศูนย์การเรียนรู้แบบ Self-Access สำหรับวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. (รายงานการวิจัย) ขอนแก่น : ม.ป.พ. อัดสำเนา.
- หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2539 วิชาศึกษาทั่วไป. (2539). ปทุมธานี : สำนักบริการวิชาการและทดสอบ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- Aston, Guy. (1993, July). "The Learner's Attitude to the Self-Access Centre," *ELT Journal*. (Online). 47(3) : 219-227. Available : ERIC.
- Benson, Phil. (2000). *Critical View of Learner Training*. (Online). Available : <http://ec.hku.hk/autonomy/>.
- Benson, Phil. and Voller, Peter. (1997). *Autonomy and Independence in Language Learning*. London : Longman.
- Best, John W. (1981). *Research in Education*. London : Prentice-Hall.
- Broady, Elspeth. (1999, January). "Without a class, they won't take it seriously! : learner attitudes towards self-direction and implications for developing learning strategies," *CILT Research Forum "Strategies in Language Learning"*. (Online). Available : <http://www.lingunet.cilt.org.uk>
- Candy, T. (1991). *Self-direction for Lifelong Learning*. California : Jossey-Bass.
- Canning-Wilson, Christine. (2000, November). "Practical Aspects of Using Video in the Foreign Language Classroom," *The Internet TESL Journal*. (Online). 6(11). Available : <http://www.aitech.ac.jp/~iteslj/>; <http://www.aitech.ac.jp/~iteslj/Articles/Canning-Video.html>.
- Cohen, A.D. (1990). *Language Learning: Insights for Learners, Teachers, and Researchers*. Massachusetts : Newbury House.
- Cook, V. (1993). *Linguistics and Second Language Acquisition*. London : Macmillan.
- Coombe, Christine. and Kinney, Jon. (1999, April-June). "Learner-Centered Assessment," *FORUM UNITED ARAB EMIRATES (UAE)*. (Online). 37(2) : 21. Available : <http://exchanges.state.gov/forum/vols/vol37/no2/p21.htm>.
- Dam, Leni. (1990). *Learner Autonomy in Practice*. Great Britain : Bournemouth Press.
- Dickinson, Leslie. (1987). *Self-instruction in Language Learning*. Cambridge : Cambridge University Press.

- Dickinson, Leslie. and Carver, D. (1980, January). "Learning how to Learn : steps towards self-direction in foreign language learning," *ELT Journal*. 35(9) : 1-7.
- Dornyei, Z. (1998). *Motivation in Second and Foreign Language Learning*. Great Britain : CILT.
- Ellis, Gail. and Sinclair, Barbera. (1989). *Learning to Learn English*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Esch, Edith. (1994). "Self-access not self-service : Tesco versus Taylor's," in *Self-access and the Adult Language Learner*. 63-64. Great Britain : Bourne Press.
- Gardner, David. and Miller, Lindsay. (1996). *Tasks for Independent Language Learning*. Bloomington : Pantagraph Printing.
- Gardner, David. and Miller, Lindsay. (1997). "A Study of Tertiary Level Self-access Facilities in Hong Kong : Management Committee," in *Evaluation of Student Experience Project*. Hong Kong : Hong Kong University.
- ✓ Gardner, David. and Miller, Lindsay. (1999). *Establishing Self-access from Theory to Practice*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Gardner, R.C. and Lambert, W.E. (1972). *Attitudes and motivation : Second language learning*. London : Newbury House.
- Gardner, R. C. and MacIntyre, P.D. (1993, March). "A Student's Contributions to Second-language Learning. Part II: Affective variables," *Linguistics and Language Teaching*. 26(7) : 1-11.
- Graham, S. (1997). *Effective Language Learning*. Great Britain : WBC.
- Holec, Henri. (1979). *Autonomy and Foreign Language Learning*. Strasbourg : Council of Europe.
- Holec, Henri. (1981). *Autonomy and Foreign Language Learning*. Oxford : Pergamon.
- Holec, Henri. (1998). *Autonomy and Self-directed Learning : Present Fields of Application*. Strasbourg : Council of Europe.
- Hurd, Stella. (1994). "The Language Learning Centre at the University of Centre Lancashire : a case study," in *Self-access and the Adult Language Learner*. 129. Great Britain : Bourne Press.
- Jeffries, Clive et al. (1990). *A-Z of Open Learning National Extension College Trust*. London : Longman.
- Johnson, K.E. (1995). *Understanding Communication in Second Language Classrooms*. Cambridge : Cambridge University Press.

Kenning, Marie-Madeleine. (1996, June). "Creating an Infrastructure for Autonomous Learning," *System* (Online). 24(2) : 223-231. Available : ERIC.

Kesten, Cyril. (1987). *Independent Learning*. Regina : Saskatchewan Education.

✓ Kwan, Lai Lai. (1999, September). "A Tutor-Guided Learning Scheme in a Self-Access Centre," *The Internet TESL Journal*. (Online). 5(9). Available <http://www.aitech.ac.jp/~Techniques/Lai-Tutor-Guided.html>.

Larsen-Freeman, D. and Long, M. H. (1991). *An Introduction to Second Language Acquisition Research*. London : Longman.

Lee, Kuang-wu. (2000, December). "English Teachers' Barriers to the Use of Computer-assisted Language Learning," *The Internet TESL Journal*. (Online). 6(12). Available : <http://www.aitech.ac.jp/~iteslj/>; <http://www.aitech.ac.jp/~iteslj/Articles/Lee-CALLbarriers.html>.

Little, David. (1990). *Autonomy in language learning: some theoretical and practical considerations*. London : CILT.

Little, David. (1991). *Learner Autonomy I : Definitions, Issues and Problems*. Dublin : Authentic.

Littlewood, William. (1981). *Communicative Language Teaching - an Introduction*. Cambridge : Cambridge University Press.

Lonergan, Jack. (1994). "Self-access language centres : implication for managers, teachers and learners," in *Self-access and the Adult Language Learner*. : 119-124. Great Britain : Bourne Press.

Ma, Beatrice. (1994). "A Study of independent learning : the learner training programme of the Chinese University of Hong Kong," in *Self-access and the Adult Language Learner*. : 140-141. Great Britain : Bourne Press.

McCall, J. (1992). *Self-Access : Setting Up a Centre*. Manchester : British Council.

McDevitt, Barbara. (1996, March). "The Self-Access Language Learning Centre, University of Aberty Dundee : History of a Project," *Language Learning Journal*. (Online). 19(13) : 67-69. Available : ERIC.

Morrall, Andy. (2000, April). *An Investigation into Learners' Disposition and Perceived Ability to Learn Independently in the Centre for Independent Language Learning*. MA. (ELT). Hong Kong : Hong Kong Polytechnic University. (Online). Available : <http://elc.polyu.edu.hk/CILL/staff/andydiss.htm>.

- Miller, Lindsay. (1992). *Self-Access Centres in South East Asia. Research Report No.II*. Hong Kong : Department of English, University of Hong Kong.
- ✓ Nakhoul, Liz. (2000). Letting go : Preparing teachers and students for learner independence. (Online). Available : <http://www.les.aston.ac.uk/lsu/research/tdtr92/tdtrln.html>.
- Norris-Holt, Jacqueline. (2001, June). " Motivation as a Contributing Factor in Second Language Acquisition," *The Internet TESL Journal*. (Online). 7(6). Available : <http://iteslj.org/Articles/Norris-Motivation.html>
- Nunan, David. (1997). *Designing and adapting materials to encourage learner autonomy*. Cambridge : Cambridge University Press.
- O'Malley, J. and Chamot, A. V. (1990). *Learning Strategies in Second Language Acquisition*. London : Macmillan.
- Pemberton, Richard; et al. (1996). *Taking Control: Autonomy in Language Learning Hong Kong*. Hong Kong : Hong Kong University Press.
- Ryan, Stephen M. (1997). *Preparing students for independence: resources beyond the classroom*. London : Longman.
- Sheerin, Susan. (1991,July). "Self-access : State-of-the-art-article," *Language Teaching*. 24(3) : 143-157.
- ✓ Sheerin, Susan. (1996). *Self-access*. Oxford : Oxford University Press.
- Sheerin, Susan. (1997). *An exploration of the relationship between self-access and independent learning*. London : Longman.
- Skehan, P. (1998). *A Cognitive Approach to Language Learning*. Oxford : Oxford University Press.
- ✓ Sperling, Dave. (1997). *The Internet Guide for English Language Teachers*. New Jersey : Prentice-Hall, Inc.
- Star, Marion. (1994). *Learning to improve: evaluating self-access centres*. Hong Kong : Hong Kong University Press.
- Stevens, Vance. (1991, August). "A Study of Student Attitudes toward CALL in a Self-Access Resource Centre," *System*. (Online). 19(3) : 289-299. Available : ERIC.
- Sturtridge, Gill. (1997). *Teaching and Learning in self-access centres: Changing roles*. London : Longman.

- Tarone, E. and Yule, G. (1989). *Focus on the Language Learner*. Oxford : OUP.
- Thanasoulas, Dimitrios. (2000, November). "What is Learner Autonomy and How Can It Be Fostered?," *The Internet TESL Journal*. (Online). 6(11). Available :
<http://www.aitech.ac.jp/~iteslj/Articles/Thanasaulas-Autonomy.html>.
- Tudor, Ian. (1996). *Learner-centredness as Language Education*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Universiti Utara Malaysia. (1994). "Self-Access learning Center," (Online). Available : School of Language and Scientific Thinking ; <http://www.uum.edu.my/ppp/WebPPP/research.htm>.
- Ur, Penny. (1988). *Grammar Practice Activities*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Wenden, Anita. (1986, May). "Helping language learners think about learning", *ELT Journal*. 40(1) : 3-12
- Whitney, Maria Dantas. and Larson, Ann. (2000, February). "Exploring the balance between students autonomy and teacher direction", *ThaiTESOL Bullentin*. 13(1) : 1-6.
- White, Greg. (1997, November). "Learner-Centered Psychological Principles: A Framework for School," (Online). Available : <http://www.apa.org/ed/lcp.html# Individual Differences>.
- Williams, M. (1994). " Motivation in Foreign and Second Language Learning: An Interactive Perspective", *Educational and Child Psychology*. Vol(11) : 17-84.
- Woolsey, Kristina Hooper. (1996). "Hope and Joy in a Rational World Kids, Learning, and Computers", *Educational and Technology Refelctions on Computing in Classrooms*. 7(5) : 71-72,87.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลในส่วนของปัญหาการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อแยกวิเคราะห์ปัญหาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้แต่ละประเภทในรายละเอียด นอกเหนือจากปัญหาสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา

จากข้อมูลปัญหาการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาซึ่งมีข้อปัญหาทั้งหมดจำนวน 2 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)	ระดับปัญหา
การได้รับคำอธิบายและคำแนะนำการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.37	0.99	ปานกลาง
การประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.39	0.99	ปานกลาง
รวม	1.38	0.99	ปานกลาง

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา พบว่า ปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย1.38 แยกเป็น ปัญหาการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ย1.39 และปัญหาการได้รับคำอธิบายและคำแนะนำการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ย1.37

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการให้บริการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการให้บริการซึ่งมีข้อปัญหาทั้งหมดจำนวน 11 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อปัญหาเป็นรายข้อดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการให้บริการ

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)	ระดับปัญหา
เวลาที่เปิดให้บริการตั้งแต่ 8.00-16.00 น.	1.13	1.17	น้อย

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)	ระดับปัญหา
ความเพียงพอของระยะเวลาที่เปิดให้บริการต่อวัน	1.15	1.11	น้อย
ความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง	1.46	1.06	ปานกลาง
ความสะดวกสบายของสถานที่ เช่น ปริมาณโต๊ะ ที่นั่ง อุณหภูมิของห้อง ฯลฯ	1.72	1.08	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนครู และเจ้าหน้าที่ให้บริการ	1.45	1.04	ปานกลาง
ความสะดวกในการขอคำปรึกษาจากครู	1.48	1.05	ปานกลาง
ความเต็มใจของครูในการให้คำปรึกษา	1.21	1.0	น้อย
ความสะดวกที่รับจากการให้บริการของเจ้าหน้าที่	1.32	0.94	ปานกลาง
ความเต็มใจของเจ้าหน้าที่ในการให้คำปรึกษา	1.26	0.94	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำปรึกษาที่ได้รับจากครู	1.2	0.97	น้อย
ความชัดเจนของคำปรึกษาที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่	1.27	0.92	ปานกลาง
รวม	1.33	1.02	ปานกลาง

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการให้บริการพบว่า ปัญหาการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย 1.33 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อปัญหาพบว่า ประเด็นปัญหาที่นักศึกษาระบุว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางลำดับแรกๆ คือ ปัญหาความสะดวกสบายของสถานที่ เช่น ปริมาณโต๊ะที่นั่ง อุณหภูมิของห้อง ฯลฯ มีค่าเฉลี่ย 1.72 รองลงมาคือ ความสะดวกในการขอคำปรึกษาจากครู (1.48) ความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง (1.46) และความเพียงพอของจำนวนครูและเจ้าหน้าที่ให้บริการ (1.45)

จากข้อมูลในส่วนของปัญหาสื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจัดเป็นปัญหาที่นักศึกษาระบุว่าเป็นปัญหาอันดับแรกนั้นประกอบไปด้วยสื่อ 9 ประเภท และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาแยกตามประเภทสื่อและข้อปัญหาของสื่อแต่ละประเภทในรายละเอียดได้ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อไวยากรณ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้สื่อไวยากรณ์ซึ่งมีข้อปัญหาทั้งหมดจำนวน 9 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาสื่อไวยากรณ์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปัญหา
ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	1.36	0.91	ปานกลาง
ความน่าสนใจของสื่อ	1.48	0.83	ปานกลาง
ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	1.45	0.96	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	1.61	0.97	ปานกลาง
การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	1.44	0.93	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	1.49	0.85	ปานกลาง
การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	1.36	0.99	ปานกลาง
การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	1.03	0.9	น้อย
ความชัดเจนของคำอธิบายค่าเฉลี่ยที่ให้ไว้	1.38	1.06	ปานกลาง
รวม	1.4	0.93	ปานกลาง

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อไวยากรณ์พบว่า ปัญหาการใช้สื่อไวยากรณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.4 และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาในกลุ่มระดับปานกลางลำดับแรกๆคือ ความเพียงพอของจำนวนสื่อมีค่าเฉลี่ย 1.61 ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์มีค่าเฉลี่ย 1.49 และความน่าสนใจของสื่อมีค่าเฉลี่ย 1.48

4. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อคำศัพท์

จากวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้สื่อคำศัพท์ซึ่งมีข้อปัญหาทั้งหมดจำนวน 9 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อคำศัพท์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปัญหา
ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	1.18	1.08	น้อย
ความน่าสนใจของสื่อ	1.23	0.93	น้อย
ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	1.33	0.91	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	1.51	1.0	ปานกลาง
การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	1.34	0.91	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	1.33	0.89	ปานกลาง
การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	1.34	1.01	ปานกลาง
การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	1.19	0.93	น้อย
ความชัดเจนของคำอธิบายค่าเฉลี่ยที่ให้ไว้	1.42	1.04	ปานกลาง
รวม	1.32	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อคำศัพท์พบว่า ปัญหาการใช้สื่อคำศัพท์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.32 และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาในกลุ่มระดับปานกลางลำดับแรกๆคือ ความเพียงพอของจำนวนสื่อมีค่าเฉลี่ย 1.51 และ ความชัดเจนของคำอธิบายคำเฉลยที่ให้ไว้มีค่าเฉลี่ย 1.42

5. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อการอ่าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้สื่อการอ่านซึ่งมีข้อปัญหาทั้งหมดจำนวน 9 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อการอ่าน

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปัญหา
ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	1.2	0.99	น้อย
ความน่าสนใจของสื่อ	1.35	0.98	ปานกลาง
ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	1.43	0.94	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	1.49	1.03	ปานกลาง
การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	1.39	0.95	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	1.36	0.93	ปานกลาง
การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	1.29	0.98	ปานกลาง
การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	1.23	0.93	น้อย
ความชัดเจนของคำอธิบายคำเฉลยที่ให้ไว้	1.26	1.0	ปานกลาง
รวม	1.33	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อการอ่านพบว่า ปัญหาการใช้สื่อการอ่านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.33 และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาในกลุ่มระดับปานกลางลำดับแรกๆคือ ความเพียงพอของจำนวนสื่อมีค่าเฉลี่ย 1.49 และความหลากหลายในประเภทของสื่อมีค่าเฉลี่ย 1.43

6. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อการเขียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้สื่อการอ่านมีข้อปัญหาทั้งหมดจำนวน 9 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อการเขียน

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปัญหา
ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	1.23	0.97	น้อย
ความน่าสนใจของสื่อ	1.42	0.97	ปานกลาง
ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	1.38	0.89	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	1.47	0.94	ปานกลาง
การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	1.24	0.93	น้อย
ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	1.32	0.88	ปานกลาง
การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	1.25	0.88	ปานกลาง
การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับ ความสามารถของนักศึกษา	1.31	0.93	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำอธิบายค่าเฉลี่ยที่ให้ไว้	1.37	1.0	ปานกลาง
รวม	1.33	0.93	ปานกลาง

จากตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อการเขียนพบว่า ปัญหาการใช้สื่อการเขียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.33 และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาในกลุ่มระดับปานกลางลำดับแรกๆคือ ความเพียงพอของจำนวนสื่อมีค่าเฉลี่ย 1.47 และ ความน่าสนใจของสื่อมีค่าเฉลี่ย 1.42

7. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อการฟัง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้สื่อการฟังซึ่งมีข้อปัญหาทั้งหมดจำนวน 10 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อดังแสดงในตาราง 20

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อการฟัง

ข้อความ	ระดับค่า คะแนน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปัญหา
ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	186	1.22	0.99	น้อย
ความน่าสนใจของสื่อ	199	1.30	0.99	ปานกลาง
ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	227	1.48	0.99	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	251	1.64	1.09	ปานกลาง
การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	213	1.39	0.99	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อ และอุปกรณ์	215	1.41	0.97	ปานกลาง
การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	204	1.33	0.92	ปานกลาง
การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับ ความสามารถของนักศึกษา	191	1.25	1.02	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำอธิบายค่าเฉลี่ยที่ให้ไว้	211	1.38	1.06	ปานกลาง
คุณภาพของอุปกรณ์ เช่น เครื่องเสียง หูฟัง เทป ฯลฯ	239	1.56	1.04	ปานกลาง

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับค่า คะแนน	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปัญหา
รวม	2136	1.4	1.01	ปานกลาง

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อการฟังพบว่า ปัญหาการใช้สื่อการฟังโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.4 และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาในกลุ่มระดับปานกลางลำดับแรกๆคือ ความเพียงพอของจำนวนสื่อมีค่าเฉลี่ย 1.64 และ คุณภาพของอุปกรณ์ เช่น เครื่องเสียง หูฟัง เทป ฯลฯ มีค่าเฉลี่ย 1.56

8. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้กิจกรรมการพูด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้กิจกรรมการพูดซึ่งมีข้อปัญหาทั้งหมดจำนวน 6 ข้อได้ผลได้ผล การวิเคราะห์ข้อปัญหาเป็นรายข้อ ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้กิจกรรมการพูด

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปัญหา
ความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมการพูด	1.49	1.01	ปานกลาง
ความเหมาะสมของเวลาสำหรับกิจกรรมการพูด	1.67	0.89	ปานกลาง
ความสะดวกสบายของสถานที่ในการดำเนินกิจกรรม	1.61	0.96	ปานกลาง
ความหลากหลายของกิจกรรมการพูด	1.69	0.95	ปานกลาง
ความน่าสนใจของกิจกรรม	1.47	0.92	ปานกลาง
ความเหมาะสมในด้านความยากง่ายของกิจกรรมที่จัดให้	1.55	0.92	ปานกลาง
รวม	1.58	0.94	ปานกลาง

จากตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้กิจกรรมการพูดพบว่า ปัญหากิจกรรมการพูดอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.58 และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาในกลุ่มระดับปานกลางลำดับแรกๆคือ ความหลากหลายของกิจกรรมการพูดมีค่าเฉลี่ย 1.69 ความเหมาะสมของเวลาสำหรับกิจกรรมการพูดมีค่าเฉลี่ย 1.67 และ ความสะดวกสบายของสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย 1.61

9. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้มุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้มุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร) ซึ่งมีข้อปัญหาทั้งหมดจำนวน 4 ข้อได้ผลการวิเคราะห์ข้อปัญหาเป็นรายข้อดังแสดงในตาราง 22

ตาราง 22 แสดงการวิเคราะห์ปัญหาการใช้มุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย — ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปัญหา
ความหลากหลายของสื่อสิ่งพิมพ์ที่มี เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร ฯลฯ	1.45	0.96	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อสิ่งพิมพ์	1.63	0.97	ปานกลาง
คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดไว้	1.51	0.91	ปานกลาง
ความสะดวกสบายของมุมการอ่าน	1.52	1.08	ปานกลาง
รวม	1.53	0.98	ปานกลาง

จากตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้มุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร) พบว่า ปัญหาการใช้มุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร) ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.53 และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาลำดับแรกๆคือ ความเพียงพอของจำนวนสื่อสิ่งพิมพ์มีค่าเฉลี่ย 1.63 ความสะดวกสบายของมุมการอ่านมีค่าเฉลี่ย 1.52 และคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดไว้มีค่าเฉลี่ย 1.51

10. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อวีดิทัศน์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้สื่อวีดิทัศน์ซึ่ง มีข้อปัญหาทั้งหมดจำนวน 5 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อดังแสดงในตาราง 23

ตาราง 23 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อวีดิทัศน์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปัญหา
เวลาในการให้บริการวีดิทัศน์ตั้งแต่ 11.25 – 13.30 น.	2.08	1.01	ปานกลาง
จำนวนที่นั่งในการชมวีดิทัศน์	2.20	0.97	ปานกลาง
ความเหมาะสมของสถานที่ในการชมวีดิทัศน์	1.92	1.0	ปานกลาง
ความหลากหลายของประเภทวีดิทัศน์	1.92	1.02	ปานกลาง
ความทันสมัยของเนื้อเรื่องวีดิทัศน์	1.92	1.06	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนวีดิทัศน์	2.05	0.97	ปานกลาง
รวม	2.01	1.01	ปานกลาง

จากตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อวีดิทัศน์พบว่า ปัญหาสื่อวีดิทัศน์ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย 2.01 และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาลำดับแรกๆคือ จำนวนที่นั่งในการชมวีดิทัศน์มีค่าเฉลี่ย 2.20 เวลาในการให้บริการวีดิทัศน์ตั้งแต่ 11.25 – 13.30 น. มีค่าเฉลี่ย 2.08 และความเพียงพอของจำนวนวีดิทัศน์ มีค่าเฉลี่ย 2.05

11. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อคอมพิวเตอร์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ซึ่งมีข้อปัญหาทั้งหมดจำนวน 6 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อดังแสดงในตาราง 24

ตาราง 24 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปัญหา
ความเพียงพอของจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์	2.35	0.89	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับปัญหา
ความทันสมัยของระบบเครื่องคอมพิวเตอร์	1.85	0.98	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำอธิบายขั้นตอนการใช้ CD โปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนภาษา	1.60	1.0	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนCD โปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนภาษา	1.83	0.96	ปานกลาง
ความเหมาะสมของระดับความยากง่ายของโปรแกรมสำเร็จรูป	1.60	0.94	ปานกลาง
รวม	1.83	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์พบว่า ปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.83 และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาความเพียงพอของจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นปัญหาอันดับแรกและจัดเป็นปัญหาระดับมากมีค่าเฉลี่ย 2.35 และปัญหาในกลุ่มระดับปานกลางลำดับแรกๆคือ ความทันสมัยของระบบเครื่องคอมพิวเตอร์มีค่าเฉลี่ย 1.85 และ ความเพียงพอของจำนวนCD โปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนภาษามีค่าเฉลี่ย 1.83

จากข้อมูลในส่วนของการต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อแยกวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้แต่ละประเภทในรายละเอียดได้ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

12. ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาซึ่งมีจำนวน 2 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 25

ตาราง 25 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)	ระดับความต้องการ
การได้รับคำอธิบายและคำแนะนำการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.44	0.99	ปานกลาง
การประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	2.13	0.73	ปานกลาง
รวม	1.78	0.86	ปานกลาง

จากตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาพบว่า ความต้องการด้านการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.78 แบ่งเป็น ความต้องการด้านการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ย 2.13 และความต้องการด้านการได้รับคำอธิบายและคำแนะนำการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ย 1.44

13. ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านการให้บริการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการด้านการให้บริการจำนวนซึ่งมีจำนวน 11 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 26

ตาราง 26 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านการให้บริการ

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)	ระดับความต้องการ
เวลาที่เปิดให้บริการตั้งแต่ 8.00-16.00 น.	1.79	1.09	ปานกลาง
ความเพียงพอของระยะเวลาที่เปิดให้บริการต่อวัน	1.82	1.02	ปานกลาง
ความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง	1.82	1.03	ปานกลาง

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน(SD)	ระดับ ความต้องการ
ความสะอาดสบายของสถานที่ เช่น ปริมาณโต๊ะ ที่นั่ง อุณหภูมิของห้อง ฯลฯ	1.98	1.0	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนครู และ เจ้าหน้าที่ให้ บริการ	1.72	1.03	ปานกลาง
ความสะดวกในการขอคำปรึกษาจากครู	1.83	1.01	ปานกลาง
ความเต็มใจของครูในการให้คำปรึกษา	1.72	1.05	ปานกลาง
ความสะดวกที่ได้รับจากการให้บริการของเจ้าหน้าที่	1.72	0.99	ปานกลาง
ความเต็มใจของเจ้าหน้าที่ในการให้คำปรึกษา	1.76	1.01	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำปรึกษาที่ได้รับจากครู	1.83	0.98	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำปรึกษาที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่	1.75	0.90	ปานกลาง
รวม	1.79	1.01	ปานกลาง

จากตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านการให้บริการพบว่า ความต้องการด้านการให้บริการทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.79 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อปัญหาพบว่า ความต้องการที่นักศึกษาระบุว่าเป็นความต้องการระดับปานกลางในลำดับแรกๆคือ ความสะอาดสบายของสถานที่ เช่น ปริมาณโต๊ะที่นั่ง อุณหภูมิของห้อง ฯลฯมีค่าเฉลี่ย1.98 ความชัดเจนของคำปรึกษาที่ได้รับจากครู และความสะดวกในการขอคำปรึกษาจากครูมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 1.83 ความเพียงพอของระยะเวลาที่เปิดให้บริการต่อวัน และ ความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 1.82

จากข้อมูลในส่วนของการต้องการสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในมุมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อวิเคราะห์ความต้องการแยกตามประเภทสื่อและข้อที่เป็นความต้องการของสื่อแต่ละประเภทในรายละเอียดได้ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

14. ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อไวยากรณ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการด้านสื่อไวยากรณ์ซึ่งมีจำนวน 9 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 27

ตาราง 27 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อไวยากรณ์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	1.89	0.90	ปานกลาง
ความน่าสนใจของสื่อ	1.96	0.86	ปานกลาง
ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	1.90	0.97	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	2.05	0.90	ปานกลาง
การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	1.84	0.92	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	1.93	0.88	ปานกลาง
การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	1.83	0.99	ปานกลาง
การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	1.67	1.02	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำอธิบายค่าเฉลี่ยที่ให้ไว้	1.93	1.04	ปานกลาง
รวม	1.89	0.94	ปานกลาง

จากตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อประเภทไวยากรณ์พบว่า ความต้องการด้านสื่อไวยากรณ์อยู่ในระดับระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.89 และเมื่อวิเคราะห์ความต้องการเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการลำดับแรกๆคือ ความเพียงพอของจำนวนสื่อมีค่าเฉลี่ย 2.05 ความน่าสนใจของสื่อมีค่าเฉลี่ย 1.96 ความชัดเจนของคำอธิบายค่าเฉลี่ยที่ให้ไว้มีค่าเฉลี่ย 1.93 และ ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์มีค่าเฉลี่ย 1.93

15. ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อคำศัพท์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการด้านสื่อคำศัพท์ซึ่งมีจำนวน 9 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 28

ตาราง 28 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อคำศัพท์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	1.80	0.98	ปานกลาง
ความน่าสนใจของสื่อ	1.64	1.04	ปานกลาง
ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	1.96	0.90	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	1.96	0.95	ปานกลาง
การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	1.77	0.94	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	1.79	0.94	ปานกลาง
การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	1.78	0.98	ปานกลาง
การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	1.83	0.99	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำอธิบายคำเฉลยที่ให้ไว้	1.95	1.0	ปานกลาง
รวม	1.83	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อคำศัพท์พบว่าความต้องการด้านสื่อคำศัพท์อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.83 และเมื่อวิเคราะห์ความต้องการเป็นรายข้อพบว่าความต้องการลำดับแรกๆคือ ความหลากหลายในประเภทของสื่อ และ ความเพียงพอของจำนวนสื่อมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 1.96 รองลงมาคือ ความชัดเจนของคำอธิบายคำเฉลยที่ให้ไว้ มีค่าเฉลี่ย 1.95

16. ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านการใช้สื่อการอ่าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการสื่อการอ่านซึ่งมีจำนวน 9 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์
ดังแสดงในตาราง 29

ตาราง 29 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านการใช้สื่อการอ่าน

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	1.77	0.99	ปานกลาง
ความน่าสนใจของสื่อ	1.98	0.97	ปานกลาง
ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	1.96	0.90	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	1.95	0.98	ปานกลาง
การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	1.89	0.90	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อ และอุปกรณ์	1.91	0.94	ปานกลาง
การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	1.81	0.94	ปานกลาง
การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความ สามารถของนักศึกษา	1.81	0.95	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำอธิบายค่าเฉลี่ยที่ให้ไว้	1.96	0.97	ปานกลาง
รวม	1.89	0.95	ปานกลาง

จากตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อการอ่านพบว่า ความต้องการด้านสื่อการอ่าน
อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.89 และเมื่อวิเคราะห์ความต้องการเป็นรายข้อพบว่าความต้องการลำดับ
แรกๆคือ ความน่าสนใจของสื่อมีค่าเฉลี่ย 1.98 รองลงมาคือ ความหลากหลายในประเภทของสื่อ ความชัด
เจนของคำอธิบายที่ให้ไว้มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 1.96 และความเพียงพอของจำนวนสื่อ มีค่าเฉลี่ย 1.95

17. ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อการเขียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการสื่อการเขียนซึ่งมีจำนวน 9 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์
ดังแสดงในตาราง 30

ตาราง 30 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อการเขียน

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	1.79	0.93	ปานกลาง
ความน่าสนใจของสื่อ	1.94	0.91	ปานกลาง
ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	1.97	0.96	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	1.97	0.95	ปานกลาง
การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	1.89	0.99	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	1.82	0.98	ปานกลาง
การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	1.80	0.99	ปานกลาง
การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	1.76	0.97	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำอธิบายค่าเฉลี่ยที่ให้ไว้	1.98	0.99	ปานกลาง
รวม	1.88	0.96	ปานกลาง

จากตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อการเขียนพบว่า ความต้องการด้านสื่อการเขียนอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.88 และเมื่อวิเคราะห์ความต้องการเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการลำดับแรกๆคือ ความชัดเจนของคำอธิบายค่าเฉลี่ยที่ให้ไว้มีค่าเฉลี่ย 1.98 รองลงมาคือ ความหลากหลายในประเภทของสื่อ และความเพียงพอของจำนวนสื่อมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 1.97 และความน่าสนใจของสื่อมีค่าเฉลี่ย 1.94

18. ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อการฟัง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการสื่อการฟังซึ่งมีจำนวน 10 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์
ดังแสดงในตาราง 31

ตาราง 31 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อการฟัง

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	1.85	1.01	ปานกลาง
ความน่าสนใจของสื่อ	1.88	1.01	ปานกลาง
ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	1.95	0.97	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	2.12	0.93	ปานกลาง
การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	1.84	1.0	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	1.84	0.94	ปานกลาง
การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	1.90	0.95	ปานกลาง
การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความ สามารถของนักศึกษา	1.88	1.03	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำอธิบายค่าเฉลี่ยที่ให้ไว้	1.87	1.05	ปานกลาง
คุณภาพของอุปกรณ์ เช่น เครื่องเสียง หูฟัง เทป ฯลฯ	2.10	1.01	ปานกลาง
รวม	1.92	0.99	ปานกลาง

จากตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อการฟังพบว่า ความต้องการด้านสื่อการฟัง
อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.92 และเมื่อวิเคราะห์ความต้องการเป็นรายข้อพบว่าความต้องการลำดับ

แรกคือ ความเพียงพอของจำนวนส้อมมีค่าเฉลี่ย 2.12 รองลงมาคือ คุณภาพของอุปกรณ์ เช่น เครื่องเสียง หูฟัง เทป ฯลฯ มีค่าเฉลี่ย 2.10

19. ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านกิจกรรมการพูด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการด้านกิจกรรมการพูดซึ่งมีจำนวน 6 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 32

ตาราง 32 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านกิจกรรมการพูด

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
ความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมการพูด	1.8	0.80	ปานกลาง
ความเหมาะสมของเวลาสำหรับกิจกรรมการพูด	1.86	0.85	ปานกลาง
ความสะดวกสบายของสถานที่ในการดำเนิน กิจกรรม	1.84	1.01	ปานกลาง
ความหลากหลายของกิจกรรมการพูด	1.96	0.87	ปานกลาง
ความน่าสนใจของกิจกรรม	1.78	0.99	ปานกลาง
ความเหมาะสมในด้านความยากง่ายของกิจกรรมที่จัดให้	2.00	0.89	ปานกลาง
รวม	1.88	0.90	ปานกลาง

จากตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านกิจกรรมการพูดพบว่า ความต้องการด้านกิจกรรมการพูดอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.88 และเมื่อวิเคราะห์ความต้องการเป็นรายข้อพบว่าความต้องการลำดับแรกๆ คือ ความเหมาะสมในด้านความยากง่ายของกิจกรรมที่จัดให้มีค่าเฉลี่ย 2.0 และความหลากหลายของกิจกรรมการพูดมีค่าเฉลี่ย 1.96

20. ผลการวิเคราะห์ความต้องการในมุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการในมุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร) ซึ่งมีจำนวน 4 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 33

ตาราง 33 แสดงการวิเคราะห์ความต้องการในมุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
ความหลากหลายของสื่อสิ่งพิมพ์ที่มี เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร	1.94	0.97	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนสื่อสิ่งพิมพ์	2.04	0.88	ปานกลาง
คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดไว้	1.88	0.91	ปานกลาง
ความสะดวกสบายของมุมการอ่าน	2.12	0.91	ปานกลาง
รวม	2.0	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ความต้องการในมุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร) พบว่า ความต้องการในมุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร) อยู่ในระดับระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.0 และเมื่อ วิเคราะห์ความต้องการเป็นรายข้อพบว่าความต้องการลำดับแรกๆ คือ ความสะดวกสบายของมุมการอ่านมีค่าเฉลี่ย 2.12 รองลงมา คือ ความเพียงพอของจำนวนสื่อสิ่งพิมพ์ มีค่าเฉลี่ย 2.04

21. ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อวิทยุทัศน์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการสื่อวิทยุทัศน์ซึ่งมีจำนวน 6 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตาราง 34

ตาราง 34 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อวิทยุทัศน์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
เวลาในการให้บริการวิทยุทัศน์ตั้งแต่ 11.25 – 13.30 น.	2.09	0.82	ปานกลาง
จำนวนที่นั่งในการชมวิทยุทัศน์	1.97	0.99	ปานกลาง

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
ความเหมาะสมของสถานที่ในการชมวิดิทัศน์	1.89	0.81	ปานกลาง
ความหลากหลายของประเภทวิดิทัศน์	1.93	0.91	ปานกลาง
ความทันสมัยของเนื้อเรื่องวิดิทัศน์	1.93	0.88	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวนวิดิทัศน์	1.83	0.91	ปานกลาง
รวม	1.94	0.88	ปานกลาง

จากตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อวิดิทัศน์พบว่า ความต้องการด้านสื่อวิดิทัศน์อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 1.94 และเมื่อวิเคราะห์ความต้องการเป็นรายข้อพบว่าความต้องการลำดับแรกๆ คือ เวลาในการให้บริการวิดิทัศน์ตั้งแต่ 11.25 – 13.30 น. มีค่าเฉลี่ย 2.09 รองลงมาคือ ความหลากหลายของประเภท วิดิทัศน์ และ ความทันสมัยของเนื้อเรื่องวิดิทัศน์มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 1.93

22. ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อคอมพิวเตอร์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการสื่อคอมพิวเตอร์ซึ่งมีจำนวน 6 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 35

ตาราง 35 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อคอมพิวเตอร์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
ความเพียงพอของจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์	2.44	0.90	มาก
ความทันสมัยของระบบเครื่องคอมพิวเตอร์	2.21	0.91	ปานกลาง
ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์	2.07	1.0	ปานกลาง

ตาราง 35 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความต้องการ
ความชัดเจนของคำอธิบายขั้นตอนการใช้ CD โปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนภาษา	2.04	0.96	ปานกลาง
ความเพียงพอของจำนวน CD โปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนภาษา	2.21	0.91	ปานกลาง
ความเหมาะสมของระดับความยากง่ายของโปรแกรมสำเร็จรูป	2.03	0.95	ปานกลาง
รวม	2.17	0.94	ปานกลาง

จากตาราง 35 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อคอมพิวเตอร์พบว่า ความต้องการด้านสื่อคอมพิวเตอร์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.17 และเมื่อวิเคราะห์ความต้องการเป็นรายข้อพบว่า ความเพียงพอของจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นความต้องการระดับมากมีค่าเฉลี่ย 2.44 และความต้องการระดับปานกลางในลำดับแรกๆคือ ความทันสมัยของระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ และ ความเพียงพอของจำนวน CD โปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนภาษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 2.21

23. ผลการสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 3 ของแบบสอบถามซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สรุปผลดังแสดงในตาราง 36

ตาราง 36 แสดงผลการวิเคราะห์จากการสรุปความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จำแนกตามประเภทความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวนความคิดเห็น	คิดเป็นร้อยละ
<u>สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ</u>		
สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่เพียงพอกับความต้องการ	25	9.77
จำนวนเครื่อง Computer ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	22	8.59

ตาราง 36 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวนความคิดเห็น	คิดเป็นร้อยละ
ควรมีการปรับปรุงสื่อและ ข้อมูลให้ทันสมัย	6	2.34
ต้องการให้มีจำนวน Dictionary มากขึ้น	5	1.95
ควรจัดหนังสือที่เกี่ยวกับการเรียนเพื่อให้นักศึกษาได้ค้นคว้า	4	1.56
สื่อที่มีอยู่ไม่น่าสนใจ	4	1.56
อุปกรณ์ที่มีอยู่ชำรุดไม่สามารถใช้ได้	4	1.56
การจัดสื่อไม่เป็นระเบียบ	4	1.56
กระดานคำตอบไม่เพียงพอ	4	1.56
ไม่สามารถหาเฉลยพบเพื่อใช้ในการตรวจคำตอบ เนื่องจากการหลุดหาย	3	1.17
ควรจัดให้มีสื่อภาษาอื่นเพิ่มเติม เช่น จีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เป็นต้น	2	0.78
ควรแยกเฉลยจากแบบทดสอบ	2	0.78
ควรมีการให้คำอธิบายการใช้ตัวอย่างต่างๆ	2	0.78
เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการไม่ทันสมัย	1	0.39
ทีวีที่ให้บริการในการชมวิดีโอเครื่องเล็กเกินไป ผู้ที่อยู่ด้านหลังไม่สามารถมองเห็น	1	0.39
หนังสือสำหรับใช้ในการค้นคว้ามีไม่เพียงพอกับความต้องการ	1	0.39
ควรจัดให้มีการจัดกิจกรรมการพูดมากขึ้น	1	0.39
รวม	91	35.52
สถานที่		
สถานที่คับแคบเกินไป	56	21.88
สถานที่ตั้งไม่สะดวก	13	5.08
การจัดห้องยังไม่เป็นสัดส่วน	1	0.39
บรรยากาศในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่น่าสนใจ	1	0.39
อุณหภูมิภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเย็นเกินไป	1	0.39
ควรจัดตกแต่งห้องให้น่าสนใจเพื่อเป็นการจูงใจให้นักศึกษาเข้ามาใช้บริการ	2	0.78
รวม	74	28.91

ตาราง 36 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวนความคิดเห็น	คิดเป็นร้อยละ
<u>การให้บริการ</u>		
ปริมาณโต๊ะ เก้าอี้ ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	21	8.20
ขยายเวลาการให้บริการ	20	7.81
อาจารย์ไม่อยู่ประจำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	12	4.69
อาจารย์ไม่เต็มใจให้คำปรึกษาและคำอธิบาย	4	1.56
ต้องการให้มีอาจารย์ชาวต่างชาติในการให้คำปรึกษา	3	1.17
ควรจัดให้มีกิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าร่วม	3	1.17
ควรมีการให้ความรู้ด้านการใช้ Internet	3	1.17
เจ้าหน้าที่ไม่เต็มใจให้บริการ	2	0.78
ควรจัดให้มีการอบรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ให้กับนักศึกษา	1	0.39
ควรจัดให้มีบริการยืมสื่อออกจากศูนย์ฯ	1	0.39
ควรจัดให้มีถังขยะไว้บริการในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	1	0.39
รวม	71	27.72
<u>การเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง</u>		
ควรมีการแนะนำการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับนักศึกษา	4	1.56
ควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองให้นักศึกษาได้รับรู้อย่างทั่วถึง	3	1.17
ควรจัดเนื้อหาวิชาที่เรียนให้สอดคล้องกับการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	2	0.78
รวม	9	3.51
<u>ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ</u>		
ควรมีการเข้มงวดกับนักศึกษาในการจัดเก็บเอกสารเข้าที่เดิมหลังใช้เสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อความสะดวกของผู้ใช้คนต่อไป	2	0.78
อาจารย์ไม่ควรใช้คะแนนเป็นตัวบังคับในการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	2	0.78
ควรมีการให้อิสระในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองแก่นักศึกษา	2	0.78

ตาราง 36 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวนความคิดเห็น	คิดเป็นร้อยละ
ขั้นตอนในการให้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองค่อนข้างยุ่งยากทำให้ไม่อยากเข้ามาใช้บริการ	1	0.39
กฎระเบียบมากเกินไป	1	0.39
ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสดำเนินการ Website ภาษาอังกฤษ	1	0.39
ไม่ควรเคร่งครัดในเรื่องการแต่งกายมากเกินไป	1	0.39
ควรมีการตกแต่งเดือนการใช้เครื่องมือสื่อสารเพื่อไม่ให้รบกวนผู้อื่น	1	0.39
รวม	11	4.29

จากตาราง 36 ผลการวิเคราะห์จากการสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า นักศึกษาร้อยละ 21.88 เห็นว่า ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีพื้นที่คับแคบเกินไป รองลงมานักศึกษาร้อยละ 9.77 เห็นว่า สื่อและอุปกรณ์ต่างๆไม่เพียงพอกับความต้องการ ร้อยละ 8.59 เห็นว่า จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ร้อยละ 8.20 เห็นว่า ปริมาณโต๊ะ เก้าอี้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และร้อยละ 7.81 เห็นว่า ควรขยายเวลาในการเปิดบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหา และ ความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (SALC)
ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานในการเข้ามาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย X ลงใน () ที่กำหนดไว้หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของนักศึกษา

1. จำนวนครั้งที่เข้ามาใช้ SALC () น้อยกว่า 15 ครั้ง
() 15 ครั้งขึ้นไป
2. เหตุจูงใจในการเข้ามาใช้ SALC () เข้ามาใช้ด้วยความสมัครใจของตนเองเพราะเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
() เพื่อนแนะนำ
() มีเงื่อนไขบังคับ เช่น ครูผู้สอน, คณะฯ ฯลฯ
() อื่นๆ (โปรดระบุ)

ส่วนที่ 2 แบ่งเป็น 2 หัวข้อ คือ

2.1 ปัญหาและความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

2.2 ความต้องการเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.1 ปัญหาและความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วพิจารณาตามความคิดเห็นของนักศึกษาถึงระดับปัญหาและความต้องการในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จากนั้นทำเครื่องหมาย ☐ ลงใน ช่องว่างที่กำหนดไว้ให้ตามระดับปัญหา (คอลัมน์ซ้าย) และความต้องการ (คอลัมน์ขวา) ของนักศึกษา

- 0 หมายถึง ไม่มีปัญหาในข้อนั้น หรือ ไม่มีความต้องการในข้อนั้น
- 1 หมายถึง มีปัญหในข้อนั้นน้อย หรือ มีความต้องการในข้อนั้นน้อย
- 2 หมายถึง มีปัญหในข้อนั้นปานกลาง หรือ มีความต้องการในข้อนั้นปานกลาง
- 3 หมายถึง มีปัญหในข้อนั้นมาก หรือ มีความต้องการในข้อนั้นมาก

• การเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการใช้ SALC

ระดับปัญหา				ข้อความ	ระดับความต้องการ			
0	1	2	3		0	1	2	3
...	...	...	...	1. การได้รับคำอธิบายและคำแนะนำการใช้ SALC	...	...	...	...
...	...	...	...	2. การประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองใน SALC	...	...	...	...

• การให้บริการ

ระดับปัญหา				ข้อความ	ระดับความต้องการ			
0	1	2	3		0	1	2	3
...	...	...	...	1. เวลาที่เปิดให้บริการตั้งแต่ 11.30.-16.00 น.	...	...	...	...
...	...	...	...	2. ความเพียงพอของระยะเวลาที่เปิดให้บริการต่อวัน	...	...	...	...
...	...	...	...	3. ความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง	...	...	...	...
...	...	...	...	4. ความสะดวกสบายของสถานที่ เช่น ปริมาณโต๊ะ ที่นั่ง อุณหภูมิของห้อง	...	...	...	...
...	...	...	...	5. ความเพียงพอของจำนวนครู และเจ้าหน้าที่ให้บริการ	...	...	...	...
...	...	...	...	6. ความสะดวกในการขอคำปรึกษาจากครู	...	...	...	...
...	...	...	...	7. ความเต็มใจของครูในการให้คำปรึกษา	...	...	...	...
...	...	...	...	8. ความสะดวกที่ได้รับจากการให้บริการของเจ้าหน้าที่	...	...	...	...
...	...	...	...	9. ความเต็มใจของเจ้าหน้าที่ในการให้คำปรึกษา	...	...	...	...
...	...	...	...	10. ความชัดเจนของคำปรึกษาที่ได้รับจากครู	...	...	...	...
...	...	...	...	11. ความชัดเจนของคำปรึกษาที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่	...	...	...	...

- สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ในมุมต่าง ๆ ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

หมายเหตุ : ให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย × ลงใน () เคยใช้ () ไม่เคยใช้ ตามความเป็นจริงในการใช้บริเวณต่าง ๆ ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับบริเวณที่นักศึกษาไม่เคยใช้ไม่ต้องให้ความคิดเห็นในส่วนนั้น

ระดับปัญหา				ข้อความ	ระดับความต้องการ			
0	1	2	3		0	1	2	3
				บริเวณที่ใช้การเรียนรู้ด้วยตนเอง (ส่วนของชั้นต่าง ๆ)				
				• ไวยากรณ์ (Grammar)				
				() เคยใช้ () ไม่เคยใช้				
...	...	...	...	1. ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	2. ความน่าสนใจของสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	3. ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	4. ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	5. ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	...	...	...	...
...	...	...	...	6. การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	...	...	...	...
...	...	...	...	7. การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	...	...	...	...
...	...	...	...	8. การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	...	...	...	...
...	...	...	...	9. ความชัดเจนของคำอธิบายคำเฉลยที่ให้ไว้	...	...	...	...
				• คำศัพท์ (Vocabulary)				
				() เคยใช้ () ไม่เคยใช้				
...	...	...	...	10. ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	11. ความน่าสนใจของสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	12. ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	13. ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	14. ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	...	...	...	...
...	...	...	...	15. การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	...	...	...	...
...	...	...	...	16. การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	...	...	...	...
...	...	...	...	17. การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	...	...	...	...
...	...	...	...	18. ความชัดเจนของคำอธิบายคำเฉลยที่ให้ไว้	...	...	...	...
				• การอ่าน (Reading)				
				() เคยใช้ () ไม่เคยใช้				
...	...	...	...	19. ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	...	...	...	...

ระดับปัญหา				ข้อความ	ระดับความต้องการ			
0	1	2	3		0	1	2	3
...	...	...	...	20. ความน่าสนใจของสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	21. ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	22. ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	23. ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	...	...	...	...
...	...	...	...	24. การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	...	...	...	...
...	...	...	...	25. การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	...	...	...	...
...	...	...	...	26. การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	...	...	...	...
...	...	...	...	27. ความชัดเจนของคำอธิบายคำเฉลยที่ให้ไว้	...	...	...	...
				● การเขียน (Writing)				
				() เคยใช้ () ไม่เคยใช้				
...	...	...	...	28. ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	29. ความน่าสนใจของสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	30. ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	31. ความเพียงพอของจำนวนสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	32. ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	...	...	...	...
...	...	...	...	33. การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	...	...	...	...
...	...	...	...	34. การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	...	...	...	...
...	...	...	...	35. การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	...	...	...	...
...	...	...	...	36. ความชัดเจนของคำอธิบายคำเฉลยที่ให้ไว้	...	...	...	...
				● การฟัง (Listening)				
				() เคยใช้ () ไม่เคยใช้				
...	...	...	...	37. ความสะดวกและง่ายในการค้นหาสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	38. ความน่าสนใจของสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	39. ความหลากหลายในประเภทของสื่อ	...	...	...	...
...	...	...	...	40. ความเพียงพอของจำนวนของสื่อ เช่น ม้วนเทป, เครื่องบันทึกเสียง	...	...	...	...
...	...	...	...	41. ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้สื่อและอุปกรณ์	...	...	...	...
...	...	...	...	42. การจัดสื่อให้ตรงกับความต้องการ	...	...	...	...
...	...	...	...	43. การจัดสื่อเป็นหมวดหมู่ตรงตามหัวข้อ (Topic) ที่ระบุไว้	...	...	...	...
...	...	...	...	44. การจัดสื่อตามระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	...	...	...	...

ระดับปัญหา				ข้อความ	ระดับความต้องการ			
0	1	2	3		0	1	2	3
...	...	...	...	45. ความชัดเจนของคำอธิบายคำเฉลยที่ให้ไว้	...	...	...	...
...	...	...	...	46. คุณภาพของอุปกรณ์ เช่น เครื่องเสียง หูฟัง เทป ฯลฯ	...	...	...	...
				การพูด (Keep talking square)				
				() เคยใช้ () ไม่เคยใช้				
...	...	...	...	47. ความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมการพูด	...	...	...	...
...	...	...	...	48. ความเหมาะสมของเวลาสำหรับกิจกรรมการพูด	...	...	...	...
...	...	...	...	49. ความสะดวกสบายของสถานที่ในการดำเนินกิจกรรม	...	...	...	...
...	...	...	...	50. ความหลากหลายของกิจกรรมการพูด	...	...	...	...
...	...	...	...	51. ความน่าสนใจของกิจกรรม	...	...	...	...
...	...	...	...	52. ความเหมาะสมในด้านความยากง่ายของกิจกรรมที่จัดให้	...	...	...	...
				มุมการอ่าน (หนังสือพิมพ์และวารสาร)				
				() เคยใช้ () ไม่เคยใช้				
...	...	...	...	53. ความหลากหลายของสื่อสิ่งพิมพ์ที่มี เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร	...	...	...	...
...	...	...	...	54. ความเพียงพอของจำนวนสื่อสิ่งพิมพ์	...	...	...	...
...	...	...	...	55. คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดไว้	...	...	...	...
...	...	...	...	56. ความสะดวกสบายของมุมการอ่าน	...	...	...	...
				วิถีทัศน์				
				() เคยใช้ () ไม่เคยใช้				
...	...	...	...	57. เวลาในการให้บริการวิถีทัศน์ตั้งแต่ 11.25 – 13.30 น.	...	...	...	...
...	...	...	...	58. จำนวนที่นั่งในการชมวิถีทัศน์	...	...	...	...
...	...	...	...	59. ความเหมาะสมของสถานที่ในการชมวิถีทัศน์	...	...	...	...
...	...	...	...	60. ความหลากหลายของประเภทวิถีทัศน์	...	...	...	...
...	...	...	...	61. ความทันสมัยของเนื้อเรื่องวิถีทัศน์	...	...	...	...
...	...	...	...	62. ความเพียงพอของจำนวนวิถีทัศน์	...	...	...	...
				คอมพิวเตอร์				
				() เคยใช้ () ไม่เคยใช้				
...	...	...	...	63. ความเพียงพอของจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์	...	...	...	...
...	...	...	...	64. ความทันสมัยของระบบเครื่องคอมพิวเตอร์	...	...	...	...
...	...	...	...	65. ความชัดเจนของคำแนะนำในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์	...	...	...	...

ระดับปัญหา				ข้อความ	ระดับความต้องการ			
0	1	2	3		0	1	2	3
...	...	...	...	66. ความชัดเจนของคำอธิบายขั้นตอนการใช้ CD โปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนภาษา	...	...	...	...
...	...	...	...	67. ความเพียงพอของจำนวน CD โปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนภาษา	...	...	...	...
...	...	...	...	68. ความเหมาะสมของระดับความยากง่ายของโปรแกรมสำเร็จรูป	...	...	...	...

2.2 ความต้องการเพิ่มเติมของนักศึกษาในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น

ข้อความ	ระดับความต้องการ			
	0	1	2	3
1. การจัดบริเวณเพื่อบริการหนังสือและตำราทางวิชาการเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน เช่น ตำราภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับทางช่างสาขาต่างๆ ทางด้านบริการธุรกิจ ฯลฯ	...	...	...	...
2. การจัดบริเวณเพื่อบริการหนังสือเกี่ยวกับการเตรียมตัวสอบและการสอบเรียนต่อ เช่น TOEFL, IELTS เป็นต้น	...	...	...	...
3. การจัดบริเวณเพื่อบริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในชีวิตจริงทางวิชาชีพ เช่น การเขียนจดหมายสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน ฯลฯ	...	...	...	...
4. การแจ้งรายการและกำหนดเวลาล่วงหน้าในการจัดฉายวิดีโอทัศน์	...	...	...	...
5. รายการทีวีภาษาต่างประเทศจากสัญญาณดาวเทียม (UBC)	...	...	...	...
6. การจัดเอกสารประกอบการชมวิดีโอทัศน์แต่ละเรื่อง	...	...	...	...
7. ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet)	...	...	...	...
8. การกำหนดระยะเวลาในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละครั้งเพื่อให้ นักศึกษาสามารถใช้ได้อย่างทั่วถึง	...	...	...	...

ประวัติย่อผู้วิจัย

๓

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอริยา เรียงจันทร์
วันเดือนปีเกิด	16 พฤศจิกายน 2506
สถานที่เกิด	เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	115/7 อีสราภาพ 29 แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 10600
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ แขวงสาทร เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร 10120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
พ.ศ. 2529	กศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
พ.ศ. 2544	ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ